

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים

ליום 30 ביוני 2019

Q2

תוכן העניינים

5	א. דוח הדירקטוריון וההנהלה
11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
46	3. סקירת הסיכונים
67	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקורות ונהלים
68	ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי
71	ג. תמצית דוחות כספיים ליום 30 ביוני 2019
75	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
85	ביאורים לדוחות הכספיים
203	ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
207	5. ממשל תאגידי
208	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד ואופן ניהולם
220	7. נספחים
234	מילון מונחים
237	אינדקס

בנק הפועלים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

Q2

תוכן העניינים

11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	1.1. מידע צופה פני עתיד
11	1.2. מידע כספי תמציתי
14	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
15	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
16	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
19	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
25	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
35	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
41	2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
44	2.6. חברות עיקריות
46	3. סקירת הסיכונים
46	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
47	3.2. סיכון אשראי
63	3.3. סיכון שוק
64	3.4. סיכון נזילות ומימון
65	3.5. סיכון צינת
65	3.6. סיכונים אחרים
65	3.7. טבלת גורמי סיכון
67	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים
67	4.1. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים
67	4.2. בקרות ונהלים

רשימת הטבלאות

12	טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
17	טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין
19	טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד
20	טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו
21	טבלה 2-4: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית
22	טבלה 2-5: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
22	טבלה 2-6: פירוט עמלות והכנסות אחרות
23	טבלה 2-7: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
24	טבלה 2-8: רווח כולל
25	טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
25	טבלה 2-10: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים
26	טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי
26	טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
27	טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך
27	טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
28	טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות
28	טבלה 2-16: ההתפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ
28	טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
29	טבלה 2-18: מכשירים נגזרים
30	טבלה 2-19: פרטים בדבר דיבידנד ששולם
32	טבלה 2-20: חישוב יחס הלימות ההון
33	טבלה 2-21: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון
34	טבלה 2-22: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי
34	טבלה 2-23: יחס מינוף
35	טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים
41	טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
47	טבלה 3-1: סיכון אשראי בעייתי
47	טבלה 3-2: נכסים שאינם מבצעים
48	טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית
50	טבלה 3-4: מדדי סיכון אשראי
51	טבלה 3-5: סיכון אשראי לפי ענפי משק
54	טבלה 3-6: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים
54	טבלה 3-7: חשיפות עיקריות למדינות זרות
55	טבלה 3-8: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
56	טבלה 3-9: סיכונים בתיק הלוואות לדיור
56	טבלה 3-10: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
57	טבלה 3-11: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
57	טבלה 3-12: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים
58	טבלה 3-13: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק
59	טבלה 3-14: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל
59	טבלה 3-15: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם להכנסה הממוצעת ולגודל הלווה
60	טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים
60	טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון
60	טבלה 3-18: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל
61	טבלה 3-19: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
62	טבלה 3-20: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

62	טבלה 21-3: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 30 ביוני 2019
63	טבלה 22-3: שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
64	טבלה 23-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
64	טבלה 24-3: השפעת תרחישים של שינויים בריבית על הכנסות ריבית
65	טבלה 25-3: יחס כיסוי הנזילות
66	טבלה 26-3: חומרת גורמי הסיכון

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 14 באוגוסט 2019, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, ליום 30 ביוני 2019 ולתקופה ינואר-יוני 2019.

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתמשו בכלל, או יתמשו במקצת בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

1.2 מידע כספי תמציתי

בהמשך לאמור בסעיף 2.6.1 לדוח הדירקטוריון של הבנק לשנת 2018 לעניין היערכות הבנק להיפרדות מקבוצת ישראלכרט, בהתאם לנדרש בחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 ("החוק להגברת התחרותיות"), ביום 8 באפריל 2019 מכר הבנק בהצעת מכר לציבור כ-65.2% מהונה של ישראלכרט. לאחר המכירה נותר הבנק עם החזקה של כ-33% ממניות ישראלכרט, שמטופלת לפי שיטת השווי המאזני.

החל מהדוחות הכספיים הרבעוני השני לשנת 2018 פעילות קבוצת ישראלכרט סווגה כ"פעילות מופסקת". בהתאם, עד הרבעון הראשון לשנת 2019, הבנק הציג את כל הנכסים וכל ההתחייבויות המשויכים לפעילות קבוצת ישראלכרט בשורות נפרדות במאזן. באופן דומה הציג הבנק בנפרד בדוח רווח והפסד את הרווח המיוחס לפעילות המופסקת לכל תקופת דיווח.

ברבעון השני לשנת 2019, לאחר המכירה נותר הבנק עם השפעה מהותית על ישראלכרט, על כן, יתרת ההשקעה הנוותרת ותוצאות הפעילות המיוחסות אליה, לרבות הרווח נטו ממכירת ההשקעה, מוצגים בשורה אחת כפעילות מופסקת בדוחותיו הכספיים.

בהתאם לכך, נתוני קבוצת ישראלכרט אינם מוצגים במרבית הפירוטים שלהלן. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בדוחות הכספיים](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	2018	30.06.2018	30.06.2019	30.06.2018	
מדדי ביצוע עיקריים					
7.06%	8.74%	9.01%	10.52%	9.26%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
9.74%	9.09%	8.63%	10.52%	8.48%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים ⁽²⁾⁽¹⁾
6.07%	7.76%	7.70%	9.42%	7.61%	תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽⁶⁾⁽¹⁾
8.75%	8.11%	8.06%	9.42%	8.33%	תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים ⁽⁶⁾⁽²⁾⁽¹⁾
0.57%	0.69%	0.74%	0.81%	0.77%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
2.29%	1.10%	1.09%			יחס הכנסות לנכסים ממוצעים
65.05%	*59.74%	58.32%	*57.59%	57.49%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מפעילות נמשכת
57.70%	*58.84%	57.26%	*57.59%	55.46%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מנוטרל חריגים מפעילות נמשכת ⁽²⁾
2.31%	2.28%	2.31%	2.40%	2.39%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽³⁾⁽¹⁾
120%	123%	127%	123%	127%	יחס כיסוי נזילות ⁽⁴⁾
ליום 31 בדצמבר					
	ליום				
2018	30.06.2018	30.06.2019			
11.16%	11.16%	11.97%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁵⁾		
14.39%	14.64%	15.27%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁵⁾		
7.51%	7.39%	7.94%	יחס מינוף ⁽⁵⁾		

* סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.

- (1) מחושב על בסיס שנתי.
- (2) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים, עלויות בגין סגירת הפעילות הפרטית בחו"ל ורווח נטו ממכירת ישראל.
- (3) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה [דוח דירקטוריון פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר](#)) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.
- (4) למידע נוסף, ראה [פרק "סיכון נזילות ומימון" להלן](#).
- (5) למידע נוסף, ראה [פרק "הון הלימות הון ומינוף" להלן](#).
- (6) תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת, מושפעת בעיקר ממכירת כ-65% ממניות ישראל אשר יצרה עודפי הון נוספים בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח (מתוכם כ-0.3 מיליארד ש"ח בגין קיטון בסיכון התפעולי של ישראל שיוכרו בהדרגה במשך 3 שנים).

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	2018	30.06.2018	30.06.2019	30.06.2018	
מדדי איכות אשראי עיקריים					
1.31%	1.34%	1.37%	1.34%	1.37%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.23%	1.41%	1.30%	1.41%	1.30%	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.20%	0.18%	0.15%	0.25%	0.13%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽¹⁾
0.22%	0.22%	0.30%	0.13%	0.44%	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח					
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד					
2,595	1,548	1,692	920	871	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,579	1,608	1,621	920	800	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽²⁾
2,231	1,378	1,450	827	720	רווח נקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,215	1,438	1,516	827	786	רווח נקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽³⁾
8,906	4,388	4,743	2,302	2,466	הכנסות ריבית, נטו
613	306	440	90	319	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
10,351	4,977	4,998	2,663	2,632	רווח מימוני, נטו**
4,868	*2,306	1,891	*1,230	999	הכנסות שאינן מריבית
3,318	*1,670	1,589	*844	804	מזה - עמלות
8,960	*3,999	3,869	*2,034	1,992	הוצאות תפעוליות ואחרות
4,097	2,106	2,061	1,062	1,018	מזה - משכורות והוצאות נילוות
13,774	*6,694	6,634	*3,532	3,465	סך הכנסות
רווח נקי למניה רגילה (בש"ח)					
1.95	1.16	1.27	0.69	0.65	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק, מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
 ** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

- (1) מחושב על בסיס שנתי.
 (2) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים, עלויות בגין סגירת הפעילות הפרטית בחו"ל ורווח נטו ממכירת ישראל.
 (3) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים, עלויות בגין סגירת הפעילות הפרטית בחו"ל.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן (המשך)

	ליום 30 ביוני		ליום 31 בדצמבר
	2018	2019	
במיליוני ש"ח			
נתונים עיקריים מהמאזן			
סך-כל הנכסים	460,926	451,366	454,247
מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים	84,459	83,261	72,913
ניירות-ערך	56,116	59,616	71,116
אשראי לציבור, נטו	282,507	272,458	288,623
סיכון אשראי בעייתי, נטו	6,944	6,900	7,549
חובות פגומים מאזניים, נטו	2,158	2,388	2,205
אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)	2,178	2,269	2,376
סך-כל ההתחייבויות	423,270	414,586	414,698
מזה - פיקדונות הציבור	352,260	345,717	352,112
פיקדונות מבנקים	4,528	3,846	3,034
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	30,024	29,949	30,080
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	37,544	36,654	39,503
נתונים נוספים			
מחיר מניה לסוף תקופה (בש"ח)	23.7	24.8	26.4
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום
	30.06.2018	30.06.2019	30.06.2018
סך-הכל דיבידנד למניה (באגרות)**	37.17	-	18.83
יחס עמלות לנכסים ממוצעים	0.73%	0.35%	0.19%

* סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
 ** על-פי מועד ההכרזה.

1.3 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואמידת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי וסיכון ציית. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי. למידע נוסף על הסיכונים ראה [פרק סקירת הסיכונים להלן](#), ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018" וה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 ביוני 2019".

1.4 יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2018 אישרו הנהלת הבנק ודירקטוריון הבנק תוכנית אסטרטגית תלת-שנתית (לשנים 2019-2021) המתעדכנת מדי שנה על בסיס התייחסות לשינויים בכלכלה הגלובלית, לשינויים בסביבה העסקית בישראל, למהלכי הרגולציה ולשינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק על כלל תחומי פעילותו. בנוסף לשינויים אלו, התוכנית האסטרטגית נבנתה תוך התייחסות גם לתרחישים עתידיים אפשריים לענף הבנקאות כפי שאלו פורסמו על-ידי ועדת באזל לענייני בנקאות בפברואר 2018. הפיקוח על הבנקים תיאר את תרחישי באזל בסקירה השנתית אודות מערכת הבנקאות בישראל לשנת 2017, שפורסמה בחודש מאי 2018. הבנק אימץ את תרחישי באזל כמתודולוגיה לניתוח סביבת התחרות העתידית ולבחירת תרחיש ייחוס הנראה כבעל מירב הסיכויים להתממש בענף הבנקאות הישראלי. יצוין כי נוכח הפערים בסביבה התחרותית בין מגזר הלקוחות הפרטיים לבין מגזר הלקוחות העסקיים, אנו מעריכים כי במגזרי הפעילות השונים יתממשו תרחישים שונים.

מכלול גורמים משפיעים על המערכת הבנקאית בעולם ובישראל ובראשם שינויים בהרגלי הלקוחות, התהדקות הרגולציה, והשפעה הולכת וגוברת של אמצעים טכנולוגיים. תמורות אלו מובילות להתגברות התחרות מצד שחקנים מסורתיים ושחקנים חדשים רבים ומגוונים. אנו מעריכים כי במגזר הבנקאות הקמעונאית (לקוחות פרטיים ועסקים קטנים) קיימת סבירות גבוהה להתממשות, מדורגת על פני שנים, של תרחיש "הבנק המבוזר". בתרחיש זה יבוצרו השירותים הפיננסיים בין בנקים ושחקנים טכנולוגיים. ייתכן כי בתרחיש זה יירקמו שיתופי פעולה בין השחקנים באמצעות מודלים שונים לפעילות. להערכת הבנק, בבנקאות העסקית והמסחרית, הערך המוסף שחברות הטכנולוגיה הגדולות יכולות לספק ללקוח העסקי בטווח הקצר-בינוני הינו מוגבל יחסית ומכאן שהאיום הנשקף מצד ענקיות הטכנולוגיה בפלחי לקוחות אלו עדיין רחוק. על כן, אנו מעריכים כי במגזר הבנקאות העסקית קיימת סבירות גבוהה להתממשות תרחיש "הבנק המשופר". בתרחיש זה, יעברו הבנקים הקיימים תהליך מקיף של מודרניזציה ודיגיטציה ויעשו שימוש בטכנולוגיות חדישות כדי לשפר את מערכותיהם, לחדש את הממשק עם הלקוחות, ליצור ערך מוסף, ולהציע שירותים מתקדמים. חלק מהמודלים העסקיים ישתנו, אך הקשר עם הלקוחות ופעילות הליבה יישמרו.

התוכנית האסטרטגית התלת שנתית של הבנק לוקחת בחשבון את הזירות המתחייבת מהסיכונים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. מטרת התוכנית האסטרטגית היא לאפשר לבנק, להמשיך להתקדם בתוואי של צמיחה יציבה ולהוסיף לבסס את מובילותו במערכת הבנקאות בישראל, תוך מתן חוויית שירות איכותית ומתקדמת בכלל הערוצים, השאת ערך למחזיקי המניות וכלל מחזיקי העניין וזאת גם לנוכח מכלול האתגרים העומדים לפתחו, ובכללם גם אתגרים הנובעים מהתפתחות מפת התחרות, כפי שהצטיירו מתרחישי באזל. הבנק, מיישם את הוראות בנק ישראל לעמידה ביעדי ההון, והן נלקחו בחשבון במסגרת התכנון האסטרטגי של הבנק. התוכנית האסטרטגית מתמקדת בחמש תימות מרכזיות:

- 1. מובילות יוצרת ערך בישראל בפלחי לקוחות ופעילויות במיקוד -** העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על חדשנות בשירותים ואופטימיזציה בערוצי הפעילות, העמקת הערך המוסף, יצירת פיתרונות מותאמים לצורכי הלקוחות השונים וחיזוק המיקוד העסקי בפעילויות בעלות פוטנציאל.
- 2. העצמת הערך ללקוח תוך שילוב קשר אישי, אנושי וטכנולוגי -** שירות בנקאי מותאם, נגיש ואינטואיטיבי המשלב שירותים דיגיטליים מתקדמים עם שירות וייעוץ אנושי בפעילויות מורכבות ובצמתי החלטה.
- 3. בונים את המחר: בניית תשתיות, חדשנות וצמיחה בינלאומית ממוקדת -** חיזוק התשתיות לצמיחה עתידית, פיתוח יכולות טכנולוגיות מתקדמות תוך שיתופי פעולה עם הסביבה העסקית ופיתוח הפעילות המסחרית בארצות-הברית.
- 4. ערך משותף בר קיימא עם מחזיקי העניין -** קידום מהלכים עסקיים המייצרים ערך משותף לציבור ולבנק תוך הגברת השקיפות וקידום השיח עם כלל מחזיקי העניין.
- 5. פישוט ומצינונות תפעולית מתמשכת -** אופטימיזציה של כלל המשאבים, תוך פישוט ועיצוב מחדש של תהליכים מקצה לקצה להעצמת הערך ללקוח ויישום תוכנית התייעלות רב שנתית.

בנוסף לחמש התימות האסטרטגיות המרכזיות לעיל, פועל הבנק בהתאם לשלוש תימות משאבים ותשתיות:

- הבנק ימשיך לשים דגש על טיפוח וניהול המשאב האנושי ויצירת תשתית ארגונית תומכת וגמישה (Agile).
- הבנק יפעל לקידום מצוינות בניהול פיננסי וניהול הון דינמי ומתקדם.
- הפעילות תתבצע תוך ניהול סיכונים קפדני, ההולם את מתווה פעילות הבנק.

הבנק ימשיך לפעול בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימת, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה.

להרחבה נוספת בדבר אסטרטגיית הבנק וביטוייה בתחומי פעילותו השונים ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018. תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית והמערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכניות לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין את הסביבה העסקית בישראל ובעולם ותנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, למצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור ולשינויים הרגולטוריים.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

מלחמת הסחר בין ארצות-הברית לבין סין מביאה לפסימיות גוברת בקרב העסקים, הן בארצות-הברית והן באירופה. בינתיים ענף התעשייה הוא הנפגע העיקרי, ואנו רואים ירידה במדדי מנהלי הרכש בעולם. בארצות-הברית הצמיחה ברבעון השני האטה מעט לקצב שנתי של 2.1%. ההאטה שיקפה ירידה ביצוא ובהשקעות אך הצריכה הפרטית נותרה איתנה וצמחה בקצב שנתי של 4.3%. באירופה, סימני ההאטה בולטים יותר והצמיחה האטה ברבעון השני לשיעור שנתי של 0.8%. הצמיחה בסין ברבעון השני של 2019 האטה לשיעור שנתי של 6.2%, הרמה הנמוכה מזה עשרים ושבע שנים. חרף סימני ההאטה שוקי העבודה בארצות-הברית ובגוש האירו מפגינים בינתיים עוצמה ושיעורי האבטלה ירדו לרמות שפל היסטוריות. בארצות-הברית שיעור האבטלה ירד לרמה של 3.7% ובגוש האירו שיעור האבטלה ירד לרמה של 7.5%.

האינפלציה בארצות-הברית ובאירופה נותרה נמוכה יחסית - 1.6% בארצות-הברית ו-1.1% באירופה. הבנקים המרכזיים, הן בארצות-הברית והן באירופה, מדגישים לאחרונה את הסימטריות של יעד האינפלציה, ושהמדיניות המוניטרית צריכה להעלות את האינפלציה לרמה של 2%. האינפלציה הנמוכה נותרת למדיניות המוניטרית מרחב תמרון רחב, ובעדות של יו"ר הפד בקונגרס, הוא הציג עמדה לפיה אי-הוודאות הגבוהה עשויה להצדיק הפחתות ריבית כבר בחודשים הקרובים, בעיקר כביטוח מפני התפתחויות עתידיות. בסוף חודש יולי ריבית הפד ירדה ב-0.25 נקודות אחוז. הבנק המרכזי האירופי הודיע על כוונה לחזור לרכוש אגרות-חוב (הרחבה כמותית) ואולי גם להוריד את הריבית מתחת לרמה של 0.4%.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

מכלול האינדיקטורים שפורסמו עד כה מצביעים על האטה מסוימת בצמיחת המשק ברבעון השני של השנה. ייתכן שמגמה זו הושפעה מהידרדרות הצמיחה בעולם, וכן מאי-הוודאות הפוליטית בישראל. מכל מקום, התמונה לא אחידה, וגם אם הצמיחה האטה, היא עדיין תומכת ביציבות שוק העבודה. נתוני סחר חוץ מצביעים על ירידה בכל רכיבי היבוא: חומרי גלם, מוצרי צריכה ונכסי השקעה, וירידה גם ביצוא הסחורות, אם כי זו התמקדה רובה ככולה ביצוא התרופות. ההכנסות ממסים עקפים נותרו במחצית הראשונה של השנה ללא שינוי לעומת המחצית המקבילה אשתקד. העלייה בתיירות הנכנסת והיוצאת נבלמה אף היא בחודשים האחרונים. בשוק העבודה, התמונה נותרה חיובית: שיעור האבטלה ירד קלות ברבעון השני לרמה נמוכה של 3.9% ומגמת עליית השכר נמשכה.

הנדל"ן למגורים

העלייה שנרשמה בהיקף מכירת הדירות החדשות, על-פי דיווחי הלמ"ס, נבלמה החל מחודש מרץ 2019, ובחודשים מרץ-מאי נרשמה ירידה של 15% לעומת שלושת החודשים הקודמים. התחלות הבניה ירדו ברבעון הראשון של שנת 2019 לרמה של 10.9 אלף יחידות, לעומת רמה ממוצעת של 12.2 אלף בממוצע לרבעון בשנת 2018. העלייה במחירי הדירות התחדשה בארבעת החודשים האחרונים וסקר מחירי הדירות, שמפרסמת הלמ"ס, מצביע על עלייה של 1.6% במחירים ב-12 החודשים האחרונים (עד חודש יוני). המחירים ירדו מרמת השיא ב-0.7%.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

ריבית בנק ישראל נותרה במהלך הרבעון השני של השנה וכן בחודש יולי ללא שינוי ברמה של 0.25%. הריבית היא עדיין נמוכה באופן ניכר מהציפיות לאינפלציה, כך שהריבית הריאלית היא שלילית. בנק ישראל הותיר גם את ההכוונה המוניטרית לפיה המדיניות תתמוך בעליית סביבת האינפלציה למרכז תחום היעד. השווקים מגלמים אי-שינוי בריבית בנק ישראל בשנה הקרובה, זאת לאור ירידת האינפלציה אל מתחת ליעד לאחר פרסום מדד המחירים לחודש יוני, ומגמה של הפחתות ריבית על-ידי בנקים מרכזיים רבים בעולם. נגיד בנק ישראל יצא בהודעה לפיה הוא מעריך שלא תהיה החלטה להעלות את הריבית למשך זמן ממושך.

הגירעון התקציבי המשיך לעלות והגיע ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש יוני לשיעור של 3.9% מהתוצר. הוצאות הממשלה גדלו במחצית הראשונה של השנה בשיעור חד של 9.1% לעומת המחצית הראשונה אשתקד. ההכנסות ממסים גדלו בתקופה זו בשיעור של 1.9% בלבד. בחירות חוזרות לכנסת צפויות להתקיים ב-17 בספטמבר 2019, והממשלה החדשה שתוקם תצטרך לבצע צעדי התאמה, ויתכן אף להעלות מסים.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" עלה ברבעון השני של השנה ב-1.5%. קצב האינפלציה השנתי הגיע לרמה של 1.5%, עליית האינפלציה בשנה האחרונה מיוחסת בין השאר להתייקרות במחירי הפירות והירקות, כלומר היא כוללת השפעות זמניות. בנטרול השפעת מחירי הפירות והירקות האינפלציה בשנה האחרונה עמדה על שיעור של 1.1%. מדד המחירים לחודש יוני ירד בשיעור חד של 0.6%, והאינפלציה השנתית ירדה לשיעור שנתי של 0.8%. האינפלציה ממשיכה להיות נמוכה, זאת בהשפעה של ייסוף השקל והתגברות התחרותיות.

השקל יוסף ברבעון השני של השנה בשיעור של 1.8% מול הדולר האמריקאי, ומול האירו בשיעור של 0.4%. מול סל המטבעות האפקטיבי חל ייסוף של 1.6%. במהלך הרבעון השני בנק ישראל רכש מטבע-חוץ בסכום נמוך של 54 מיליון דולר. בחודש יולי נרשם ייסוף חד של 1.9% מול הדולר האמריקאי ושל 4.0% מול האירו.

שוקי הכספים והון

מגמת עליות השערים במדדי המניות בעולם ובישראל נמשכה גם במהלך הרבעון השני, אם כי בשיעור מתון יותר, ומחצית השנה הראשונה הסתיימה בעליות שערים חדות. מדד ה-S&P 500 עלה במחצית השנה הראשונה בשיעור של 17%, מדד המניות האירופי ה-STOXX EUROPE 600 עלה ב-14% ומדד ת"א 125 עלה ב-10.1% (כולם במטבע מקומי). מחזורי המסחר היומיים במניות והמירים בתל-אביב ירדו ברבעון השני של שנת 2019 לרמה של 1,262 מיליון ש"ח, ירידה של 21% לעומת הרמה היומית הממוצעת ב-2018. מחזורי המסחר באגרות-חוב ירדו לרמה ממוצעת יומית של 2,256 מיליון ש"ח, ירידה של 2.0% לעומת הרמה הממוצעת ב-2018.

תשואות איגרות-החוב לטווחים הארוכים הוסיפו לרדת כשברקע עלייה בציפיות להורדת ריבית על-ידי הבנקים מרכזיים. בארצות-הברית הירידה בתשואות אגרות-החוב הייתה בולטת - תשואת האיגרת לטווח של עשר שנים ירדה בסוף יוני לרמה של 2.00% לעומת 2.68% בסוף 2018. באירופה ובישראל ירידת התשואות הייתה דומה. התשואה לעשר שנים הגיעה בישראל בסוף חודש יוני לרמה של 1.65%. בסיכום הרבעון השני מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות עלה בשיעור של 1.4% ומדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות עלה ב-2.1%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות תל-בונד 60 עלה ברבעון השני של שנת 2019 ב-2.0% ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות הוסיפו לרדת לרמה נמוכה של כ-1.0%. בשוק הקונצרני הלא פיננסי נרשמו במחצית הראשונה היקפי גיוסים של כ-18 מיליארד ש"ח, ירידה חדה של כ-40% לעומת הסכום שגויס במחצית הראשונה של 2018.

טבלה 1-2: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין

לשנת 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
1.2%	0.9%	1.2%	1.2%	1.5%	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים ה"ידוע"
8.1%	5.3%	(4.9%)	3.9%	(1.8%)	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
2.4%	2.7%	(5.7%)	(2.8%)	(4.5%)	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
7.1%	3.5%	(3.8%)	0.1%	0.3%	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
3.3%	2.5%	(5.4%)	(1.7%)	(0.4%)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
(23.1%)	(12.8%)	(12.6%)	(9.2%)	(3.6%)	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה התורכית

נתונים על ריבית בנק ישראל:

30.06.18	30.09.2018	31.12.2018	31.03.19	30.06.19	
0.10%	0.10%	0.25%	0.25%	0.25%	שיעור הריבית בסוף התקופה

2.1.2. גילוי בדבר הפניות תשומת לב רואי החשבון המבקרים

לעיתים, מוצא לנכון רואה החשבון המבקר לכלול שינוי מהנוסח האחיד על-ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים. רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב (ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, לביאור 10.ד בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ולביאור 10.ה בדבר החקירה בנושא FIFA.

2.1.3. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק מתואר בהרחבה ב"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018". הנהלת הבנק והדירקטוריון דנו בהשפעתם על הבנק של הסיכונים המובילים והמתפתחים המפורטים להלן ובוחנים מעת לעת את הצורך בהתאמת האסטרטגיה העסקית בהתאם להתפתחויות אלה:

- **סיכון הציות:** תחת סיכון הציות כלולים, בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין 308 גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרוו, מתן ייעוץ ללקוח, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), היבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או שירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה.
 - התממשות הסיכון בעולם באה לידי ביטוי בהמשך החקירות נגד בנקים בעולם והקנסות המוטלים עליהם בקשר להפרות חוק או רגולציה, כגון בדבר סיוע להעלמות מס ומניעת מימון טרוו, הלבנת הון וחקירת מעשי שחיתות. עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ובנושא FIFA נחקרים על-ידי הרשויות האמריקאיות. הבנק מעריך, כי סביר להניח שהסך הכולל שתשלם קבוצת הבנק בקשר לחקירות עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים יהיה גבוה משמעותית מסכום ההפרשה הקיים בדוחות הכספיים. קנסות משמעותיים מאד עלולים לפגוע בתוצאות הבנק. למועד זה נראה שהסדר או הסדרים מוסכמים עם משרד המשפטים האמריקאי בעניין זה יכול שיהיו מסוג של Deferred Prosecution Agreement או Plea Agreement. סוג ההסדר, אם יושג, עשוי גם הוא להשפיע על הבנק באופן שהסדר חמור עלול לפגוע בעסקי הבנק. לפרטים בדבר חקירות הרשויות האמריקאיות, ראה [ביאור T10 ו-T11 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2019](#).
 - **סביבת המאקרו:** פעילות הבנק תלויה בסביבה העסקית בישראל ובעולם. מצב הכלכלה העולמית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן והמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק כוללת הנחות מסוימות לגבי סביבת המאקרו תוך התייחסות לסיכונים הקיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון.
 - **הסביבה הרגולטורית בארץ ובחו"ל:** לרפורמות רגולטוריות בינלאומיות קיימת השלכה על פעילותו העסקית של הבנק בארץ ובעולם. בישראל גובשו בשנים האחרונות מספר יוזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום. היוזמות והמגמות הרגולטוריות, ובפרט החובה של הבנק להיפרד מחברות כרטיסי האשראי שלו והשינויים המשמעותיים בתחום פעילות זה, כמו גם ניווד חשבונות בנק ו-Open API עשויות להשפיע על המערכת הבנקאית בכלל ועל הבנק בפרט. בשלב זה מוקדם להעריך ולאמוד השפעתן על הבנק. לפרטים אודות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל התשע"ז-2017 ראה [ביאור 16 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2019](#).
 - **סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות:** איומי הסייבר המתגברים כלפי גופים פיננסיים מביאים להפנית משאבי התעשייה הבנקאית להתמודדות עם הסיכון. הבנק מבצע בקורות באופן תדיר בכלל הערוצים על מנת למנוע חדירת פוגענים, הפעלת תוכנות זדוניות ומניעת דלף מידע. מעגלי הבקרה מורכבים ממספר רב של מערכות אבטחת מידע מתקדמות אשר פרוסות פנימית ברשת הבנק וחיצונית בתור הגנה היקפית.
 - **סיכון תחרותי-אסטרטגי:** תחרות חדשה מצד חברות ביג-טק (אפל, גוגל, פייסבוק, אמזון ועוד) וחברות פינטק, לצד חדירה של טכנולוגיות חדשות, שינויים בהתנהגות הלקוחות ומודלים עסקיים חדשים בעולם הפיננסי עלולים ליצור השפעה משמעותית על המערכת הבנקאית בארץ ובעולם בטווח הבינוני-ארוך. לצד זאת, שינויים רגולטוריים ותחרותיים בזירה המקומית בדגש על מהלכים להגברת התחרות בשוק האשראי הקמעונאי, כדוגמת חוק נתוני אשראי שנכנס לתוקפו ב-12 לאפריל 2019 עלולים להשפיע על התוצאות העסקיות של הבנק. הבנק גיבש תוכנית אסטרטגית לשנים 2019-2021 הכוללת ביצוע צעדים בתחומי החדשנות, הטכנולוגיה, מבנה הפעילות ועוד, כדי לתת מענה למכלול האיומים. לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [ביאור 10 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2019](#).
- לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראה [ביאור 16 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2019](#).

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-1,692 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 1,548 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה בכ-9.0% בהשוואה לשיעור של כ-8.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד

השינוי	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.06.18	30.06.19		30.06.18	30.06.19	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
13.0%	5,802	6,555	13.9%	3,274	3,730	הכנסות ריבית
28.1%	(1,414)	(1,812)	30.0%	(972)	(1,264)	הוצאות ריבית
8.1%	4,388	4,743	7.1%	2,302	2,466	הכנסות ריבית, נטו
(56.7%)	589	255	(54.0%)	361	166	הכנסות מימון שאינן מריבית
0.4%	4,977	4,998	(1.2%)	2,663	2,632	רווח מימוני, נטו*
43.8%	306	440	254.4%	90	319	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(2.4%)	4,671	4,558	(10.1%)	2,573	2,313	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
(4.7%)	**1,717	1,636	(4.1%)	**869	833	עמלות והכנסות אחרות
(3.3%)	**3,999	3,869	(2.1%)	**2,034	1,992	הוצאות תפעוליות ואחרות
(2.7%)	2,389	2,325	(18.0%)	1,408	1,154	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
(14.2%)	1,037	890	(25.6%)	593	441	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
6.1%	1,352	1,435	(12.5%)	815	713	רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
(50.0%)	8	4	-	4	4	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
5.8%	1,360	1,439	(12.5%)	819	717	רווח נקי מפעילות נמשכת
42.4%	170	242	62.4%	93	151	רווח נקי מפעילות מופסקת
						רווח נקי:
9.9%	1,530	1,681	(4.8%)	912	868	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(38.9%)	18	11	(62.5%)	8	3	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
9.3%	1,548	1,692	(5.3%)	920	871	המיוחס לבעלי מניות הבנק
3.1%	8.7%	9.0%	(12.0%)	10.5%	9.3%	תשואת הרווח הנקי

* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

** סוג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.

2.2.1. התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים, בין היתר הפרשי שער ורווח ממימוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור השינוי במדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו

	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.06.18	30.06.19		30.06.18	30.06.19	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
הכנסות ריבית	12.98%	5,802	6,555	13.93%	3,274	3,730
הוצאות ריבית	28.15%	(1,414)	(1,812)	30.04%	(972)	(1,264)
הכנסות ריבית, נטו	8.09%	4,388	4,743	7.12%	2,302	2,466
הכנסות מימון שאינן מריבית	(56.71%)	589	255	(54.02%)	361	166
סך הרווח המימוני המדווח	0.42%	4,977	4,998	(1.16%)	2,663	2,632
בנטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:						
הכנסות ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב	(45.92%)	98	53	153.33%	30	76
רווח מהשקעות במניות	228.95%	76	250	251.85%	27	95
רווחים בגין הלוואות שנמכרו		58	1	(97.50%)	40	1
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾		3	(174)	(287.80%)	41	(77)
הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל וגיידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים ⁽²⁾		50	(100)	(163.64%)	55	(35)
סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	(89.47%)	285	30	(68.91%)	193	60
סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾	5.88%	4,692	4,968	4.13%	2,470	2,572

(1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 (2) בסעיף זה נכללו השפעות גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים והשפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס הכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
 (3) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
 מזה בגין השפעות שינויים במדד: הכנסה של 158 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2019, בהשוואה להכנסה של 138 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2018. הכנסה בסך של 125 מיליון ש"ח בחציון הראשון של שנת 2019, בהשוואה להכנסה בסך של 104 מיליון ש"ח בחציון הראשון של שנת 2018.

הכנסות המימון מפעילות שוטפת במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו בסך של 4,968 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 4,692 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה בעיקר בשל גידול במרווחים הפיננסיים בפיקודנות בשל עליית שיעורי הריבית הדולרית והשקלית. כמו-כן, חלה עלייה בהיקפי הפעילות העסקית והאשראי לדיוור.

סך הרווח המימוני המדווח הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 בסך של 4,998 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 4,977 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעליית הרווח מפעילות שוטפת כאמור לעיל וכן מגידול ברווח מהשקעה במניות. מנגד, חלה ירידה משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. כמו-כן, חל קיטון בהכנסות מהפרשי שער בעיקר בשל גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים וחלה ירידה ברווח מהשקעה באגרות-חוב וברווח ממכירת הלוואות.

טבלה 4-2: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
30.06.18		30.06.19		30.06.18		30.06.19		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
2.98%	5,802	3.26%	6,555	3.38%	3,274	3.67%	3,730	הכנסות ריבית
1.16%	(1,414)	1.47%	(1,812)	1.60%	(972)	2.07%	(1,264)	הוצאות ריבית
1.82%	4,388	1.79%	4,743	1.78%	2,302	1.60%	2,466	הכנסות ריבית, נטו
2.25%		2.36%		2.25%		2.36%		יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

במחצית הראשונה של שנת 2019 חלה עלייה בהכנסות ובהוצאות ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר נבעה מעלייה בשיעורי הריבית הדולרית והשקלית. בנוסף, בהכנסות ריבית חלה עלייה שנבעה מגידול בהיקפי האשראי העסקי והאשראי לדור. מניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית בין המחצית הראשונה של שנת 2019 לבין התקופה המקבילה אשתקד עולה כי השינויים בהיקף היתרות המאזניות הממוצעות גרמו לגידול בסך של כ-282 מיליון ש"ח והשינויים בשיעורי הריבית גרמו לגידול בסך של כ-73 מיליון ש"ח בהכנסות ריבית נטו.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 בסך של 440 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 306 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בהוצאה הפרטנית, נטו נרשמה במחצית הראשונה של שנת 2019 הוצאה בסך של 44 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של 109 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בסעיף זה נבעה בעיקר מגידול בהוצאה הפרטנית ברוטו.

ההוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית הסתכמה לסך של 396 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2019, בהשוואה להוצאה בסך של 415 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהוצאה הקבוצתית נבעה הן מקיטון במחיקות האוטומטיות והן מהשפעת השינויים ביתרות האשראי בהשוואה לתקופה המקבילה. קיטון זה קוזז על-ידי רישום של הפרשה קבוצתית בסך של כ-47 מיליון ש"ח עקב מכירת השליטה בקבוצת ישראלכרט בחודש אפריל, 2019 והכללה לראשונה של יתרות האשראי המאזני והחופף-מאזני של הקבוצה בסך של כ-3.6 ו-4.4 מיליארד ש"ח ליום 30 ביוני 2019, בהתאמה וכן מגידול בהוצאה הקבוצתית עקב עלייה בהיקף החובות בהשגחה מיוחדת.

למידע נוסף בדבר התפתחות יתרות האשראי לציבור ראה [פרק "המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון" בדוח הדירקטוריון](#). למידע נוסף בדבר התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, ראה [ביאור 6 בתמצית הדוחות הכספיים](#).

טבלה 5-2: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים**

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשישה חודשים שהסתיימו ביום		
30.06.18	30.06.19	30.06.18	30.06.19	
במיליוני ש"ח				
375	498	222	268	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(484)	(454)	(228)	(254)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(109)	44	(6)	14	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
415	396	96	305	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
306	440	90	319	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי*
* מזה:				
70	307	(17)	256	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
11	11	6	8	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
227	119	103	54	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
(2)	3	(2)	1	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
306	440	90	319	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי
ב-%				
שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור:				
0.27%	0.34%	0.32%	0.37%	שיעור ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.58%	0.62%	0.46%	0.79%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור***
0.22%	0.30%	0.13%	0.44%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.18%	0.15%	0.25%	0.13%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
13.33%	10.87%	18.32%	9.47%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מתירת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.
 *** ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-1,636 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,717 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה נבעה מעמלות משוק ההון, דמי ניהול חשבון וטיפול באשראי, אשר קוזזה מגידול בהכנסות מכרטיסי אשראי.

טבלה 6-2: פירוט עמלות והכנסות אחרות

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי
	30.06.18	30.06.19	30.06.18	30.06.19	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
עמלות					
דמי ניהול חשבונות	227	212	(6.6%)	459	(6.3%)
פעילות בניירות-ערך	182	174	(4.4%)	371	(6.2%)
כרטיסי אשראי, נטו	70	88	25.7%	137	10.2%
טיפול באשראי	76	46	(39.5%)	131	(23.7%)
עמלות מעסקי מימון	*111	119	7.2%	*221	6.3%
עמלות אחרות	178	165	(7.3%)	351	(7.4%)
סך-הכל עמלות תפעוליות	*844	804	(4.7%)	*1,670	(4.9%)
סך-הכל אחרות	25	29	16.0%	47	0.0%
סך-הכל הכנסות תפעוליות והכנסות ואחרות	*869	833	(4.1%)	*1,717	(4.7%)

* סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות עסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-3,869 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,999 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ-3.3%.

טבלה 7-2: פירוט של הוצאות התפעוליות והאחרות

	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.06.18	30.06.19	30.06.18	30.06.19	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
הוצאות שכר					
שכר	1,912	1,830	952	889	(4.3%)
מענקים ותגמול מבוסס מניות	194	231	110	129	19.1%
סך-הכל שכר	2,106	2,061	1,062	1,018	(2.1%)
אחזקה ופחת בניינים וציוד					
אחזקה ופחת בניינים וציוד	686	638	343	324	(7.0%)
הוצאות אחרות					
הוצאות אחרות	⁽¹⁾ 1,207	1,170	⁽¹⁾ 629	650	(3.1%)
סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	⁽¹⁾ 3,999	3,869	⁽¹⁾ 2,034	1,992	(3.3%)

(1) סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות עסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.

הוצאות השכר הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-2,061 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,106 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 2.1%. הירידה בהוצאות השכר נובעת מהמשך החיסכון בעלויות עקב תהליכי התייעלות.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-638 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-686 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ירידה בשיעור של 7.0%.

ההוצאות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-1,170 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,207 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה בעיקר מהכנסות הפרשי שער משערוך ההפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים וקוזה בחלקה מעלייה בהוצאות המשפטיות בגין החקירה, בהוצאות המחשב ובעמלות עקב הגדלת היקפי פעילות. כמו-כן, נכללו בתקופה הוצאות בגין עסקה למכירת תיק לקוחות של שוויץ. **ההפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת** הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2019 בסך של 890 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1,037 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור המס האפקטיבי של הבנק במחצית הראשונה של שנת 2019 הגיע ל-38.3% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 34.2% וזאת בשל הוצאות לא מוכרות, הפסדים שלא נכללו בגינם מס נדחה, מסים בגין שנים קודמות עקב גביית חובות שנמחקו בעבר ומסים נדחים בגין חברות מוחזקות.

הרווח הנקי מפעילות מופסקת הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 בסך של 242 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 170 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח מפעילות מופסקת במחצית הראשונה של 2019 כולל רווח נטו בסך כ-137 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס המתייחס), הכולל רווח הון בסך של כ-210 מיליון ש"ח, בגין חלק ההשקעה שנמכר ובגין שיערוך יתרת ההשקעה שנותרה בהתאם לשווי המניות למועד ההנפקה ובניכוי הפחתה למחיר השוק בתאריך המאזן בסך של כ-73 מיליון ש"ח. בנוסף, בתוצאות הפעילות המופסקת נכלל חלקו של הבנק ברווחי ישראלכרט (33%) ברבעון השני של שנת 2019. עד לתום הרבעון הראשון לשנת 2019, הרווח מפעילות מופסקת כלל את חלקו של הבנק (98.2%) מרווחי קבוצת ישראלכרט. **חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות** הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 בחלקם בהפסד בסך של 11 מיליון ש"ח, בהשוואה לחלקם בהפסד בסך של 18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 בסך של 1,692 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1,548 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-1.27 ש"ח, בהשוואה ל-1.16 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.2.2. התפתחות ברווח הכולל

טבלה 8-2: רווח כולל

לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.06.18	30.06.19	30.06.18	30.06.19	
במיליוני ש"ח				
1,530	1,681	912	868	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
18	11	8	3	הפסד נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,548	1,692	920	871	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:				
(601)	453	(262)	102	התאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו ⁽¹⁾
(4)	-	1	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים* נטו, לאחר השפעת גידורים**
253	(84)	174	113	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים***
(352)	369	(87)	215	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
108	(110)	9	(69)	השפעת המס המתייחס
(244)	259	(78)	146	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	-	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(244)	259	(78)	146	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
1,286	1,940	834	1,014	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
18	11	8	3	ההפסד הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,304	1,951	842	1,017	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 *** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.
 (1) עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

הרווח הכולל הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 בסך של 1,951 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1,304 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה. הרווח הכולל הושפע מעבר לשינוי ברווח הנקי בעיקר מעלייה בהתאמות אגרות-חוב זמינות למכירה כתוצאה מעלייה במחירי אגרות-החוב בארץ ובחו"ל לעומת ירידות במחירי ניירות-ערך זמינים למכירה בתקופה המקבילה אשתקד. שינויים בהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים, בעקבות ירידה בעקומי הריבית, קיזזו חלק מעלייה זו.

2.3. המבנה והתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן המאוחד ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ב-454.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-460.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018. הירידה נבעה בעיקר מהפסקת האיחוד של קבוצת ישראלכרט וגריעת נכסים שנכללו בעבר ברבעון השני של שנת 2019.

טבלה 9-2: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

	שיוני מיום		יתרה ליום		
	31.12.18	31.03.19	31.12.18	31.03.19	
					30.06.19
	במיליוני ש"ח				
סך-כל הנכסים	(1.4%)	(2.5%)	460,926	465,778	454,247
אשראי לציבור, נטו	2.2%	2.0%	282,507	283,048	288,623
מזומנים ופיקדונות בבנקים	(13.7%)	(6.9%)	84,459	78,332	72,913
ניירות-ערך	26.7%	7.3%	56,116	66,259	71,116
נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת*	(94.7%)	(94.9%)	15,110	15,766	803
פיקדונות הציבור	(0.0%)	(0.6%)	352,260	354,232	352,112
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	0.2%	1.3%	30,024	29,695	30,080
התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת*	(100.0%)	(100.0%)	14,733	16,758	-
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	5.2%	2.7%	37,544	38,481	39,503

* ברבעון השני 2019 יתרת ההשקעה בקבוצת ישראלכרט, המטופלת לפי שיטת השווי המאזני, מוצגת בשורה אחת במסגרת הנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1\(ה\) בתמצית הדוחות הכספיים](#).

2.3.1. מבנה והתפתחות הנכסים וההתחייבויות

אשראי לציבור

טבלה 10-2: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים

	ליום		
	31.12.18	30.06.19	
	במיליוני ש"ח		
אנשים פרטיים - הלוואות לדויר	4.8%	70,042	73,388
אנשים פרטיים - אחר	(4.7%)	42,269	40,296
בינוי ונדל"ן	0.5%	52,350	52,605
מסחר	1.4%	27,909	28,299
תעשייה	(5.5%)	17,037	16,092
שירותים פיננסיים*	23.3%	18,993	23,421
אחר	1.1%	53,907	54,522
סך-הכל	2.2%	282,507	288,623

* בשל הפסקת איחוד ישראלכרט, היתרה ברבעון השני 2019 כוללת הלוואות שניתנו לקבוצת ישראלכרט בסך של כ-3,593 מיליון ש"ח.

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה [פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.2](#). "מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק" [בסקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

חבובות בעייתיות
טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾

31.12.18			30.06.19			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
3,311	582	2,729	3,446	536	2,910	סיכון אשראי פגום
1,671	220	1,451	1,742	234	1,508	סיכון אשראי נחות ⁽²⁾
3,202	770	2,432	3,708	779	2,929	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
8,184	1,572	6,612	8,896	1,549	7,347	סך סיכון אשראי בעייתי*
6,944	1,452	5,492	7,549	1,462	6,087	סיכון אשראי בעייתי נטו
808	-	808	903	-	903	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
(2) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

במחצית הראשונה לשנת 2019 חלה עלייה בסך החבובות הבעייתיות בשיעור של 9%. למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתי ראה [פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.1](#). [ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי](#) [בסקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

אשראי חוץ-מאזני

טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.18	30.06.19	
במיליוני ש"ח			
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים			
(43.6%)	1,397	788	אשראי תעודות
(1.3%)	52,490	51,793	ערבוביות והתחייבויות אחרות**,*
2.9%	14,689	15,116	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
5.0%	41,403	43,474	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו*
13.0%	50,755	57,333	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
(100.0%)	24,845	-	יתרות חוזי מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים המיוחסים לפעילות מופסקת

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-18,416 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכה (ליום 31.12.18: 22,617 מיליוני ש"ח).
** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעו"ף בסך 153 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.18: 174 מיליוני ש"ח).

בעקבות הפסקת איחוד קבוצת ישראל כרטס נכללו לראשונה יתרות מכשירי אשראי חוץ-מאזניים בסך של כ-4,466 מיליוני ש"ח, שטרם היציאה מאיחוד קוזזו בשל היותן יתרות הדדיות.

ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות ושאינן סחירות בפיזור נרחב. ניירות הערך הסתכמו ביום 30 ביוני 2019 בכ-71.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-56.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018, עלייה בשיעור של כ-26.7% שנבעה בעיקר מרכישה, נטו, של אגרות-חוב סחירות של ממשלת ישראל ואגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית בתיק הזמין למכירה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:
טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל		מוחזק לפדיון		זמין למכירה		תיק למסחר		
הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
ליום 30 ביוני 2019								
45,308	63.8%	-	-	38,078	53.6%	7,230	10.2%	אגרות-חוב ממשלת ישראל
12,893	18.1%	-	-	12,893	18.1%	-	-	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
532	0.7%	-	-	528	0.7%	4	0.0%	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
58,733	82.6%	-	-	51,499	72.4%	7,234	10.2%	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
380	0.5%	308	0.4%	72	0.1%	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
10,216	14.4%	-	-	10,216	14.4%	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
10,596	14.9%	308	0.4%	10,288	14.5%	-	-	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
1,787	2.5%	-	-	1,781	2.5%	6	0.0%	מניות
71,116	100.0%	308	0.4%	63,568	89.4%	7,240	10.2%	סך-הכל ניירות-ערך
ליום 31 בדצמבר 2018								
32,639	58.2%	-	-	26,373	47.0%	6,266	11.2%	אגרות-חוב ממשלת ישראל
9,483	16.9%	-	-	9,419	16.8%	64	0.1%	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1,006	1.8%	-	-	1,001	1.8%	5	0.0%	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
43,128	76.9%	-	-	36,793	65.6%	6,335	11.3%	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
653	1.2%	398	0.7%	255	0.4%	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
10,814	19.3%	-	-	10,812	19.3%	2	0.0%	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
11,467	20.4%	398	0.7%	11,067	19.7%	2	0.0%	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
1,521	2.7%	-	-	1,480	2.6%	41	0.1%	מניות
56,116	100.0%	398	0.7%	49,340	87.9%	6,378	11.4%	סך-הכל ניירות-ערך

לפרטים נוספים לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15.ב בתמצית הדוחות הכספיים](#).

טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

31.12.18		30.06.19		
אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
4.7%	544	4.8%	508	כרייה וחציבה
5.0%	578	6.3%	665	תעשייה
3.7%	418	3.5%	375	חשמל ומים
3.9%	447	4.4%	469	מידע ותקשורת
76.7%	8,785	75.0%	7,943	בנקים ומוסדות פיננסיים
6.0%	695	6.0%	636	אחרים
100.0%	11,467	100.0%	10,596	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות

לפרטים בדבר ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות-חוב זמינות למכירה (2018 - ניירות-ערך בתיק הזמין למכירה), ראה [ביאור 5 בתמצית הדוחות הכספיים](#).

פיקדונות

טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.18	30.06.19	
	במיליוני ש"ח		
(0.04%)	352,260	352,112	פיקדונות הציבור
(32.99%)	4,528	3,034	פיקדונות מבנקים
54.81%	208	322	פיקדונות הממשלה
(0.43%)	356,996	355,468	סך-הכל

יתרת הפיקדונות ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה בסך של כ-355 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-357 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018. הירידה נובעת בעיקרה מירידה בפיקדונות מבנקים.

פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 2-16: ההתפתחות ביתרות החזקות הנכסיות החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.18	30.06.19	
	במיליוני ש"ח		
(13.12%)	828,350	719,641	ניירות-ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
(14.35%)	85,305	73,062	נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול ⁽²⁾
12.02%	76,213	85,372	נכסי קרנות נאמנות ⁽³⁾

- (1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת. עיקר הקיטון בהיקף נכסי הלקוחות נובע מהעברת נכסים בסך של כ-150 מיליארד ש"ח של לקוח מהותי של חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (פועלים סהר).
- (2) בהמשך להחלטת הבנק להפסיק את פעילות מתן שירותי תפעול קופות-גמל וקרנות השתלמות לחברות מנהלות כאמור בסעיף 7.5.7 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2018, הפסקת הפעילות הושלמה במהלך חודש יולי 2019 לאחר תאריך הדוחות הכספיים.
- (3) שווי הנכסים של קרנות הנאמנות המקבלות שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ב-30.1 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה בסוף שנת 2018. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 הונפקו אגרות-חוב של חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (פועלים הנפקות) בסך של כ-2.5 מיליארד ש"ח וכתבי התחייבות נדחים בסך של כ-1 מיליארד ש"ח, עלייה זו קוזזה על-ידי פירעונות של אגרות-חוב וכן מפדיון מוקדם של שטרי הון נדחים כמתואר בביאור 9.9 בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 ביוני 2019		
מזה: סחיר	הערך במאזן	מזה: סחיר	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח				
12,108	15,371	11,859	14,321	כתבי התחייבות נדחים
14,392	14,653	15,540	15,759	אגרות-חוב
26,500	30,024	27,399	30,080	סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

במהלך הרבעון השני של שנת 2019 השלימה פועלים הנפקות הנפקה לציבור של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון ספיגת הפסדים בתמורה (ברוטו) לכ-1 מיליארד ש"ח. כתבי התחייבות הנדחים האמורים יהוו חלק מהון רובד 2 של הבנק, הם צמודים למדד ונושאים ריבית שנתית בשיעור 2.02%, לפירעון בשנת 2030 עם אפשרות לפדיון מוקדם ביזמת הבנק (ובאישור הפיקוח על הבנקים) בשנת 2025. הבנק פדה בפדיון מוקדם מלא את שטרי ההון הנדחים סדרה ב' בחודש פברואר 2019, בסך של 582 מיליוני ש"ח. בחודש יוני 2019 אישר הפיקוח על הבנקים את בקשת הבנק לפדיון מוקדם של שטרי ההון הנדחים סדרה ד', שיתרתם ליום 30 ביוני 2019 הינה 349 מיליוני ש"ח. הפדיון יבוצע בחודש ספטמבר 2019.

31.12.18		30.06.19				
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
במיליוני ש"ח						
793,078	4,811	4,809	562,398	6,316	5,913	חוזי ריבית
264,123	3,423	4,285	264,334	3,068	2,730	חוזי מטבע
51,423	1,380	1,377	47,054	901	902	חוזים בגין מניות
1,280	64	63	834	30	30	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
1,109,904	9,678	10,534	874,620	10,315	9,575	סך-הכל

2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

1. הון

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 30 ביוני 2019 הינו 1,335,168,159 ש"ח ע.נ. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת. ההון המונפק הינו בניכוי 2,208,952 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק ("מניות באוצר").

עד חודש נובמבר 2018 החזיקה גב' שרי אריסון בהיתר שליטה בבנק, באמצעות אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות"). ביום 22 בנובמבר 2018 הוחלף היתר השליטה של גב' אריסון בהיתר להחזקת אמצעי שליטה שקיבלה מבנק ישראל ("היתר החזקה"), אשר מאפשר את ביזור השליטה בבנק והבנק הפך תאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה. לפי תנאי היתר החזקה נדרשת גב' אריסון, המחזיקה למועד פרסום הדוח כ-15.7% ממניות הבנק, למכור בתוך מספר שנים את החזקותיה בבנק העולות על 5%. לפרטים נוספים אודות היתר החזקה, השינוי במבנה השליטה בבנק והשלכותיו, ראה [דוח ממשל תאגידי בפרק "עניינים אחרים" בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

דיבידנדים

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה. בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם התחזית הינה שבשנה הסמוכה לאחר החלוקה, יחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגבי; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23א' לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של הפיקוח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

לפרטים בדבר יעד הלימות ההון של הבנק ראה [פרק הלימות הון להלן](#).

על-פי תנאי שטר הון נדחה היה והושעו תשלומי הריבית בגין שטר הון זה, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור. לפני מועד אישור הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018, הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי לאור אי הודאות הרבה בנושא חקירת הרשויות האמריקאיות, ומטעמי זהירות ושמרנות, סבור הפיקוח על הבנקים כי לעת הזו אין מקום לחלוקת דיבידנד שוטף על-ידי הבנק. בהתאם, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל החל מהרבעון השני של 2018 לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד שוטף, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. ראה [גם ביאור 24 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

לפני מועד אישור הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018, הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי לאור אי הודאות הרבה בנושא חקירת הרשויות האמריקאיות, ומטעמי זהירות ושמרנות, סבור הפיקוח על הבנקים כי לעת הזו אין מקום לחלוקת דיבידנד שוטף על-ידי הבנק. בהתאם, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל החל מהרבעון השני של 2018 לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד שוטף, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. ראה [גם ביאור 24 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

כתוצאה מעצם מכירת כ-65% ממניות ישראלכרט ברבעון השני של שנת 2019 (ראה [ביאור 17 בתמצית הדוחות הכספיים](#)), נוצרו לבנק עודפי הון נוספים בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח (מתוכם כ-0.3 מיליארד ש"ח בגין קיטון בסיכון התפעולי של ישראלכרט שיוכרו בהדרגה במשך 3 שנים). בתיאום עם הפיקוח על הבנקים, ובהנחיית דירקטוריון הבנק החלה ההנהלה לפעול לגבש תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק כנגד עודפי הון אלו על-פני תקופה ובמקביל נבחנת גם האפשרות לחלוקת דיבידנד מחלק מעודפי הון אלה, הכל בכפוף להוראות הדין והפיקוח על הבנקים בעניין ובהתחשב בנסיבותיו של הבנק. תכנית רכישה או חלוקת דיבידנד בקשר עם עודפי הון האמורים או חלקם, אם וככל שיוחלט עליהם והיקפם כפופים להחלטה ואישור של דירקטוריון הבנק.

לפרטים נוספים בדבר הוראות בנק ישראל לגבי תוכנית רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים, ראה ביאור 9' בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 19-2: פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
23.05.2018	12.06.2018	18.825	251
25.03.2018	11.04.2018	18.345	245

2. הלימות הון

גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות. הוראות מדידה והלימות הון מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכונים האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים נזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שיבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2018 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 40% ובשנת 2019 תקרה זו עומדת על 30%.

יעד הלימות ההון

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחסי ההון המזעריים התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יוחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי הנתונים ליום 30 ביוני 2019, הינם 10.26% ו-13.76%, בהתאמה.

תכנון הון ויעדי הלימות הון שנקבעו על-ידי הבנק

תכנון ההון בבנק מתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון ויחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך שמירה על יעדי הון שנקבעו. מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). בנוסף, במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימת תוכנית לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור. בהמשך לאמור ועל פי החלטת דירקטוריון הבנק, יעד יחס הון עצמי רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2017 עומד על 10.75%. למידע נוסף בדבר תהליך ה-ICAAP ויעדי הלימות ההון, ראה [דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018](#).

התייעלות תפעולית

בחודש ינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" ("הוראת ההתייעלות"). בהתאם להוראת ההתייעלות, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו בהוראה יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית לתקופה של עד 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף. בחודש אוקטובר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שעלותה המוערכת בסך של 762 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס, נזקפה להון. השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, המוערכת בכ-0.14% ליום 30 ביוני 2019, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. בהמשך להוראת ההתייעלות, פרסם הפיקוח על הבנקים בחודש יוני 2017 מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן). במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים הקלות בנושא הלימות הון. הפיקוח על הבנקים האריך את התוקף ליישום תוכנית ההתייעלות עד ליום 31 בדצמבר 2019.

הנפקה של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים

במהלך הרבעון השני של שנת 2019 הבנק הנפיק סדרה של כתבי התחייבות נדחים בסך של כ-1 מיליארד ש"ח המהווים חלק מהון רובד 2 של הבנק. לפרטים אודות הנפקה של כתבי התחייבות נדחים שביצעה הפועלים הנפקות, ראה [ביאור 9.1 בתמצית הדוחות הכספיים](#).

פדיון מוקדם של שטרי הון בהון רובד 1

הבנק פדה בפדיון מוקדם מלא את שטרי ההון הנדחים סדרה ב' בחודש פברואר 2019, בסך של 582 מיליוני ש"ח. בחודש יוני 2019 אישר הפיקוח על הבנקים את בקשת הבנק לפדיון מוקדם של שטרי ההון הנדחים סדרה ד', שיתרתם ליום 30 ביוני 2019 הינה 349 מיליוני ש"ח. הפדיון יבוצע בחודש ספטמבר 2019.

שלוחת הבנק בתורכיה

בחודש ינואר 2019 התקבל מכתב מבנק ישראל בנושא שלוחת הבנק בתורכיה, בנק פוזיטיף, בו ציין בנק ישראל כי פעילות הבנק בתורכיה חושפת אותו לסיכונים משמעותיים ולפיכך, עד למימוש מלוא החזקות הבנק בשלוחה, נדרש הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בגין הפעילות בחישוב יחס ההון המאוחד בלבד, באופן הבא:

- החל מיום 1 בינואר 2020 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 300% לכל הפחות.
 - החל מיום 1 בינואר 2021 ישוקללו נכסי הסיכון בשיעור של 600% לכל הפחות.
- השפעת הנחיה זו על יחס הון עצמי רובד 1 על בסיס הנתונים ליום 30 ביוני 2019 הינה קיטון של כ-0.05% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-300% וקיטון של כ-0.12% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-600%.
- הבנק בוחן אפשרות למכירת מלוא החזקותיו בבנק פוזיטיף, ועל פי התוכנית האסטרטגית הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי.

טבלה 20-2: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
38,004	37,178	39,852	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
977	977	733	הון רובד 1 נוסף
38,981	38,155	40,585	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
10,042	10,616	10,261	הון רובד 2
49,023	48,771	50,846	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
312,900	305,976	305,381	סיכון אשראי ⁽²⁾
3,429	3,212	3,578	סיכונים שוק
24,268	24,018	24,032	סיכון תפעולי
340,597	333,206	332,991	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾
באחוזים			
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.16%	11.16%	11.97%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾
11.44%	11.45%	12.19%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾
14.39%	14.64%	15.27%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ⁽³⁾
10.24%	10.23%	10.26%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾
13.74%	13.73%	13.76%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾

- (1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. לפרטים נוספים על השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות ראה [ביאור 9 בתמצית הדוחות הכספיים](#).
- (2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 533 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני 2019, 640 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 ו-745 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני 2018 בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.
- (3) יחס הלימות ההון הושפע בעיקר ממכירת כ-65% ממניות ישראל כרטיס ברבעון השני של שנת 2019, אשר יצרה עודפי הון נוספים בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח (מתוכם כ-0.3 מיליארד ש"ח בגין קיטון בסיכון התפעולי של ישראל כרטיס שיוכרו בהדרגה במשך 3 שנים).
- (4) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 21-2: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
			במיליוני ש"ח
הון רובד 1			
8,135	8,135	8,167	הון מניות רגילות נפרע ופרמיה
30,565	29,518	32,239	עודפים
40	43	17	זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו
(163)	93	161	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות של אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן*
(536)	(559)	(683)	מכשירים הוניים אחרים
(37)	(52)	(49)	סכומים שהופחתו מהון רובד 1
38,004	37,178	39,852	סך-הכל הון עצמי רובד 1
977	977	733	מכשירים מורכבים חדשניים
38,981	38,155	40,585	סך-הכל הון רובד 1
הון רובד 2			
57	104	42	מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים
3,911	3,825	3,785	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המת"יחס
6,074	6,687	6,434	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
10,042	10,616	10,261	סך-הכל הון רובד 2
49,023	48,771	50,846	הון כולל כשיר

* 2018 - ניירות-ערך זמינים למכירה.

לפרטים נוספים, ראה [ביאור 9 בתמצית הדוחות הכספיים](#).

טבלה 2-2: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי

31 בדצמבר 2018		30 ביוני 2018		30 ביוני 2019		
נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח						
סיכון אשראי						
203	1,474	196	1,426	196	1,421	חובות של ריבנויות
402	2,923	410	2,983	370	2,692	חובות של ישויות סקטור ציבורי
822	5,986	784	5,712	920	6,686	חובות של תאגידים בנקאיים
16,820	122,423	16,119	117,397	15,659	113,805	חובות של תאגידים
7,669	55,817	7,456	54,305	8,257	60,004	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
6,734	49,009	6,839	49,808	5,881	42,742	חשיפות קמעונאיות ליחידים
1,011	7,360	1,112	8,099	1,002	7,280	הלוואות לעסקים קטנים
6,225	45,304	5,945	43,300	6,556	47,646	הלוואות לדיור
20	143	12	91	17	127	איגוח
2,629	19,134	2,628	19,137	2,800	20,349	נכסים אחרים
457	3,327	510	3,718	362	2,629	סיכון CVA
42,992	312,900	42,011	305,976	42,020	305,381	סך-הכל בגין סיכון אשראי
471	3,429	441	3,212	492	3,578	סיכונים שוק
3,334	24,268	3,298	24,018	3,307	24,032	סיכון תפעולי
46,797	340,597	45,750	333,206	45,819	332,991	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	38,004		37,178		39,852	הון עצמי רובד 1
	38,981		38,155		40,585	הון רובד 1
	49,023		48,771		50,846	הון כולל

(1) דרישות הון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הפיקוח על הבנקים בשיעור של 13.76% ליום 30 ביוני 2019, 13.74% ליום 31 בדצמבר 2018 ו-13.73% ליום 30 ביוני 2018. הגישות הנהוגות בבנק לגבי קטגוריות הסיכון המרכזיות, לצורך חישוב ההון הפיקוחי הן: הגישה הסטנדרטית (מימוש בסיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכון תפעולי וסיכון איגוח) גישת החשיפה הנוכחית (סיכון אשראי צד נגדי) וחישוב על-פי משקולות הסיכון שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין (משמש לחישוב בנכסים אחרים).

3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

טבלה 2-3: יחס מינוף

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
במיליוני ש"ח			
בנתוני המאוחזר			
38,981	38,155	40,585	הון רובד 1*
518,980	516,190	511,322	סך החשיפות*
באחוזים			
7.51%	7.39%	7.94%	יחס מינוף
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף ליום 30 ביוני 2019, המוערכת בכ-0.08% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 2.5 ובביאור 12 בתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#). החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018 פעילות קבוצת ישראל ממוגת כ"פעילות מופסקת" ומוצגת תחת מגזר "אחר".

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									סך-הכל
		סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח											
2,632	111	2,521	1	554	23	281	192	604	48	818	סך-הכל רווח מימוני, נטו
833	14	819	38	21	27	97	68	203	34	331	עמלות והכנסות אחרות
3,465	125	3,340	39	575	50	378	260	807	82	1,149	סך הכנסות
319	22	297	-	1	4	155	(15)	90	-	62	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,992	255	1,737	78	112	38	78	78	425	45	883	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,154	(152)	1,306	(39)	462	8	145	197	292	37	204	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
441	(2)	443	(8)	170	2	41	66	95	10	67	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
717	(150)	867	(31)	296	6	104	131	197	27	137	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
151	-	151	151	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
871	(146)	1,017	120	295	6	104	131	197	27	137	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
292,635	16,251	276,384	-	-	1,494	65,628	28,510	65,831	939	113,982	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
352,112	17,086	335,026	-	-	45,822	37,791	20,292	63,339	32,806	134,976	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

טבלה 24-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									משקי בית
		סך-הכל ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	
במיליוני ש"ח											
2,663	113	2,550	-	689	33	263	170	577	39	779	סך-הכל רווח מימוני, נטו
869	25	844	36	64	31	81	66	195	39	332	עמלות והכנסות אחרות
3,532	138	3,394	36	753	64	344	236	772	78	1,111	סך הכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי											
90	5	85	-	(2)	(4)	(105)	(11)	88	-	119	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,034	260	1,774	97	123	41	79	81	427	46	880	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
1,408	(127)	1,535	(61)	632	27	370	166	257	32	112	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
593	(8)	601	26	207	10	127	65	101	14	51	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
819	(119)	938	(87)	429	17	243	101	156	18	61	רווח נקי מפעילות מופסקת
93	-	93	93	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
920	(108)	1,028	6	426	17	243	101	156	18	61	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
289,541	15,222	274,319	(1)13,393	-	2,134	59,447	25,734	60,944	938	111,729	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
345,817	21,745	324,072	(1)100	-	52,602	33,217	18,806	59,490	32,550	127,307	

* הוצאות בגין ביטוח ערבויות חזק מכר סווגו כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.
 (1) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח											
4,998	262	4,736	3	822	51	552	377	1,201	94	1,636	רווח מימוני, נטו
1,636	26	1,610	69	42	52	187	136	407	69	648	עמלות והכנסות אחרות
6,634	288	6,346	72	864	103	739	513	1,608	163	2,284	סך הכנסות
440	18	422	-	3	3	166	(14)	133	-	131	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
3,869	425	3,444	120	222	78	155	157	853	91	1,768	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,325	(155)	2,480	(48)	639	22	418	370	622	72	385	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
890	20	870	(10)	221	7	146	131	219	23	133	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
1,439	(175)	1,614	(38)	422	15	272	239	403	49	252	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
242	-	242	242	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
1,692	(168)	1,860	204	426	15	272	239	403	49	252	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
292,635	16,251	276,384	-	-	1,494	65,628	28,510	65,831	939	113,982	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
352,112	17,086	335,026	-	-	45,822	37,791	20,292	63,339	32,806	134,976	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
4,977	256	4,721	-	1,048	61	515	330	1,152	73	1,542	רווח מימוני, נטו
1,717	50	1,667	66	88	67	166	132	403	79	666	עמלות והכנסות אחרות
6,694	306	6,388	66	1,136	128	681	462	1,555	152	2,208	סך הכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי											
306	20	286	-	(2)	(2)	(113)	(5)	162	-	246	
3,999	509	3,490	164	247	79	156	157	847	91	1,749	הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים											
2,389	(223)	2,612	(98)	891	51	638	310	546	61	213	
הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת											
1,037	8	1,029	35	308	20	233	117	205	24	87	
רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת											
1,360	(231)	1,591	(133)	591	31	405	193	341	37	126	
רווח נקי מפעילות מופסקת											
170	-	170	170	-	-	-	-	-	-	-	
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק											
1,548	(213)	1,761	37	591	31	405	193	341	37	126	
יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח											
289,541	15,222	274,319	(1)13,393	-	2,134	59,447	25,734	60,944	938	111,729	
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח											
345,817	21,745	324,072	(1)100	-	52,602	33,217	18,806	59,490	32,550	127,307	

* הוצאות בגין ביטוח ערבויות חזק מכר סווגו כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.
 (1) נתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר משקי בית במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-252 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 126 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו, ומירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-1,636 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,542 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי לדיור ופיקדונות הציבור, לצד עלייה במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-648 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-666 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מירידה בעמלות הפצת מוצרים פיננסיים ובעמלות דמי ניהול חשבון. ההוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-131 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-246 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהפרשה הקבוצתית בגין חובות בעייתיים. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-1,768 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,749 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהוצאות מחשב ובעמלות סליקת BIT, בעקבות הגדלת היקפי הפעילות. האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-114 מיליארד ש"ח (מזה: אשראי לדיור בסך של כ-73 מיליארד ש"ח, כרטיסי אשראי בסך של כ-5 מיליארד ש"ח ואשראי צרכני בסך של כ-35 מיליארד ש"ח), בהשוואה לכ-113 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 (מזה: אשראי לדיור בסך של כ-70 מיליארד ש"ח, כרטיסי אשראי בסך של כ-5 מיליארד ש"ח ואשראי צרכני בסך של 37 מיליארד ש"ח). פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו בכ-135.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-134.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הבנקאות הפרטית במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-49 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 37 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-94 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-73 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות עקב עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-69 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-79 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מירידה בעמלות מפעילות בניירות-ערך. האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-0.9 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו בכ-32.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-34.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים קטנים וזעירים במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-403 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-341 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו ומירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-1,201 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,152 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות הממוצעות של האשראי והפיקדונות, ומעלייה במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. ההוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-133 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-162 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מירידה בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטני. האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-65.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-64.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו בכ-63.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-60.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים בינוניים במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-239 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-193 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-377 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-330 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות הממוצעות של האשראי והפיקדונות, לצד גידול במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-28.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-26.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו בכ-20.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-21.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים גדולים במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-272 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-405 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, שקוזזה על-ידי עלייה ברווח המימוני, נטו ובהכנסות מעמלות. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-552 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-515 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי והפיקדונות הממוצעות בין התקופות, ובמרווחים הפיננסיים על הפיקדונות עקב עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-187 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-166 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מעסקי מימון ובעמלות מפעילות בניירות-ערך.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-166 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 113 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטני ומגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי עקב עלייה בהיקף החובות בהשגחה מיוחדת.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-65.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-62.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול נובע בעיקרו מיתרות אשראי לקבוצת ישראל כסך של כ-3.6 מיליארד ש"ח, אשר נכללו לראשונה החל מהרבעון השני של שנת 2019 עקב הפסקת האיחוד. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו בכ-37.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-39.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר גופים מוסדיים במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-15 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-31 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו ובהכנסות מעמלות.

הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-51 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-61 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה ביתרות הממוצעות של האשראי והפיקדונות.

העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-52 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-67 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בעמלות מפעילות בניירות-ערך.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-1.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו בכ-45.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-43.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר ניהול פיננסי במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-426 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-591 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-822 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,048 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. בנוסף, חל קיטון בהכנסות מהפרשי שער בעיקר בשל גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים. כמו-כן, חלה ירידה ברווח מהשקעה באגרות-חוב. מנגד, קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי גידול ברווח מהשקעה במניות.

העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-42 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-88 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בעמלות מפעילות סינדיקציה.

מגזר אחר (פעילות ישראל)

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר אחר במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-204 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 37 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם בסך של 38 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 133 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי עלייה בהוצאות המשפטיות הכרוכות בחקירה זו.

כמו-כן, מגזר אחר כולל רווח נקי המיוחס לפעילות מופסקת, בסך של 242 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2019 בהשוואה ל-170 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מכך שהרווח מפעילות מופסקת ברבעון השני לשנת 2019 כולל רווח נטו בסך של כ-137 מיליון ש"ח, בגין מכירת ההשקעה בישראל.

יתרות האשראי לציבור, הנכללות במגזר זה לתקופות ההשוואה כוללות את פעילות קבוצת ישראל כסך, המהווה פעילות מופסקת.

מגזר הפעילות הבינלאומית

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-168 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 213 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים הפועלים שוויץ בתקופה המקבילה אשתקד. כמו-כן, חלה עלייה ברווחי הפעילות העסקית בארצות-הברית. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-74 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2019 בהשוואה לרווח נקי בסך של 59 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מפעילות ה-Middle-Market בעקבות עלייה בהכנסות הריבית, נטו, כתוצאה מעלייה ביתרות האשראי הממוצעות ובמרווחים הפיננסיים, שקוזזו בחלקה על-ידי גידול בהוצאות הפסדי אשראי.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-216 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2019 בהשוואה להפסד בסך של כ-235 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בתקופה המקבילה אשתקד, אשר קוזז בחלקו על-ידי רישום הפסד ממכירת תיק נכסי הלקוחות של הפועלים שוויץ בסניפו בשוויץ ובלוקסמבורג ברבעון השני של שנת 2019.
- ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של קבוצת בנק פוזיטיף הסתכם בכ-14 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2019 בהשוואה לכ-39 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקרו מהפרשה משמעותית להפסדי אשראי בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

- סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-16.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-17.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-13.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-14.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. בפעילות ה-Middle-Market הסתכם האשראי בכ-10.9 מיליארד ש"ח, מתוכו סך של כ-4.7 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה. זאת, בהשוואה לכ-11.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, מתוכו סך של כ-5.0 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה.
- האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 בהפעלים שוויץ הסתכם בכ-0.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נבע מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ.
- האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 בבנק פוזיטיב בתורכיה הסתכם בכ-0.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- סך פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-17.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-19.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-16.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-18.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. בפעילות ה-Middle-Market הסתכמו הפיקדונות בכ-7.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-6.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת פיקדונות הציבור מסוג Brokered CD's הסתכמה בכ-9.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-11.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 בהפעלים שוויץ הסתכמה בכ-0.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-1.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נובע בעיקרו מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ, כאמור לעיל.

2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

שיוך הלקוח למגזרי הפעילות מבוסס על שיוך הלקוח בפועל ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. לפרטים בדבר הקריטריונים השונים לסיווג ולכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#). החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018 פעילות קבוצת ישראל כ"פעילות מופסקת" ומוצגת תחת מגזר "התאמות".

טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019									
סך-הכל	התאמות ⁽²⁾	ניהול פיננסי ⁽¹⁾	פעילות עסקית			פעילות קמעונאית			
			פעילות בינלאומית	עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
במיליוני ש"ח									
2,632	13	548	98	363	275	204	407	724	סך-הכל רווח מימוני, נטו
833	31	33	18	117	91	15	145	383	עמלות והכנסות אחרות
3,465	44	581	116	480	366	219	552	1,107	סך ההכנסות
319	-	2	22	116	13	12	89	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,992	78	102	253	159	133	66	284	917	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,154	(34)	477	(159)	205	220	141	179	125	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
441	(9)	154	(2)	68	77	49	61	43	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
717	(25)	327	(157)	137	143	92	118	82	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
151	151	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
871	126	326	(153)	137	143	92	118	82	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
288,623	-	1,354	12,654	75,718	38,687	85,771	31,583	42,856	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
352,112	-	29,504	16,957	50,014	23,545	-	44,115	187,977	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

טבלה 25-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			סך-הכל
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיוור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח									
2,663	14	646	101	390	249	169	400	694	סך-הכל רווח מימוני, נטו
869	25	49	27	142	81	17	143	385	עמלות והכנסות אחרות
3,532	39	695	128	532	330	186	543	1,079	סך ההכנסות
90	-	(2)	5	(75)	(45)	1	73	133	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,034	114	112	263	149	130	60	282	924	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,408	(75)	585	(140)	458	245	125	188	22	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
593	11	192	(4)	169	96	50	73	6	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
819	(86)	397	(136)	289	149	75	115	16	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
93	93	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
920	6	395	(125)	289	149	75	115	16	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
285,647	13,189	900	12,696	69,400	34,703	77,479	31,841	45,439	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
345,817	100	41,169	21,699	41,911	24,668	-	39,401	176,869	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר סוגו כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

- (1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,470 מיליוני ש"ח.
- (2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,214 מיליוני ש"ח.
- (3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019									
סך-הכל	התאמות ⁽²⁾	ניהול פיננסי ⁽¹⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
במיליוני ש"ח									
4,998	31	797	235	726	539	398	822	1,450	רווח מימוני, נטו
1,636	61	73	34	233	180	30	288	737	עמלות והכנסות אחרות
6,634	92	870	269	959	719	428	1,110	2,187	סך ההכנסות
440	-	4	18	96	14	19	167	122	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,869	133	205	426	302	255	129	578	1,841	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,325	(41)	661	(175)	561	450	280	365	224	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
890	(14)	208	15	203	164	101	132	81	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
1,439	(27)	457	(190)	358	286	179	233	143	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
242	242	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
1,692	215	461	(183)	358	286	179	233	143	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
288,623	-	1,354	12,654	75,718	38,687	85,771	31,583	42,856	אשראי לציבור, נטו, לטוף תקופת הדיווח
352,112	-	29,504	16,957	50,014	23,545	-	44,115	187,977	פיקדונות הציבור לטוף תקופת הדיווח

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

טבלה 25-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			רווח מימוני, נטו
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיוור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח									
4,977	22	976	232	753	493	329	800	1,372	רווח מימוני, נטו
1,717	61	87	58	256	173	32	288	762	עמלות והכנסות אחרות
6,694	83	1,063	290	1,009	666	361	1,088	2,134	סך ההכנסות
306	-	(2)	20	(105)	(24)	6	168	243	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
3,999	179	242	515	303	260	120	556	1,824	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,389	(96)	823	(245)	811	430	235	364	67	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
1,037	27	281	8	303	167	89	140	22	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
1,360	(123)	550	(253)	508	263	146	224	45	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
170	170	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
1,548	46	551	(235)	508	263	146	224	45	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
285,647	13,189	900	12,696	69,400	34,703	77,479	31,841	45,439	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
345,817	100	41,169	21,699	41,911	24,668	-	39,401	176,869	פיקודנות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר סווגו כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

(1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,470 מיליוני ש"ח.

(2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,214 מיליוני ש"ח.

(3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

(4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

למידע נוסף אודות מגזרי הפעילות וניתוח תוצאות המגזרים, ראה [פרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה" בדוח ממשל תאגידי](#).

2.6 חברות עיקריות

2.6.1 קבוצת ישראלכרט

בהמשך לאמור בסעיף 2.6.1 לדוח הדירקטוריון של הבנק לשנת 2018 לעניין היערכות הבנק להיפרדות מקבוצת ישראלכרט, בהתאם לנדרש בחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 ("החוק להגברת התחרותיות") בחודש אפריל 2019 מכר הבנק בהצעת מכר לציבור כ-65% מהונה של ישראלכרט בתמורה (ברוטו) כוללת של כ-1.76 מיליארד ש"ח, המשקפת שווי חברה של 2.7 מיליארד ש"ח. ערב המכירה יתרת השקעת הבנק בקבוצת ישראלכרט הסתכמה לסך של כ-2.2 מיליארד ש"ח (לאחר קיטון בגין חלוקת דיבידנד בסך של כ-850 מיליון ש"ח ומכירת פעילות אמריקן אקספרס לישראלכרט בסך 456 מיליון ש"ח).

בהתאם לכללי החשבונאות החלים על הבנק, בשל ירידה משיעור החזקה של 50%, חדל הבנק לאחד את קבוצת ישראלכרט ברבעון השני של שנת 2019. להלן ההשפעות העיקריות של הפסקת האיחוד:

- הכרה ברווח בסך של כ-210 מיליון ש"ח (לאחר מס והוצאות הקשורות בהצעת המכר), בגין חלק ההשקעה שנמכר ובגין שיערוך יתרת ההשקעה שנותרת בהתאם לשווי המניות למועד ההנפקה. רווח זה קוזז בהתאמה למחיר השוק ליום 30 ביוני 2019 בסך של כ-73 מיליון ש"ח.
- הכרה לראשונה ביתרות אשראי מאזני וחוב-מאזני בסך של כ-3,593 מיליון ש"ח וכ-4,466 מיליון ש"ח בהתאמה, שטרם הפסקת האיחוד קוזזו בשל היותן יתרות הדדיות. בנוסף, הכרה הפרשה קבוצתית בסך של כ-47 מיליון ש"ח בגין יתרות אלה.
- קיטון בהיקף במאזן בסך של כ-14 מיליארד ש"ח בגין גריעת נכסים והתחייבויות המיוחסים לפעילות מופסקת.
- רישום ההשקעה בקבוצת ישראלכרט על בסיס שווי מאזני, תוך ייחוס עודף עלות ההשקעה על הערך בספרים של הנכסים, נכסים בלתי מוחשיים מזוהים ומוניטין.
- גידול ביחס הלימות ההון בשיעור של כ-0.3%, כתוצאה מקיטון בנכסי הסיכון ורישום הרווח מהמכירה.

ההשקעה בקבוצת ישראלכרט ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה לסך של כ-803 מיליון ש"ח. תרומת קבוצת ישראלכרט לרווח הנקי של הבנק, במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-242 מיליון ש"ח בהשוואה ל-170 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח ברבעון השני לשנת 2019 כולל רווח נטו בסך של כ-137 מיליון ש"ח, כאמור לעיל, וכן את חלקו של הבנק ברווחי ישראלכרט (33%). עד לתום הרבעון הראשון לשנת 2019, הרווח כלל את חלקו של הבנק (98.2%) מרווחי קבוצת ישראלכרט.

לפי הוראות החוק להגברת התחרותיות יהיה הבנק רשאי להחזיק ביתרת החזקותיו בישראלכרט עד ליום 31 בינואר 2021. הבנק נערך להשלמת ההיפרדות מקבוצת ישראלכרט כנדרש בחוק במספר חלופות אפשריות ובהן: מכירת מניות המהוות גרעין שליטה בישראלכרט, מכירה פרטית ללא גרעין שליטה או הצעה לציבור של מניות ישראלכרט, למשקיעים זרים או ישראלים, חלוקת מניות ישראלכרט או אופציות רכישה למניות בדרך של דיבידנד בעין, מכירה בבורסה (כפוף לכללי החסימה של הבורסה), או שילוב של אילו מהחלופות. אין ודאות בנוגע לאופן ולעיתוי בו יבחר הבנק להשלים את ההיפרדות. לפרטים אודות הודעת אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון") מחדש ינואר 2019 בקשר עם מתווה אפשרי של חלוקת מניות ישראלכרט כדיבידנד בעין לבעלי מניות הבנק, ראה [סעיף 2.6.1 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

ביום 11 באפריל 2019 ובמענה לבקשת הבנק, עדכן בנק ישראל את היתר השליטה בישראלכרט, כך שגרעין השליטה שעל הבנק להחזיק בישראלכרט לא יפחת מ-30% מכל סוג של אמצעי השליטה, וזאת חלף 50% בהיתר הקודם.

חברי הנהלה, נושאי משרה בבנק ועובדי הבנק הקשורים לאסטרגיה או לניהול פעילות עסקית בבנק אינם מכהנים בדירקטוריונים של חברות קבוצת ישראלכרט, עובדי הבנק לא יהיו רוב בדירקטוריונים של חברות קבוצת ישראלכרט וישנן מגבלות על דירקטורים עובדי בנק, המכהנים בדירקטוריון ישראלכרט בהעברת מידע מדירקטוריון ישראלכרט להנהלת הבנק.

השינויים האמורים נעשו בהתאם לבקשת הפיקוח על הבנקים בקשר עם החוק להגברת התחרות, תהליך ההיפרדות מקבוצת ישראלכרט המתחייב ממנו ועל-מנת לצמצם פוטנציאל לניגודי עניינים. למועד הדוח רק אחד מתוך שמונה חברי דירקטוריון ישראלכרט הינו עובד הבנק.

לפרטים נוספים בדבר הצגת קבוצת ישראלכרט כפעילות מופסקת ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

לפרטים בנוגע לתביעות משפטיות בקשר עם קבוצת ישראלכרט ראה [ביאור 2.5.ב. לדוחות הכספיים לשנת 2018](#), וביאור 10.ב. בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר התקשרויות בהסכמי הנפקה ותפעול עם חברות כרטיסי אשראי, ראה [ביאור 2.5.ז. לדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

2.6.2 Hapoalim (Switzerland) Ltd (להלן: "הפועלים שוויץ")

חברה בת (בבעלות מלאה של הבנק) המאוגדת בשוויץ, שעסקה בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות סניפים בציריך ובלוקסמבורג. כמו-כן, פעלה באמצעות חברה לייעוץ השקעות בישראל ונציגות בישראל. בספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ.

בהתאם למתווה התהליך הנדרש לשם יציאת החברה מגדר אחריותה הפיקוחית של ה-FINMA, עודכנו מסמכי ההתאגדות של החברה בע"מ באופן בו, בין היתר, החל מחדש אפריל 2019 הושמטה המילה "בנק" משמות החברות של הפועלים שוויץ והסניף בלוקסמבורג.

כחלק מממוש ההחלטה להפסקת פעילות הבנקאות הפרטית של הפועלים שוויץ הושלמה ברבעון הרביעי של 2018 עסקה למכירת מרבית תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ, בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג ל-Banque Safra Sarasin (Luxembourg) SA ו-Bank J. Safra Sarasin AG (ביחד, "ספרא סאראסין").

בנוסף, בחודש יוני 2019 חתם הבנק על הסכם עם Hyposwiss Private Bank Geneva SA למעבר מרבית יתרת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג. ההעברה מתוכננת במספר פעימות ב-18 החודשים הקרובים. בהתאם למתווה העסקה ישלם הבנק לרוכש כ-11.5 מיליון פרנק שוויצרי עבור העברה זו.

ההפסד במחצית הראשונה של שנת 2019 בפועלים שוויץ הסתכם בסך של 67 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה להפסד בסך של 59 מיליון פרנק שוויצרי בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד ב-2019 נבע בעיקר מהוצאות משפטיות, מהפסד ממכירת תיק נכסי הבנקאות הפרטית כאמור לעיל ומהפסד בפעילות השוטפת בעוד שבשנת 2018 נבע בעיקר מרישום הפרשה לחקירה אמריקאית ומרישום הוצאות משפטיות.

בעקבות ההפסד שנבע מהפרשה הנוגעת לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שהוכרה בדוחות הכספיים של שנת 2018, שעל ביצועה החליטו האורגנים המוסמכים של פועלים שוויץ בחודש מרץ 2019, ועל מנת שפועלים שוויץ יעמוד ביחס הלימות ההון הרגולטורי הנדרש בשוויץ, השקיע הבנק 250 מיליון פרנק שוויצרי בהון של פועלים שוויץ ברבעון הראשון של שנת 2019, וזאת מיד עם קבלת אישור הפיקוח על הבנקים להגדלת ההשקעה כאמור. כמו-כן, בחודש יולי 2019 השקיע הבנק סכום נוסף של 50 מיליון פרנק שוויצרי.

לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור 10.ד. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

לפרטים בדבר חקירה בנושא ארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור 10.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

2.6.3 Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות בנק פוזיטיף, הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית. קבלת פיקדונות כפופה לרגולציה המקומית והיא מותרת עד לגובה האשראי של כל לווה.

הכלכלה התורכית שצמחה מאז תחילת העשור בקצב מהיר מאוד, תוך עלייה בגירעון בחשבון השוטף ועלייה בגירעון התקציבי, חוותה ב-2018 משבר כלכלי ופיננסי. לתורכיה גירעון גבוה בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, והיא נשענת לכן על מקורות מימון במטבע-חוץ מהעולם. שילוב של מספר גורמים כמו מתיחות פוליטית ביחסים בין תורכיה וארצות-הברית, וסנטימנט שלילי של המשקיעים כלפי שווקים מתעוררים בתקופה זו, הביא לאובדן אמון של המשקיעים במדיניות הכלכלית ופחות חד בשער הלירה התורכית. בתגובה להרעה בפעילות הכלכלית, למצב הפוליטי הלא יציב והחשש לעצמאותו של הבנק המרכזי, סוכנויות הדירוג הורידו את דירוג החוב של תורכיה. כך לדוגמא, ב-12 החודשים האחרונים הורידה סוכנות האשראי מודי'ס בשתי רמות את דירוג האשראי של תורכיה, מרמה של Ba2 לרמה של B1.

תורכיה נקטה מספר צעדים שהשיבו, אם כי באופן זמני את אמון המשקיעים בלירה התורכית, ביניהם העלאה חדה של הריבית על הלירה התורכית לרמה של 24%. הפיחות החד בלירה התורכית, עליית הריבית וצעדי הממשלה הביאו את המשק התורכי למיתון במחצית השנייה של 2018. הפיחות בלירה התורכית התחדש ב-2019 ובמחצית הראשונה של השנה פוחתה הלירה התורכית בכ-9.7% מול הדולר. התמריצים הפיסקליים שנקטה ממשלת תורכיה הביאו לצמיחה של 5.4% ברבעון הראשון של 2019 (רבעון לעומת קודמו במונחים שנתיים), אך האינדיקטורים השוטפים לרבעון השני מאותנים על האטה בצמיחה ברבעון השני של שנת 2019. בסוף חודש יולי 2019, לאחר התייצבות מסוימת של המטבע, הבנק המרכזי התורכי הוריד את הריבית ב-4.25 נקודות אחוז לרמה של 19.75%.

הבנק בוחן אפשרות למכירת מלוא החזקותיו בבנק פוזיטיף, ועל פי התוכנית האסטרטגית הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי. בהקשר זה יצוין כי ביום 20 בינואר 2019 בנק ישראל הנחה את הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בחישוב יחס ההון המאוחד בגין הפעילות בבנק פוזיטיף החל משנת 2020. לפרטים ראה [פרק הון והלימות הון לעיל](#).

יתרת האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-734 מיליון לירות תורכיות (כ-454 מיליון ש"ח), בהשוואה ליתרה בסך של 723 מיליון לירות תורכיות (כ-512 מיליון ש"ח) בסוף שנת 2018.

התוצאות העסקיות של קבוצת בנק פוזיטיף במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו בהפסד של כ-7 מיליון לירות תורכיות לעומת הפסד של כ-34 מיליון לירות תורכיות בתקופה המקבילה אשתקד, שנבע בעיקר מהפרשה להפסדי אשראי.

תרומת קבוצת בנק פוזיטיף לתוצאות הפעילות של הבנק במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה בתרומה שלילית של כ-28 מיליון ש"ח בהשוואה לתרומה שלילית של כ-41 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיף (בהון והלוואות) ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-228 מיליון ש"ח (103 מיליון ש"ח בהון ו-125 מיליון ש"ח בהלוואות שניתנו לצורך עמידה בדרישות נזילות) בהשוואה לכ-320 מיליון ש"ח (132 מיליון ש"ח בהון ו-188 מיליון ש"ח בהלוואות שניתנו לצורך עמידה בדרישות הנזילות) בסוף שנת 2018.

לפרטים אודות חברות נוספות ומידע נוסף הנוגע לפעילות הבינלאומית של הבנק, ראה [מגזר פעילות בינלאומית בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת הנהלה" בדוח ממשל תאגידי להלן](#).

3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל.

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא באתר האינטרנט של הבנק "דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" ליום 30 ביוני 2019. יש לעיין בסקירה זו יחד עם ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018" ועם הדוחות הכספיים לשנת 2018.

3.1 תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואמידת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי וסיכון ציות. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. החברות הבנות מונחות לניהול הסיכונים על בסיס אסטרטגית הסיכון והמדיניות הקבוצתית, תוך ביצוע התאמות בהתאם לנסיבות, ודיווח עליהן לחברה האם. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המוטווית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות לנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את דרישות המפקח בניהול הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים לזיהוי הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים.

מנהל הסיכונים הראשי (CRO) וחבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הינו ד"ר א. בכר. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם.

חברי הנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים האשראי הינם מנהל החטיבה העסקית מר צ. כהן, ומנהל החטיבה הקמעונאית מר ר. שטיין. חבר הנהלה האחראי על ניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות ומנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית הינו מר י. ענתבי.

הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי עורך-דין י. אלמוג, היועצת המשפטית הראשית.

הסיכון הטכנולוגי, ובכללו סיכון הסייבר, מנוהל על-ידי הגב' א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו.

לפרטים בדבר שינויים בחברי הנהלת הבנק ראה [דוח ממשל תאגידי בפרק "עניינים אחרים" בתמצית הדוחות הכספיים](#).

לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות הדירקטוריון וצוותי הנהלה בזיקה לניהול הסיכונים ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018".

3.2. סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות:

- **אשראי מאזני** - התחייבויות נוכחיות כלפי הבנק כגון אשראי ומשכנתאות לציבור, אשראי לבנקים ופיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, השקעה באגרות-חוב (קונצרניות ואחרות) וכן החלק המאזני (שווי הוגן חיובי) של נגזרים ומכשירים פיננסיים.
 - **אשראי חוץ-מאזני** - התחייבויות פוטנציאליות (שטרם מומשו) כלפי הבנק כגון ערבויות, התחייבויות לא מנוצלות למתן אשראי, מסגרות לא מנוצלות וכן התחייבויות פוטנציאליות כתוצאה משינוי בשווי עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים.
- סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים מוגדר כסיכון צד נגדי, שהינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה בנגזרים. למידע על סיכון אשראי צד נגדי ואופן ניהולו ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" ליום 31 בדצמבר 2018 וה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" ליום 30 ביוני 2019.
- סיכון נוסף הנובע מתיק חשיפות אשראי הינו סיכון ריכוזיות. סיכון ריכוזיות נובע מפיזור לא אופטימאלי של סיכונים ספציפיים בתיק האשראי, דהיינו כאשר תיק האשראי אינו מפוזר דיו בין גרמי הסיכון השונים. לדוגמא: כאשר תיק האשראי מורכב מכמות קטנה של לוויים (ריכוזיות לווה) או חשף במידה גבוהה לענף מסוים (ריכוזיות ענפית).

3.2.1. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

טבלה 1-3: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾

31.12.18		30.06.19			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני
במיליוני ש"ח					
3,311	582	2,729	3,446	536	2,910
1,671	220	1,451	1,742	234	1,508
3,202	770	2,432	3,708	779	2,929
8,184	1,572	6,612	8,896	1,549	7,347
סיכון אשראי פגום					
סיכון אשראי נחות ⁽²⁾					
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת					
סך סיכון אשראי בעייתי*					
סיכון אשראי בעייתי נטו					
6,944	1,452	5,492	7,549	1,462	6,087
808	-	808	903	-	903

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.

טבלה 2-3: נכסים שאינם מבצעים*

יתרה ליום		
31.12.18	30.06.19	
במיליוני ש"ח		
2,178	2,376	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)
81	48	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
2,259	2,424	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים
0.76%	0.81%	שיעור NPL מסך האשראי לציבור

* נכסים שאינם מבצעים כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-Non Performing Assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.

טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019			
	מסחרי	פרטי	סך-הכל
	במיליוני ש"ח		
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור			
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה	2,015	706	2,721
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה	668	203	871
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום*	(50)	(6)	(56)
חובות פגומים שנמחקו	(182)	(87)	(269)
חובות פגומים שנפרעו	(261)	(96)	(357)
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה	2,190	720	2,910
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש			
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה	676	624	1,300
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה	153	197	350
חובות בארגון מחדש שנמחקו	(53)	(69)	(122)
חובות בארגון מחדש שחזרו לסיווג שאינו פגום או שנפרעו*	(136)	(93)	(229)
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה	640	659	1,299
תנועה ביתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה	408	163	571
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה	407	110	517
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה	(61)	(53)	(114)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	(274)	(66)	(340)
נזקף לרווח והפסד - הפרשה להפסדי אשראי	72	(9)	63
מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה	(182)	(87)	(269)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית	274	66	340
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה	572	133	705
* מזה: חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש עוקב	(36)	-	(36)

טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018			
מסחרי	פרטי	סך-הכל	במיליוני ש"ח
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור			
1,878	749	2,627	יתרת חובות פגומים לתחילת השנה
648	144	792	חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה
(127)	(9)	(136)	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(182)	(93)	(275)	חובות פגומים שנמחקו
(12)	(82)	(94)	חובות פגומים שנפרעו
2,205	709	2,914	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש			
672	636	1,308	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
269	155	424	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(43)	(78)	(121)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(115)	(103)	(218)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
783	610	1,393	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה
תנועה ביתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים			
307	225	532	יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה
259	118	377	הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה
(42)	(66)	(108)	הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה
(318)	(58)	(376)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(101)	(6)	(107)	נזקף לדוח רווח והפסד - הפרשה להפסדי אשראי
(182)	(93)	(275)	מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה
318	58	376	גביית חובות שנמחקו חשבונאית
-	1	1	אחר
342	185	527	יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה

טבלה 4-3: מדדי סיכון אשראי

ליום		
31.12.18	30.06.19	
0.95%	0.99%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
0.28%	0.31%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
1.31%	1.37%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
1.14%	1.14%	שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור*
138.11%	137.87%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
106.49%	105.22%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר*
1.89%	2.01%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*
0.22%	⁽¹⁾0.30%	שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.20%	⁽¹⁾0.15%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
14.58%	⁽¹⁾10.87%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.
(1) מחושב על בסיס שנתי.

ניתוח איכות התיק

במחצית הראשונה של 2019 נרשמה עלייה (החמרה) במדדים הבאים:

- שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור
 - שיעור ה-NPL
 - שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור
 - שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור
 - שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
 - שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
- במדד שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור נרשמה יציבות ובשיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור נרשם שיפור.
- הצעדים שביצע הבנק לשיפור איכות החיתום בתיק האשראי לפרטיים ממשיכים לבוא לידי ביטוי בירידה בשיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור. במדדים בהם נרשמה החמרה במחצית הראשונה, השיעורים ברובם נמוכים יחסית לעבר.
- לגבי מדדים נוספים המתייחסים לסיכון תיק האשראי של אנשים פרטיים בלבד ראה [טבלה 18-3 להלן](#).

3.2.2. מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק

טבלה 5-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק

ליום 30 ביוני 2019						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתני ⁽⁶⁾	מזה: סיכון אשראי פגום	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח						
31,121	29,838	1,275	390	59	44	356
62,435	60,857	994	546	(83)	(21)	490
25,038	24,261	1,099	232	(5)	(112)	389
37,576	35,785	866	429	88	61	806
41,278	41,189	43	27	71	(7)	223
17,057	16,378	151	97	42	26	170
8,293	8,076	49	21	11	9	54
44,541	42,609	1,684	557	122	31	621
267,339	258,993	6,161	2,299	305	31	3,109
78,717	77,421	555	-	11	2	374
62,004	58,853	851	717	120	175	833
408,060	395,267	7,567	3,016	436	208	4,316
3,556	3,556	-	-	-	-	-
46,607	46,607	-	-	-	-	-
458,223	445,430	7,567	3,016	436	208	4,316
34,740	32,601	1,329	427	1	10	224
50,566	50,566	-	-	3	-	12
85,306	83,167	1,329	427	4	10	236
543,529	528,597	8,896	3,443	440	218	4,552

* בעקבות הפסקת האיחוד, נכללו לראשונה יתרות האשראי של ישראלכרט.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 147,451-9,574,326,69,329,316,849 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעוף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

טבלה 5-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 30 ביוני 2018						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
יחידת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
314	(14)	(20)	400	1,012	31,438	32,501
586	(28)	25	717	1,285	62,724	64,418
310	(75)	(58)	297	638	23,009	23,478
804	49	(25)	238	786	35,192	36,714
175	(9)	3	32	91	31,626	31,800
131	24	21	70	125	14,259	14,782
53	8	6	22	45	7,398	7,805
513	77	112	607	1,785	41,268	42,915
2,886	32	64	2,383	5,767	246,914	254,413
339	3	11	-	586	70,594	71,604
903	231	227	679	878	62,161	64,827
4,128	266	302	3,062	7,231	379,669	390,844
-	-	-	-	-	3,676	3,676
-	-	-	-	-	38,082	38,082
4,128	266	302	3,062	7,231	421,427	432,602
194	(20)	6	491	895	33,256	34,749
5	-	(2)	-	-	42,844	42,844
199	(20)	4	491	895	76,100	77,593
4,327	246	306	3,553	8,126	497,527	510,195

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 10,732,628,57,593,295,330 ו-145,912 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

טבלה 5-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
343	(15)	5	377	1,159	32,352	33,662
547	(134)	(99)	589	1,127	56,509	58,197
287	(129)	(150)	313	603	24,065	24,568
774	103	4	215	805	35,736	37,113
146	(1)	(20)	29	89	33,688	34,113
153	57	72	94	148	15,272	15,839
52	(4)	(6)	22	53	7,790	8,247
532	156	207	547	1,708	43,098	44,463
2,834	33	13	2,186	5,692	248,510	256,202
366	5	40	-	526	73,635	74,636
892	473	458	694	873	60,746	63,331
4,092	511	511	2,880	7,091	382,891	394,169
-	-	-	-	-	3,852	3,852
-	-	-	-	-	34,485	34,485
4,092	511	511	2,880	7,091	421,228	432,506
233	37	100	420	1,093	35,575	38,031
9	-	2	-	-	40,000	40,000
242	37	102	420	1,093	75,575	78,031
4,334	548	613	3,300	8,184	496,803	510,537

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 141,909 ו-10,534, 708, 54,595, 302,791 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

3.2.3. בינוי והנדל"ן

ליום 30 ביוני 2019 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם בכ-97 מיליארד ש"ח.

טבלה 6-3: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018		יתרה ליום 30 ביוני 2019				
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח						
2,905	831	2,074	3,869	1,554	2,315	בנייה למסחר ושירותים
500	112	388	436	92	344	בנייה לתעשייה
41,435	*24,760	16,675	44,893	*27,318	17,575	בנייה לדירור
29,714	6,206	23,508	29,561	6,553	23,008	נכסים מניבים
18,567	8,070	10,497	18,278	8,087	10,191	אחר
93,121	39,979	53,142	97,037	43,604	53,433	סך-הכל ענפי הבינוי והנדל"ן

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-4,795 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר (ליום 31.12.18: 6,026 מיליוני ש"ח).

3.2.4. חשיפת אשראי למדינות זרות

להלן מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

טבלה 7-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 30 ביוני 2019			
חשיפה			חשיפה			
סך-הכל	חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	מאזנית	סך-הכל	חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	מאזנית	
במיליוני ש"ח						
28,622	7,177	21,445	34,704	7,128	27,576	המדינה
4,747	1,774	2,973	5,096	1,425	3,671	ארצות-הברית
11,631	4,358	7,273	11,136	3,260	7,876	שוויץ
2,689	1,894	795	3,790	1,800	1,990	אנגליה
4,101	2,205	1,896	3,905	1,900	2,005	גרמניה
16,488	2,921	13,567	16,377	2,555	13,822	צרפת
68,278	20,329	47,949	75,008	18,068	56,940	אחרות
סך-כל החשיפות למדינות זרות						
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIIGS:						
941	612	329	852	596	256	פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד
מזה: סך החשיפות למדינות LDC						
2,053	259	1,794	1,952	188	1,764	
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות						
10	-	10	59	-	59	

שרת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

3.2.5. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
טבלה 8-3: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 30 ביוני 2019			
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח						
						דירוג אשראי חיצוני⁽⁵⁾
8,939	4,868	4,071	9,330	3,846	5,484	AA- עד AAA
13,754	2,517	11,237	18,502	2,365	16,137	A- עד A+
1,310	298	1,012	1,053	247	806	BBB- עד BBB+
79	55	24	30	24	6	B- עד BB+
-	-	-	-	-	-	פחות מ-B
395	143	252	392	184	208	ללא דירוג**
24,477	7,881	16,596	29,307	6,666	22,641	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	מזה: יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
						סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר
24,477	7,881	16,596	29,307	6,666	22,641	ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
10	2	8	9	1	8	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות:
ספרד - סך חשיפה של כ-175 מיליון ש"ח, מזה סך של 163 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 12 מיליון ש"ח בדירוג BBB-. (סך חשיפה בסוף שנת 2018 הייתה כ-132 מיליון ש"ח, מזה סך של 122 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 9 מיליון ש"ח בדירוג BBB-).
אירלנד - אין חשיפה למוסדות פיננסיים (סך החשיפה בסוף שנת 2018 הייתה כ-15 מיליון ש"ח ללא דירוג).
איטליה - סך חשיפה של כ-147 מיליון ש"ח, מזה סך של 141 מיליון ש"ח בדירוג BBB והיתרה בסך של 6 מיליון ש"ח בדירוג BBB- (סך החשיפה בסוף שנת 2018 הייתה כ-149 מיליון ש"ח, מזה סך של 143 מיליון ש"ח בדירוג BBB והיתרה בסך של 6 מיליון ש"ח בדירוג BBB-).
ביוון ובפורטוגל אין חשיפה למוסדות פיננסיים.
** מזה מסלקות בחו"ל המהוות 3% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.18: 6% מהיתרה).
(1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו. אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.
(2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
(3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
(4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
(5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות Moody's, S&P ו-Fitch.

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 30 ביוני 2019 בכ-29.3 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-4.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-24.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018. עלייה זו נבעה מגידול בחשיפה המאזנית בסך כ-6 מיליארד ש"ח ומירידה בחשיפה החוץ-מאזנית בסך כ-1.2 מיליארד ש"ח. כ-94.97% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה.
החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-81.4% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 18.15% בחברות ביטוח ו-0.46% מוסד פיננסי אחר. עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים במדינות מערב אירופה (59.02%), ובארצות-הברית (19.9%).
ענף "בנקים בחו"ל" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל רק את החשיפות בגין בנקים חו"ל, כולל בנקים מרכזיים. מוסדות פיננסיים מוצגים בעיקר בענף שירותים פיננסיים. כמו-כן כולל "סיכון האשראי הכולל" יתרות מאזניות וחוץ-מאזניות בגין נגזרים. הטבלה לעיל אינה כוללת חשיפה בגין בנקים מרכזיים כמו גם יתרות חוץ-מאזניות בגין נגזרים.
סך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים אך אינו כולל אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר הכלולים בטבלה לעיל. אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין נגזרים אינו נכלל בסך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני". לעומת זאת, הטבלה לעיל כוללת יתרות מאזניות בגין נגזרים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

3.2.6 סיכונים בתיק הלוואות לדיור

טבלה 9-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

יתרה ליום		
31.12.18	30.06.18	30.06.19
במיליוני ש"ח		
יתרות אשראי		
81,454	77,875	85,771
הלוואות מכספי הבנק		
1,301	1,383	1,246
הלוואות מכספי האוצר*		
87	77	108
מענקים מכספי האוצר*		
82,842	79,335	87,125
סך-הכל		

לשנה שהסתיימה ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום	30.06.18	30.06.19
31.12.18	30.06.18		
במיליוני ש"ח			

ביצוע		
הלוואות מכספי האוצר		
88	38	65
הלוואות		
30	15	23
מענקים		
118	53	88
סך-הכל מכספי האוצר		
15,450	7,489	8,753
סך-הכל הלוואות מכספי הבנק		
15,568	7,542	8,841
סך-הכל הלוואות חדשות		
1,004	576	462
הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק		
16,572	8,118	9,303
סך-הכל הלוואות שניתנו		

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

טבלה 10-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי

שער חוב בעייתי	חוב בעייתי במיליוני ש"ח	שער הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור (כולל הפרשה קבוצתית) במיליוני ש"ח	שער הפיגור	סכום בפיגור מעל 90 יום	יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	30.06.19
1.37%	1,174	0.51%	438	0.13%	109	85,771	
1.42%	1,160	0.52%	424	0.14%	115	81,454	31.12.18

במחצית הראשונה של 2019 נרשמה יציבות (ירידה קלה) בשיעור הסכומים בפיגור מתוך יתרות האשראי ובשיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור ושיפור משמעותי יותר בשיעור החוב הבעייתי. השיפור במדדים הושפע מהגידול ביתרת התיק, כאשר פרט לירידה בסכום בפיגור מעל 90 יום, ישנה עלייה בהפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור וביתרת החוב הבעייתי, אך בשיעור נמוך מהגידול בתיק.

התפתחות יתרות אשראי לדיור

טבלה 3-11: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

סך-הכל		מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד				
		ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		
שיעור שינוי בתקופה	יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	
5.3%	85,771	0.4%	315	27.0%	23,132	16.2%	13,888	38.2%	32,793	18.2%	15,643	30.6.19
9.3%	81,454	0.5%	368	27.0%	21,984	16.6%	13,539	38.1%	31,060	17.8%	14,503	31.12.18
7.6%	74,521	0.6%	437	27.7%	20,619	17.4%	12,988	37.6%	28,022	16.7%	12,455	31.12.17

כימות ומדידת הסיכון - תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיור נבחנים באופן פרטי על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיור, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיור בבנק.

גידור הסיכון: הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. קיימים אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיור. דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות מנהל החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק. התרחישים כוללים התייחסות לירידה חדה במחירי הדירות, עלייה בריבית ועלייה ברמת האבטלה במשק. כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה.

טבלה 3-12: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים

2018			2019		יתרות לסוף תקופה
רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
במיליוני ש"ח					
77,875	79,425	81,454	83,148	85,771	
2.5%	2.0%	2.6%	2.1%	3.2%	שינוי ביתרות
3,728	3,696	4,265	4,226	4,527	ביצוע הלואות חדשות

נתוני הלוואות לדיור - שיעור מסך הביצועים החדשים
טבלה 3-13: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30.06.18	30.09.18	31.12.18	31.03.19	30.06.19	
מאפיינים					
31.2%	34.2%	34.5%	38.1%	37.9%	שיעור מימון מעל 60%
0.1%	0.1%	0.2%	0.0%	0.0%	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
32.6%	32.5%	30.3%	31.5%	31.7%	שיעור בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
60.1%	59.5%	57.9%	59.2%	59.2%	שיעור בריבית משתנה
5.7%	6.2%	6.3%	6.0%	5.7%	שיעור ההלוואות לכל מטרה
9.3%	9.0%	10.2%	9.7%	10.0%	שיעור הלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות
7.0%	7.3%	7.3%	6.9%	7.4%	קרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה)
24.5	24.6	24.6	24.7	24.5	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים (ללא גישור)

ברבעון השני של 2019 חלה עלייה משמעותית ביתרות. מנתוני ביצועי הלוואות ניכר שיפור בשני מדדים:

- ירידה מתונה בשיעור ביצועי האשראי בשיעור מימון מעל 60%.
- ירידה בשיעור הלוואות לכל מטרה.

כמו-כן נרשמה התקצרות בתקופת הפירעון הממוצעת לרכישה (ללא גישור), זאת לאחר מגמה ארוכה של התארכות התקופה.

שיעור הלוואות בריבית משתנה נשאר דומה לרבעון הקודם. שיעור הביצועים בשיעור החזר מהכנסה מעל 40% נשאר בדומה לרבעון הקודם על שיעור אפסי.

עלייה נרשמה בשיעור הביצועים בהם הקרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה) ובשיעור הלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות. בהסתכלות כוללת על מדדי האשראי לדיור ניכר כי הגידול ביתרות התבצע תוך שמירה על איכות החיתום.

3.2.7. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות ולנוהלי האשראי והביטחונות, לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת החזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל.

ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית מוצע בין היתר, אשראי מקוון מסוג "אשראי ברגע". סכום ההלוואה המרבי אותה יכול הלקוח לקבל ותנאי ההלוואה נקבעים על-פי קריטריונים שונים בהתאם לנתוני הלקוח וחשבוניתו.

תוכניות הבנק לצמיחה במוצרים הבנקאיים, ובין היתר בתחום האשראי, מתבססת על היבטי פוטנציאל צמיחה כמו גם היבטי סיכון, ביניהם, הצמיחה הצפויה במשק, יכולת החזר של הלקוחות, היקף הפירעונות הצפוי ועוד. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר ביצועי האשראי והסיכון.

החטיבה הקמעונאית נוקטת פעולות לניהול סיכון האשראי בקרב אנשים פרטיים, המבוססות על עקרונות ניהול סיכונים אשראי בבנק, באמצעות כלי מדידה ובקרה לניטור תיק האשראי, איכותו, סיכנו ועמידה במגבלות המדיניות, ביניהם: מודל סטטיסטי לדרוג סיכון אשראי ללווים פרטיים, מדדי תאבון סיכון, מדיניות ונוהלי אשראי ומדרג סמכויות, ותהליכי בקרה בתחום סיכונים אשראי.

טבלה 3-14: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל*

השינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח	
	31.12.18	30.06.19		
				מאזני
				עו"ש חובה
(14.90%)	(580)	3,892	3,312	הלוואות ⁽¹⁾
(4.52%)	(1,348)	29,791	28,443	מזה: הלוואות בולט ובלון
(20.18%)	(23)	114	91	אשראי לרכישת כלי רכב ⁽²⁾
(12.32%)	(539)	4,375	3,836	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
10.38%	509	4,905	5,414	סך-הכל סיכון אשראי מאזני
(4.56%)	(1,958)	42,963	41,005	
				חוץ-מאזני
3.10%	631	20,368	20,999	סיכון אשראי חוץ-מאזני
(2.10%)	(1,327)	63,331	62,004	סך-הכל סיכון אשראי כולל

* סיכון אשראי מוצג לפי מקום פעילות.
 (1) אינו כולל הלוואות לרכישת כלי רכב.
 (2) כולל הלוואות שניתנו למטרת רכישת כלי רכב ובשעבוד כלי רכב.

טבלה 3-15: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם להכנסה הממוצעת⁽¹⁾ ולגודל הלווה*

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 30 ביוני 2019			סך-הכל	הכנסה לחשבון	סך-הכל
	הכנסה לחשבון			הכנסה לחשבון					
	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח			
									אשראי ללווה באלפי ש"ח
3,488	909	903	1,676	3,538	945	929	1,664		עד 20
3,686	966	851	1,869	3,615	978	851	1,786		מ-20 עד 40
8,482	2,018	2,352	4,112	8,315	1,990	2,365	3,960		מ-40 עד 80
13,711	4,303	4,915	4,493	13,127	4,151	4,852	4,124		מ-80 עד 150
11,457	6,645	3,596	1,216	10,669	6,321	3,337	1,011		מ-150 עד 300
2,204	1,825	236	143	1,805	1,520	187	98		מעל 300
43,028	16,666	12,853	13,509	41,069	15,905	12,521	12,643		סך-הכל

* סיכון אשראי מוצג לפי מקום סניף.
 (1) ההכנסה לחשבון חושבה בהתבסס על הכנסה ממוצעת לתקופה של 12 חודשים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים*

לימים	לימים	
31 בדצמבר	30 ביוני	
2018	2019	
סיכון אשראי מאזני		
במיליוני ש"ח		
		גודל תיק נכסים פיננסיים באלפי ש"ח
24,760	23,635	עד 10
7,539	7,093	מ-10 עד 50
5,632	5,373	מ-50 עד 200
2,470	2,365	מ-200 עד 500
2,627	2,603	מעל 500
43,028	41,069	סך-הכל

* סיכון אשראי מוצג לפי מקום סניף.

טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון*

לימים 31 בדצמבר 2018		לימים 30 ביוני 2019				
הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	סך-הכל		
במיליוני ש"ח						
						תקופה לפירעון
10,418	5,337	5,081	8,443	5,403	3,040	עד שנה
7,798	93	7,705	7,574	87	7,487	משנה עד 3 שנים
15,616	121	15,495	14,824	116	14,708	מ-3 עד 5 שנים
9,196	105	9,091	10,228	118	10,110	מעל 5 שנים
43,028	5,656	37,372	41,069	5,724	35,345	סך-הכל

* סיכון אשראי מוצג לפי מקום סניף.

טבלה 3-18: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל

שיעור מסך-הכל		השינוי		יתרה ליום		
סיכון אשראי מאזני						
לימים				31.12.18		30.06.19
				במיליוני ש"ח		
2.03%	2.08%	(2.52%)		873	851	סיכון אשראי בעייתי
1.62%	1.75%	3.31%		694	717	מזה: סיכון אשראי פגום
0.25%	0.20%	(25.23%)		107	80	חובות בפיגור מעל 90 יום
1.10%	0.85% ⁽¹⁾	(26.00%) ⁽¹⁾		473	175	מחיקות חשבונאיות נטו לתקופה
2.08%	2.03%	(6.61%)		892	833	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי

(1) מחושב על בסיס שנתי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

במחצית הראשונה של 2019 נרשם קיטון ביתרת ההלוואות לאנשים פרטיים בישראל כולל אשראי לרכישת כלי רכב בשיעור של 5.5%. סך סיכון האשראי המאזני ירד ב-4.6%. הירידה ביתרות בגין אנשים פרטיים נמשכת בעקביות זה הרבעון החמישי ברציפות. במקביל לירידה ביתרות, מרבית מדדי איכות התיק מצביעים על המשך שיפור ברבעון זה. שיעור סיכון האשראי הפגום עלה וכך גם שיעור סיכון האשראי הבעייתי אך בנטרול הגידול בסיכון האשראי הפגום נרשמת מגמת ירידה מתמשכת ביתרות סיכון האשראי הבעייתי שאינו פגום. שיעור החובות בפיגור מעל 90 יום ירד מ-0.25% בדצמבר 2018 ל-0.20% ביוני 2019, כאשר ברבעון השני נרשמה יציבות בשיעור והמשך ירידה ביתרות. שיעור המחיקות החשבונאיות נטו ירד באופן משמעותי מ-1.10% בדצמבר 2018 ל-0.85% ביוני 2019 כאשר הרבעון השני נמוך מהרבעון הראשון. השיפור במדדים ובפרט בשיעור המחיקות מצביע על השפעת צעדים לשיפור איכות החיתום באשראי לאנשים פרטיים שנקט הבנק.

3.2.8. מימון ממונף

להלן נתונים אודות סיכוני האשראי בגין מימון ממונף. הגילוי מתמקד בחשיפות בגין לווים ממונפים/עסקות ממונפות בהם יתרת האשראי עולה על סך של 0.5% מהון רוברד 1.

טבלה 3-19: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה

ליום 30 ביוני 2019			
מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1	252	-	252
-	-	-	-
2	1,292	31	1,323
1	266	-	266
2	545	80	625
6	2,355	111	2,466

ענף המשק של הלווה

בינוי ונדל"ן - בינוי	1	252	-	252
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	-	-	-	-
כרייה וחציבה	2	1,292	31	1,323
מידע ותקשורת	1	266	-	266
מסחר	2	545	80	625
סך-הכל	6	2,355	111	2,466

ליום 31 בדצמבר 2018			
מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1	257	-	257
2	658	534	1,192
2	1,361	38	1,399
1	266	-	266
3	741	170	911
1	225	-	225
10	3,508	742	4,250

ענף המשק של הלווה

בינוי ונדל"ן - בינוי	1	257	-	257
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	2	658	534	1,192
כרייה וחציבה	2	1,361	38	1,399
מידע ותקשורת	1	266	-	266
מסחר	3	741	170	911
תעשייה	1	225	-	225
סך-הכל	10	3,508	742	4,250

3.2.9. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 20-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

30 ביוני 2019			
מספר לוויים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
3	724	4,660	5,384
1	1,319	1,473	2,792
6	9,699	7,863	17,562
10	11,742	13,996	25,738

ענף משק

תעשייה	3	724	4,660	5,384
אספקת חשמל ומים	1	1,319	1,473	2,792
שירותים פיננסיים*	6	9,699	7,863	17,562
סך-הכל	10	11,742	13,996	25,738

31 בדצמבר 2018

מספר לוויים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
3	877	5,164	6,041
1	756	647	1,403
1	1,276	2,315	3,591
3	3,077	2,571	5,648
8	5,986	10,697	16,683

ענף משק

תעשייה	3	877	5,164	6,041
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1	756	647	1,403
אספקת חשמל ומים	1	1,276	2,315	3,591
שירותים פיננסיים	3	3,077	2,571	5,648
סך-הכל	8	5,986	10,697	16,683

* בעקבות הפסקת האיחוד של חברת ישראלכרט, נכללו לראשונה יתרות אשראי מאזני בסך של 3,481 מיליון ש"ח ויתרות אשראי חוץ-מאזני בסך של 4,030 מיליון ש"ח.

3.2.10. סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לוויים

הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לוויים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות.

טבלה 21-3: יתרות סיכון האשראי⁽¹⁾ לכל קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	חבות ברוטו ⁽³⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	חבות נטו ⁽¹⁾	שיעור מההון הרגולטורי
במיליוני ש"ח						
3,619	3,283	410	6,912	20	6,891	17.39%

- (1) הנתונים המוצגים להלן מייצגים חשיפה לקבוצות לוויים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313. לפיכך, נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לוויים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.
- (2) סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.
- (3) הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
- (4) ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313, הכוללים בעיקר פיקדונות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתבי שפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.

3.3 סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או של תיק נכסים/מכשירים עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

לפירוט והרחבה בנושא סיכונים השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018".

3.3.1 סיכון ריבית

סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים. הסיכון כהגדרתו לעיל, כולל גם את גורמי הסיכון הבאים:

- **סיכון תמחור מחדש (Repricing risk)** - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית הקבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית המשתנה);
- **סיכון עקום התשואה (Yield curve risk)** - סיכון הנובע משינויים שונים בשיעורי הריבית לתקופות פירעון שונות שיבואו לידי ביטוי בשינוי בשיפוע העקום (התללה או השטחה) או בצורתו (פיתול);
- **סיכון מרווח (Basis spread)** - סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים;
- **סיכון אופציונליות** - נובע מזכויות מימוש שונות הגלומות בנכסים והתחייבויות (לדוגמא הזכות למשיכת כספים בכל עת, לעיתים ללא קנסות);
- **חשיפת הערך** - אומדן השינוי הצפוי בערך הכלכלי (ההון הפיננסי) כתוצאה משינויי הריבית;
- **חשיפת ההכנסה החשבונאית** - השינוי הצפוי בהכנסה החשבונאית בשנה הקרובה כתוצאה משינויי הריבית.

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

טבלה 22-3: שווי הוגן נטו מותאם* של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2018**			30 ביוני 2019			
סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	
במיליוני ש"ח						
34,091	1,120	32,971	34,873	1,554	33,319	שווי הוגן נטו מותאם*
33,563	741	32,822	34,125	1,022	33,103	מזה: תיק בנקאי

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
** כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

לפירוט נוסף בדבר הנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15 בתמצית הדוחות הכספיים](#).

טבלה 23-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם* של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2018**			30 ביוני 2019			
סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	
במיליוני ש"ח						
שינויים מקבילים						
626	211	415	581	248	333	עלייה במקביל של 1%
668	227	441	587	287	300	מזה: תיק בנקאי
(659)	(270)	(389)	(621)	(303)	(318)	ירידה במקביל של 1%
(684)	(238)	(446)	(583)	(271)	(312)	מזה: תיק בנקאי
שינויים לא מקבילים						
(82)	119	(201)	(10)	76	(86)	התללה ⁽¹⁾
92	(32)	124	153	(34)	187	השטחה ⁽²⁾
300	178	122	303	13	290	עליית ריבית בטווח הקצר
(485)	(207)	(278)	(306)	(13)	(293)	ירידת ריבית בטווח הקצר

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
 ** כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.
 (1) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.
 (2) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שמצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

טבלה 24-3: השפעת תרחישים של שינויים בריבית על הכנסות ריבית

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 30 ביוני 2019			
סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח						
שינויים במקביל						
1,360	522	838	1,206	372	834	עלייה במקביל של 1%
1,390	552	838	1,188	354	834	מזה: תיק בנקאי
(1,159)	(563)	(596)	(1,088)	(398)	(690)	ירידה במקביל של 1%
(1,171)	(575)	(596)	(1,072)	(382)	(690)	מזה: תיק בנקאי

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל חושבה על-פי גישת ההנהלה הכוללת הנחות על מידול יתרות העו"ש ושינוי במרווחי פיקדונות בשינוי ריבית בחלק מהתרחישים ותוך שימוש ברצפות ריבית. רגישות התיק למסחר חושבה בגישת MTM.

3.4 סיכון נזילות ומימון

סיכון נזילות - סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתיד, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצרכיו. סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועד פירעון גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מימון - הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
120%	123%	127%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
118%	121%	126%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* היחס במאוחד ובתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב על בסיס יומי, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות.

מתחילת השנה לא חלו שינויים מהותיים במדיניות ניהול סיכון הנזילות ובמדיניות גיוס המקורות. להרחבה בנושא סיכון הנזילות ואופן ניהולו ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018", הדוחות הכספיים לשנת 2018 וכן ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 ביוני 2019".

3.5 סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 308. תחת סיכון הציות כלולים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות אלה העוסקות בדיני המס), מתן ייעוץ ללקוח, אכיפה בניירות-ערך, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), הוראות ה-FATCA האמריקאי וה-CRS הבינלאומי והיבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה. סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות. הטלת עיצומים כספיים על-ידי המפקחת על הבנקים: בחודשים האחרונים עלה מספר העיצומים הכספיים שהוטלו על בנקים וחברות כרטיסי אשראי (ובהם גם הבנק וישראל) על-ידי הפיקוח על הבנקים, במקרים בהם לעמדת הפיקוח התגלו תקלות או פגמים בהתנהלות של המוסדות הפיננסיים. לפירוט והרחבה ראה [דוח ממשל תאגידי בפרק "עניינים אחרים"](#) בתמצית הדוחות הכספיים. למידע נוסף בנושא סיכון הציות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018 והדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

3.6 סיכונים אחרים

לפירוט והרחבה בנושא סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון רגולציה, סיכון כלכלי, סיכון אסטרטגי, סיכון סביבתי וחומרת גורמי סיכון ראה ה"דוח על הסיכונים גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018".

3.7 טבלת גורמי סיכון

בהתאם להוראת בנק ישראל, ביצע הבנק מיפוי של גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשופה הקבוצה. בטבלה להלן מפורטים גורמי הסיכון והערכות ההנהלה לגבי חומרת הסיכון של כל אחד מגורמי הסיכון. סולם דרגות החומרה של גורמי הסיכון נקבע תוך התייחסות להגדרות תיאבון הסיכון של הבנק והוא כולל חמש דרגות חומרה לכל גורם סיכון. עבור שלוש דרגות (נמוכה, בינונית וגבוהה) נקבעו מדדים כמותיים:

- דרגת חומרה נמוכה** - הפגיעה ברווח השנתי בגין אירוע קיצון קטנה יותר מהרווח השנתי הממוצע לפני מס במהלך עסקים רגיל, כלומר, אירוע קיצון לא יגרום לבנק לעבור להפסדים.
- דרגת חומרה בינונית** - הפגיעה ברווח השנתי בגין אירוע קיצון גדולה מהרווח השנתי הממוצע לפני מס במהלך עסקים רגיל ולכן גורמת לבנק לעבור להפסד לפחות באחת משנות התרחשות האירוע, ולירידה ביחס הון רובד ראשון, אך יחס ההון לא ירד אל מתחת לרמת קיבולת הסיכון שהוגדרה (6.5%).
- דרגת חומרה גבוהה** - הפגיעה ברווח בגין אירוע קיצון, תגרום לירידה ביחס ההון רובד ראשון אל מתחת לרמת קיבולת הסיכון.

כדי לכמת את השפעת גורמי הסיכון על הרווח ועל יחס ההון של הבנק, נבחנו, עבור מרבית הסיכונים, תרחישי קיצון מערכתיים ותרחישי גורם סיכון בודד וההשפעה החמורה ביותר מבין התרחישים משמשת לצורך טבלת גורמי סיכון. יצוין כי כימות זה מתייחס להשפעה על הון הבנק ויתכנו תרחישים הכוללים ירידה ברווח או הפסדים שהשפעתם על רווחיות הבנק אינה זניחה אולם השפעתם על הלימות ההון הינה נמוכה ולפיכך יסווגו בדרגת חומרה נמוכה. בנוסף, כאשר להערכת צוות המומחים, המדדים הכמותיים אינם נותנים ביטוי מספיק לחומרת גורם הסיכון או כאשר אין אפשרות לקבוע בשיטות כמותיות מהימנות את רמת הסיכון של גורם סיכון מסוים ניתן ביטוי לחוות דעת של צוות המומחים.

כל גורם סיכון המופיע בטבלה שלהלן נבדק, כאשר הוא עומד בפני עצמו, ומתוך הנחה של אי-תלות בין גורם סיכון אחד לגורמי סיכון נוספים המופיעים בטבלה. יחד עם זאת, בגורמי סיכון "מצב המשק בעולם" ו"מצב המשק בישראל" המופיעים בטבלה, נבחנו תרחישים מערכתיים האומדים את ההשפעה על הרווח ויחס ההון כתוצאה משילוב של מספר גורמי סיכון. נדגיש כי תרחישי הסיכון מדמים מצב של התממשות נזקים בלתי צפויים מעבר לרמה הצפויה של אירועי נזק במהלך העסקים הרגיל של הקבוצה.

הבנק מעריך את רמת הסיכונים גם בשיטה נוספת המבוססת על הערכות מומחה של רמת הסיכון המובנה, איכות ניהול הסיכונים ואפקטיביות הבקורות והסיכון השיורי. הסיכון המובנה הינו הסיכון המצרפי הקיים בפעילות בה עוסק הבנק ומוגדר כהפסד פוטנציאלי מפעילות זו. הערכת סיכון מובנה מתבצעת בראיה צופה פני עתיד וגם בראיית העבר אך מבלי להתחשב בתהליכי הניהול והבקורות. כדי לאמוד את הסיכון השיורי המביא בחשבון את תהליכי הניהול והבקורה, נוספו למודל הערכות מומחי תוכן במעגל הבקורה השני בדבר איכות ניהול הסיכונים ואפקטיביות הבקורות. שילוב האמידה בשתי השיטות לכלל הערכת הסיכון השיורי הניתנת בטבלה להלן בסולם בן חמש דרגות חומרה, נעשה כהערכת מומחה המשקפת את הטיפול של מומחי התוכן בתחומים השונים והוא כפוף לכל ההסתייגויות האמורות לגבי מידע צופה פני עתיד.

טבלה 26-3: חומרת גורמי הסיכון

גורם הסיכון	השפעת הסיכון
סיכונים פיננסיים	
1.	סיכון אשראי (לרבות סיכון צד נגדי*)
1.1	מזה: סיכון בגין איכות הלווים ו/או ביטחונות
1.2	מזה: סיכון בגין ריכוזיות ענפית
1.3	מזה: סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים
2.	סיכון שוק
2.1	מזה: סיכון ריבית
2.2	מזה: סיכון אינפלציה/סיכון שער חליפין
2.3	מזה: סיכון מחירי מניות ומרווחי אשראי
3.	סיכון נזילות
סיכונים תפעוליים ומשפטיים	
4.	סיכון תפעולי ⁽¹⁾
4.1	מזה: סיכון סייבר
4.2	מזה: סיכון IT
5.	סיכון משפטי
סיכונים אחרים	
6.	סיכון מוניטין
7.	סיכון אסטרטגיה ותחרות
8.	סיכון רגולציה וחקיקה
9.	סיכון כלכלי - מצב המשק בישראל
10.	סיכון כלכלי - מצב המשק בעולם
11.	סיכון ציות* ⁽²⁾

* תחת סיכון הציות כלולים גם הסיכונים הנובעים מהחקירות על-ידי רשויות בארצות-הברית כאמור בביאורים D10 ו-D10 בתמצית הדוחות הכספיים.
 (1) רמת הסיכון התפעולי וכן רמת סיכון ה-IT הכלולה בה עלו לבינונית בשים לב לסביבה התפעולית המורכבת הן בהיבטים טכנולוגיים והן בהיבטים אחרים שאינם טכנולוגיים.
 (2) רמת סיכון הציות עלתה לרמת סיכון בינונית-גבוהה בשים לב לרגולציה ולסביבת האכיפה המתגברות בארץ ובעולם.

4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1 מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018. ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

אומדני הנהלה וההנחות העיקריות ששימשו, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018.

4.2 בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקרות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית. ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), וביוני 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

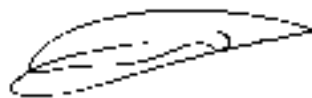
במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותייעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת והעדכנית של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקרות העיקריות. הבנק מבצע עבור שנת 2019 כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברת ייעוץ, עדכון לתייעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות עבור השנה השוטפת. בדיקת האפקטיביות של נהלי הבקרה השנתית מתוכננת בעיקרה למחצית השנייה של השנה ומבוצעת על-פי המתוכנן.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 ביוני 2019 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 לא ארע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

ארי פינטו
המנהל הכללי

עודד ערן
יו"ר הדירקטוריון

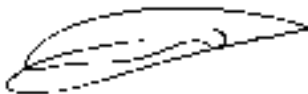
תל-אביב, 14 באוגוסט 2019

הצהרת המנכ"ל

אני, ארי פינטו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

ארי פינטו
המנהל הכללי

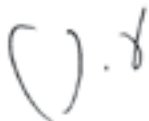
תל-אביב, 14 באוגוסט 2019

הצהרת הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO)

אני, עופר קורן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר ששפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

עופר קורן

משנה למנכ"ל,

ממונה על החטיבה הפיננסית

תל-אביב, 14 באוגוסט 2019

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

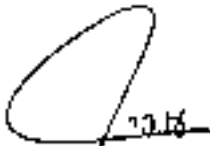
ליום 30 ביוני 2019

הצהרת החשבונאי הראשי

אני, עופר לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרום מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 14 באוגוסט 2019

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 ביוני 2019

Q2

תוכן העניינים

75	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
76	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
77	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
78	תמצית מאזן מאוחד
79	תמצית דוח על השינויים בהון
82	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
85	ביאורים לדוחות הכספיים
85	ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית
88	ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית
89	ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית
91	ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
96	ביאור 5 ניירות-ערך
102	ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
107	ביאור 7 פיקדונות הציבור
108	ביאור 8 זכויות עובדים
113	ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות
121	ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
126	ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
134	ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים
154	ביאור 12 א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
159	ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
182	ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
185	ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
199	ביאור 16 יזמות רגולטוריות
201	ביאור 17 קבוצת ישראלכרט

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו ("להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 ביוני 2019 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב (ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, לביאור 10.ד בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ולביאור 10.ה בדבר החקירה בנושא FIFA.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב, 14 באוגוסט 2019

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019

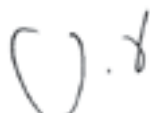
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ביאור	
	2018	2019	2018	2019		
מבוקר	בלתי מבוקר					
11,672	5,802	6,555	3,274	3,730	2	הכנסות ריבית
(2,766)	(1,414)	(1,812)	(972)	(1,264)	2	הוצאות ריבית
8,906	4,388	4,743	2,302	2,466		הכנסות ריבית, נטו
613	306	440	90	319	(2)6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8,293	4,082	4,303	2,212	2,147		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית						
1,445	589	255	361	166	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,318	*1,670	1,589	*844	804		עמלות
105	47	47	25	29		הכנסות אחרות
4,868	*2,306	1,891	*1,230	999		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות						
4,097	2,106	2,061	1,062	1,018		משכורות והוצאות נלוות
1,376	686	638	343	324		אחזקה ופחת בניינים וציוד
3,487	*1,207	1,170	*629	650		הוצאות אחרות
8,960	*3,999	3,869	*2,034	1,992		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,201	2,389	2,325	1,408	1,154		רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
2,009	1,037	890	593	441		הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
2,192	1,352	1,435	815	713		רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
4	8	4	4	4		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
2,196	1,360	1,439	819	717		רווח נקי מפעילות נמשכת
364	170	242	93	151	17, (ה),	רווח נקי מפעילות מופסקת
רווח נקי:						
2,560	1,530	1,681	912	868		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	18	11	8	3		הפסד המיחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,595	1,548	1,692	920	871		המיחוס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים						
רווח בסיסי						
1.95	1.16	1.27	0.69	0.65		רווח נקי המיחוס לבעלי מניות הבנק
1.68	1.03	1.09	0.62	0.54		רווח נקי המיחוס לבעלי מניות הבנק מפעילות נמשכת
רווח מדולל						
1.94	1.16	1.26	0.69	0.65		רווח נקי המיחוס לבעלי מניות הבנק
1.67	1.03	1.08	0.62	0.54		רווח נקי המיחוס לבעלי מניות הבנק מפעילות נמשכת

* סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.

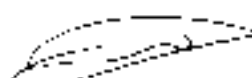
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

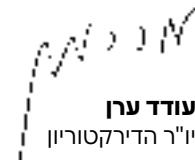
עופר לוי
משנה למנכ"ל,
חשבונאי ראשי

עופר קורן
משנה למנכ"ל,
ממונה על החטיבה הפיננסית

ארי פינטו
המנהל הכללי

עודד ערן
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 14 באוגוסט 2019

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
מבוקר		בלתי מבוקר		ביאור	
2,560	1,530	1,681	912	868	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	18	11	8	3	הפסד נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,595	1,548	1,692	920	871	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				4	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(920)	(601)	453	(262)	102	התאמות בגין אגרות-חוב זמניות למכירה לפי שווי הוגן נטו ⁽¹⁾
(2)	(4)	-	1	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים* נטו, לאחר השפעת גידורים**
379	253	(84)	174	113	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים***
-	-	-	-	-	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
(543)	(352)	369	(87)	215	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
135	108	(110)	9	(69)	השפעת המס המתייחס
(408)	(244)	259	(78)	146	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	-	-	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(408)	(244)	259	(78)	146	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
2,152	1,286	1,940	834	1,014	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	18	11	8	3	ההפסד הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,187	1,304	1,951	842	1,017	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 *** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.
 (1) עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

תמצית מאזן מאוחד

ליום 30 ביוני 2019

31 בדצמבר	30 ביוני			
2018	2018	2019		
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור	
נכסים				
84,459	83,261	72,913		מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,116	59,616	71,116	5	ניירות-ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
708	628	326		ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
286,265	276,148	292,635		אשראי לציבור
(3,758)	(3,690)	(4,012)		הפרשה להפסדי אשראי
282,507	272,458	288,623	6,3	אשראי לציבור, נטו
2,428	2,329	2,145		אשראי לממשלות
103	108	105		השקעות בחברות כלולות
3,111	3,026	3,053		בניינים וציוד
10,534	10,732	9,575	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,850	5,342	5,588		נכסים אחרים ⁽¹⁾
15,110	13,866	803	1(ה)	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת ⁽³⁾
460,926	451,366	454,247		סך-כל הנכסים
התחייבויות והון				
352,260	345,717	352,112	7	פיקדונות הציבור
4,528	3,846	3,034		פיקדונות מבנקים
208	297	322		פיקדונות הממשלה
-	10	19		ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,024	29,949	30,080		אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,676	9,939	10,280	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
11,841	10,434	18,851		התחייבויות אחרות (מזה: 507; 633; 569 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים) ⁽¹⁾
14,733	14,394	-	1(ה)	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת ⁽³⁾
423,270	414,586	414,698		סך-כל ההתחייבויות והון
37,544	36,654	39,503	9	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
112	126	46		זכויות שאינן מקנות שליטה
37,656	36,780	39,549		סך-כל ההון
460,926	451,366	454,247		סך-כל ההתחייבויות והון

(1) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה **ביאור 15.ב.**

(2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה **ביאור 5.**

(3) ברבעון השני 2019 יתרת ההשקעה בקבוצת ישראלכרט, המטופלת לפי שיטת השווי המאזני, מוצגת בשורה אחת במסגרת הנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,153	23	8,176	(1,063)	31,368	38,481	90	38,571
-	-	-	-	871	871	(5)	866
יתרה ליום 31 במרץ 2019							
רווח (הפסד) נקי לתקופה התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	5	5	-	-	5	-	5
14	(14)	-	-	-	-	-	-
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות מימוש תגמול הוני למניות							
-	-	-	-	-	-	(39)	(39)
גריעת זכויות שאינן מקנות שליטה בשל איבוד שליטה בחברה בת							
-	-	-	146	-	146	-	146
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
8,167	14	8,181	(917)	32,239	39,503	46	39,549
יתרה ליום 30 ביוני 2019							

* בניכוי 2,208,952 יתרת מניות באוצר.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,148	39	8,187	(952)	28,849	36,084	132	36,216
-	-	-	-	920	920	(6)	914
רווח (הפסד) נקי לתקופה							
-	-	-	-	(251)	(251)	-	(251)
דיבידנד							
(24)	-	(24)	-	-	(24)	-	(24)
רכישה עצמית של מניות							
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	3	3	-	-	3	-	3
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות							
11	(11)	-	-	-	-	-	-
מימוש תגמול הוני למניות							
-	-	-	(78)	-	(78)	-	(78)
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
8,135	31	8,166	(1,030)	29,518	36,654	126	36,780
יתרה ליום 30 ביוני 2018							

* בניכוי 3,673,637 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,135	38	8,173	(1,194)	30,565	37,544	112	37,656
-	-	-	18	(18)	-	-	-
8,135	38	8,173	(1,176)	30,547	37,544	112	37,656
-	-	-	-	1,692	1,692	(11)	1,681
-	8	8	-	-	8	-	8
32	(32)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	(39)	(39)
-	-	-	259	-	259	-	259
-	-	-	-	-	-	(16)	(16)
8,167	14	8,181	(917)	32,239	39,503	46	39,549

* בניכוי 2,208,952 יתרת מניות באוצר.
(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ובנושא מכשירים נגזרים וגידור (ASU 2017-12) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה גם ביאור 1.ג.1.

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,124	59	8,183	(786)	28,466	35,863	141	36,004
-	-	-	-	1,548	1,548	(15)	1,533
-	-	-	-	(496)	(496)	-	(496)
(24)	-	(24)	-	-	(24)	-	(24)
-	7	7	-	-	7	-	7
35	(35)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(244)	-	(244)	-	(244)
8,135	31	8,166	(1,030)	29,518	36,654	126	36,780

* בניכוי 3,673,637 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,124	59	8,183	(786)	28,466	35,863	141	36,004
-	-	-	-	2,595	2,595	(29)	2,566
-	-	-	-	(496)	(496)	-	(496)
(24)	-	(24)	-	-	(24)	-	(24)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	14	14	-	-	14	-	14
35	(35)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(408)	-	(408)	-	(408)
8,135	38	8,173	(1,194)	30,565	37,544	112	37,656

* בניכוי 3,673,637 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
מבוקר			בלתי מבוקר		
					תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת
	2,566	1,533	1,681	914	866
					רווח נקי לתקופה
					התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת
	(4)	(8)	(4)	(4)	(4)
					חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
	590	327	242	161	131
					פחת על בניינים וציוד
	19	10	11	5	7
					הפחתות
	765	370	440	120	293
					הוצאות בגין הפסדי אשראי
	(531)	(151)	(215)	(40)	(136)
					רווח ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*
	(25)	(9)	(77)	(8)	(23)
					רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך למסחר
	-	-	(137)	-	(137)
					רווח ממימוש וירידת ערך בחברה מוחזקת
	(28)	(22)	(4)	(9)	(3)
					רווח ממימוש בניינים וציוד
	(40)	(65)	(34)	18	32
					שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
	(98)	(54)	(489)	(59)	(14)
					שינוי בהתייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים
	(21)	129	(97)	56	(45)
					מסים נדחים, נטו
	(56)	(58)	(1)	(40)	(1)
					רווח ממכירות תיקי אשראי
	22	22	-	2	-
					דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
	(409)	(465)	882	(358)	354
					התאמות בגין הפרשי שער
	(2,247)	(1,309)	7,994	(317)	7,259
					הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
					שינוי נטו בנכסים שוטפים
	1,481	1,280	959	1,540	671
					נכסים בגין מכשירים נגזרים
	(1,142)	(3,158)	(921)	622	(1,642)
					ניירות-ערך למסחר
	(371)	2	239	(65)	402
					נכסים אחרים
					שינוי נטו בהתייבויות שוטפות
	(2,426)	(2,139)	604	(1,498)	(149)
					התייבויות בגין מכשירים נגזרים
	1,180	(596)	(7,544)	(855)	(8,774)
					התייבויות אחרות
	(775)	(4,361)	3,529	185	(913)
					מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת

* עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	2018	2019	2018	2019	
	1,018	539	1,266	648	פיקדונות בבנקים
	(7,487)	1,081	(793)	(430)	אשראי לציבור
	(136)	283	147	134	אשראי לממשלות
	(24)	382	(20)	388	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
	-	(15)	-	-	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
	35	119	2	2	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
	(34,725)	(35,009)	(9,518)	(15,115)	רכישת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*
	36,622	17,340	8,308	10,671	תמורה ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*
	10,515	3,854	3,196	1,557	תמורה מפדיון אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*
	(11,768)	(3,706)	(878)	(914)	רכישת תיקי אשראי
	382	68	40	68	תמורה ממכירת תיקי אשראי
	(5)	-	(5)	2	השקעה בחברות כלולות
	-	1,356	-	1,356	תמורה ממימוש השקעה בחברת בת שיצאה מאיחוד (נספח א')
	(683)	(243)	(167)	(109)	רכישת בניינים וציוד
	47	7	11	5	תמורה ממימוש בניינים וציוד
	(6,209)	(13,944)	1,589	(1,737)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון

	1,003	(244)	743	(294)	פיקדונות מבנקים
	4,761	345	1,005	(2,120)	פיקדונות מהציבור
	(112)	114	(88)	(36)	פיקדונות מהממשלה
	(380)	19	4	14	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
	6,359	3,540	4,124	758	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
	(5,390)	(3,505)	(1,017)	(88)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
	(496)	-	(496)	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
	(24)	-	(24)	-	רכישה עצמית של מניות
	-	16	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
	5,721	285	4,251	(1,766)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
	(1,263)	(10,130)	6,025	(4,416)	גידול (קיטון) במזומנים - כולל יתרות מזומנים ושווי מזומנים המיוחסים לפעילות מופסקת
	1	(8)	(10)	-	בניכוי גידול (קיטון) במזומנים ושווי מזומנים המיוחסים לפעילות מופסקת
	(1,264)	(10,122)	6,035	(4,416)	גידול (קיטון) במזומנים
	82,856	82,217	74,076	75,983	יתרת מזומנים לתחילת התקופה מפעילות נמשכת
	625	(882)	367	(354)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
	82,217	71,213	80,478	71,213	יתרת מזומנים לסוף התקופה מפעילות נמשכת

* עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
מבוקר			בלתי מבוקר		
					ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו
11,747	5,365	6,539	2,698	3,230	ריבית שהתקבלה
(2,466)	(1,431)	(1,255)	(549)	(245)	ריבית ששולמה
49	36	11	11	9	דיבידנדים שהתקבלו
(2,615)	(1,469)	(1,080)	(612)	(612)	מסים על הכנסה ששולמו
232	142	297	142	(14)	מסים על הכנסה שהתקבלו
					נספח א' - תמורה ממימוש השקעות בחברות בת שאוחדו בעבר
-	-	178	-	178	מזומנים שנגרעו
-	-	23,415	-	23,415	נכסים
-	-	(21,339)	-	(21,339)	התחייבויות
-	-	2,254	-	2,254	נכסים והתחייבויות שנגרעו
-	-	(39)	-	(39)	נכסים והתחייבויות המיוחסים לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	(891)	-	(891)	השקעה בחברה כלולה - ישראלכרט
-	-	1,324	-	1,324	סך-הכל תמורה שהתקבלה ממימוש השקעות בחברות בנות שאוחדו בעבר
-	-	210	-	210	רווח הון ממימוש השקעות בחברות בת שאוחדה בעבר
-	-	1,534	-	1,534	תמורה שהתקבלה ממימוש השקעה
-	-	(178)	-	(178)	מזומנים שנגרעו
-	-	1,356	-	1,356	זרימת מזומנים ממימוש השקעה בחברות בת שיצאה מאיחוד

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2019 נערכה לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2018, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

תמצית הדוחות הכספיים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים השנתיים לעיל ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018 והביאורים הנלווים להם.

תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 14 באוגוסט 2019.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על יישום המדיניות, על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

שיקול הדעת והאומדנים של הנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

(1) מכשירים פיננסיים - הצגה ומדידה

ביום 30 באוגוסט 2018 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים." החוזר מאמץ את תיקון ASU 2016-01. עיקר השינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים הינם: מדידת השקעות במכשירים הוניים, לפי שווי הוגן דרך דוח רווח והפסד, חלף המדידה שהייתה קיימת עד היום אשר ככלל דורשת רישום של התאמות שטרם מומשו לשווי הוגן ברווח כולל אחר. עם זאת, ניתן למדוד השקעות בניירות-ערך הוניים שהשווי ההוגן שלהן אינו ניתן לקביעה בנקל לפי עלות בניכוי ירידת-ערך, תוך התאמות לשינויים במחירים נצפים בעסקות רגילות עבור השקעה זהה או דומה של אותו מנפיק. כל ההתאמות לעלות ההשקעה נזקפות לרווח והפסד.

ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה. ההוראות בדבר השקעות במכשירים הוניים שאינם בעלי שווי הוגן זמין יושמו באופן של מכאן ואילך. שינויים בגילויים הנדרשים בדוחות הכספיים יושמו באופן של מכאן ואילך.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(2) נגזרים וגידור

ביום 30 באוגוסט 2018 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים." החוזר מאמץ את תיקון ASU 2017-12. התיקון מקל ומפשט את יישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור, בעיקר בקשר עם דרישות בחינת אפקטיביות הגידור ותייעוד הגידור. כמו-כן, התיקון מרחיב את היכולת של בנקים לגדר רכיבי סיכון מסוימים, ובכך ליצור התאמה בין אופן הרישום של המכשירים המגדרים והפריטים המגודרים בדוחות הכספיים. ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא	עיקרי ההוראות	מועד תחילה והוראות מעבר	השפעה על הבנק
חכירות - ASU 2016-02 - ASC 842	אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא חכירות. המטרה העיקרית של הכללים החדשים היא לשקף בדוחות הכספיים באופן מלא את רמת המינוף שנוצרת מחוזי חכירה ארוכי טווח. עיקרי השינויים בעקבות יישום כללים אלה, הינם: בנקים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על שנה, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית. בגין עסקות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שמשקף את הזכות להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין חכירה.	1 בינואר 2020.	להערכת הבנק, בהתבסס על הנתונים הקיימים נכון למועד הדיווח, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לגידול בסך של כ-1.2 מיליארד ש"ח ביתרת נכסי זכות השימוש, ולגידול מקביל ביתרת ההתחייבויות בגין חכירה למועד היישום לראשונה. כמו-כן, להערכת הבנק, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.04% וכ-0.05%, בהתאמה.
מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי - ASU 2016-13	מטרתו העיקרית של התיקון הינה לספק מידע שימושי יותר בנוגע להפסדי אשראי צפויים בגין מכשירים פיננסיים ומחויבויות למתן אשראי. לצורך כך התיקונים בעדכון זה מחליפים את שיטת הפרשה להפסדי אשראי המבוססת על הפסדים שהתהוו, בשיטה המשקפת הפסדי אשראי צפויים לאורך חיי האשראי ודורשת התחשבות בטווח רחב יותר של מידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. הכללים החדשים לחישוב הפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיור), אגרות-חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ-מאזניות מסוימות. בנוסף, ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות-חוב בתיק הזמין למכירה, וכן יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי.	1 בינואר 2022. ככלל, הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת.	הבנק נערך ליישום התיקון.

ה. פעילות מופסקת

לאור הוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל, החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018 פעילות קבוצת ישראלכרט סווגה כ"פעילות מופסקת". בהתאם, עד הרבעון הראשון לשנת 2019, כמו גם במספרי ההשוואה, הבנק הציג את כל הנכסים וכל ההתחייבויות המשויכים לפעילות קבוצת ישראלכרט בשורות נפרדות במאזן. באופן דומה הציג הבנק בנפרד דוח רווח והפסד את הרווח המיוחס לפעילות המופסקת לכל תקופת דיווח.

בחודש אפריל 2019 מכר הבנק בהצעת מכר לציבור כ-65.2% מהונה של ישראלכרט, ונותר עם החזקה של כ-33% ממניות ישראלכרט. בעקבות זאת, הבנק איבד שליטה בקבוצת ישראלכרט, אך נשאר עם השפעה מהותית, ועל כן, הכיר ברבעון השני 2019 ברווח נטו בסך של כ-137 מיליון ש"ח, (לאחר מס והוצאות הקשורות בהצעת המכר), אשר כולל רווח הון בסך של כ-210 מיליון ש"ח בגין חלק ההשקעה שנמכר ובגין שיערוך יתרת ההשקעה שנותרה בהתאם לשווי המניות למועד הנפקה, ובניכוי התאמה למחיר השוק ליום 30 ביוני 2019 בסך של כ-73 מיליון ש"ח.

בהתאם לתקינה החשבונאית, במועד השגת השפעה מהותית, יש לבצע הערכת שווי להשקעה ולזהות, בנפרד מהמוניטין, את הרכב הנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו (מוחשיים ובלתי מוחשיים) והתחייבויות שניטלו. לאור זאת, ערך הבנק הערכת שווי עבור ההשקעה הנותרת וזיהה את הרכב ההשקעה, הכוללת בין היתר, גם נכסים בלתי מוחשיים מזוהים ומוניטין.

ליום 30 ביוני 2019, השווי ההוגן של ההשקעה, בהתבסס על מחיר המניה של החברה לאותו מועד, ירד מתחת לערכה בספרי הבנק. לאור האמור, הבנק בחן את הצורך בירידת ערך ההשקעה, ובהתחשב בחוסר הוודאות ביחס ליכולת הבנק להחזיק בהשקעה עד למועד שבו תשיב את ערכה לנוכח הצורך להשלמת ההיפרדות מקבוצת ישראלכרט עד ליום 31 בינואר 2021 כנדרש בהוראות החוק להגברת התחרותיות, הכיר הבנק בירידת ערך בסך של כ-73 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס. ההפסד שהוכר מירידת ערך נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "רווח נקי מפעילות מופסקת".

יתרת ההשקעה בקבוצת ישראלכרט מטופלת לפי שיטת השווי המאזני ומסווגת בשורה אחת כפעילות מופסקת. ליום 30 ביוני 2019 יתרת ההשקעה בספרי הבנק הינה 803 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

להלן יתרות מפורטות של קבוצת ישראלכרט לגבי התקופות בהן הייתה מאוחדת בדוחות הכספיים של הבנק:

א. הרכב הנכסים וההתחייבויות המיוחסים לפעילות מופסקת

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 ביוני 2018	
מבוקר	בלתי מבוקר	
14,366	13,189	אשראי לציבור, נטו
356	304	בניינים וציוד
388	373	אחרים
15,110	13,866	סך-כל הנכסים של קבוצת ישראלכרט
13,951	13,794	התחייבויות אחרות
782	600	פיקדונות
14,733	14,394	סך-הכל התחייבויות של קבוצת ישראלכרט

ב. רווח והפסד המיוחס לפעילות מופסקת*

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני **2019	
מבוקר	בלתי מבוקר			
				הכנסות
312	148	88	76	הכנסות ריבית, נטו
1,717	839	407	419	עמלות
(4)	2	12	-	אחרות
				הוצאות
152	64	26	30	הוצאות בגין הפסדי אשראי
321	164	85	78	משכורות והוצאות נלוות
983	477	257	232	הוצאות אחרות
71	51	13	29	אחזקה ופחת בניינים
498	233	126	126	רווח לפני מסים
128	60	33	31	הפרשה למסים על הרווח
370	173	93	95	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6	3	2	2	רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
364	170	91	93	רווח נקי

* ללא קיזוז עסקות בינחברתיות בין הבנק לקבוצת ישראלכרט.

** הנתונים מתייחסים לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
א. הכנסות ריבית*				
5,262	5,743	2,993	3,285	מאשראי לציבור
33	36	17	19	מאשראי לממשלות
134	205	61	102	מפיקדונות בבנקים
24	55	13	26	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
349	516	190	298	מאגרות-חוב
5,802	6,555	3,274	3,730	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית*				
(775)	(1,079)	(487)	(651)	על פיקדונות הציבור
(3)	(3)	(2)	(1)	על פיקדונות הממשלה
(16)	(15)	(10)	(9)	על פיקדונות מבנקים
1	-	-	-	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(616)	(710)	(468)	(597)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(5)	(5)	(5)	(6)	על התחייבויות אחרות
(1,414)	(1,812)	(972)	(1,264)	סך-כל הוצאות ריבית
4,388	4,743	2,302	2,466	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית**				
(27)	4	(11)	1	הכנסות ריבית
(3)	-	-	1	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב				
7	7	4	4	מוחזקות לפדיון
316	477	163	268	זמינות למכירה
26	32	23	26	למסחר
349	516	190	298	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית

* כולל השפעת יחסי גידור (2018 - כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי גידור).
** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
1. מפעילות במכשירים נגזרים				
1,484	(906)	802	(219)	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾
2. מהשקעה באגרות-חוב				
108	120	23	90	רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
(19)	(7)	(1)	(4)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
89	113	22	86	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
3. הפרשי שער, נטו				
(1,134)	854	(541)	211	
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות				
62	238	18	85	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר, נטו ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾
14	11	9	9	דיבידנד ממניות שאינן למסחר ⁽⁴⁾
76	249	27	94	סך-הכל מהשקעה במניות
5. רווחים (הפסדים) נטו בגין עסקות איגוח				
-	-	-	-	
6. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו				
58	1	40	1	
573	311	350	173	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

- (1) מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (2) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-2 וכ-9 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019, בהתאמה (לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018: כ-22 וכ-30 מיליוני ש"ח, בהתאמה).
 (3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.
 (4) עד ליום 31 בדצמבר 2018 מניות זמינות למכירה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר*

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
7	3	3	2	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
9	(60)	8	(10)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
-	1	-	1	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו
16	(56)	11	(7)	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר**
589	255	361	166	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:				
9	(60)	8	(10)	חשיפת ריבית
7	4	3	3	חשיפה למניות
16	(56)	11	(7)	סך-הכל

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).

(1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-14 (וכ-65) מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019, בהתאמה (לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018: כ-6 וכ-10 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני בשנת 2019 ובשנת 2018

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 31 במרץ 2019
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום* נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן***	
(1,063)	3	(1,060)	(1,119)	(1)	(37)	97	יתרה ליום 31 במרץ 2019
146	-	146	79	-	-	67	שינוי נטו במהלך התקופה
(917)	3	(914)	(1,040)	(1)	(37)	164	יתרה ליום 30 ביוני 2019
(952)	3	(949)	(1,190)	(1)	(48)	290	יתרה ליום 31 במרץ 2018
(78)	-	(78)	115	-	1	(194)	שינוי נטו במהלך התקופה
(1,030)	3	(1,027)	(1,075)	(1)	(47)	96	יתרה ליום 30 ביוני 2018

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני בשנת 2019 ובשנת 2018

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 1 בינואר 2019
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום* נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן***	
(1,194)	3	(1,191)	(993)	(1)	(37)	(160)	יתרה ליום 1 בינואר 2019
18	-	18	-	-	-	18	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית ⁽¹⁾
(1,176)	3	(1,173)	(993)	(1)	(37)	(142)	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
259	-	259	(47)	-	-	306	שינוי נטו במהלך התקופה
(917)	3	(914)	(1,040)	(1)	(37)	164	יתרה ליום 30 ביוני 2019
(786)	3	(783)	(1,242)	(1)	(53)	513	יתרה ליום 1 בינואר 2018
(244)	-	(244)	167	-	6	(417)	שינוי נטו במהלך התקופה
(1,030)	3	(1,027)	(1,075)	(1)	(47)	96	יתרה ליום 30 ביוני 2018

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** עד ליום 31 בדצמבר 2018 נירות-ערך זמינים למכירה.

(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ובנושא מכשירים נגזרים וגידור (ASU 2017-12) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה גם [ביאור 1.ג.1](#).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס (המשך)

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2018

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 1 בינואר 2018
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום*, נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
(786)	3	(783)	(1,242)	(1)	(53)	513	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
(408)	-	(408)	249	-	16	(673)	
(1,194)	3	(1,191)	(993)	(1)	(37)	(160)	

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס
1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני בשנת 2019 ובשנת 2018

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30 ביוני 2018 ⁽¹⁾			30 ביוני 2019		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב (2018 - ניירות-ערך) זמינות למכירה לפי שווי הוגן⁽⁴⁾					
(155)	55	(210)	119	(67)	186
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין אגרות-חוב (2018 - ניירות-ערך) זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
(39)	13	(52)	(52)	32	(84)
שינוי נטו במהלך התקופה					
(194)	68	(262)	67	(35)	102
התאמות מתרגום*					
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
2	-	2	-	-	-
גידורים**					
(1)	-	(1)	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
1	-	1	-	-	-
גידור תזרימי מזומנים					
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
-	-	-	-	-	-
הטבות לעובדים					
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה					
86	(49)	135	58	(24)	82
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾					
29	(10)	39	21	(10)	31
שינוי נטו במהלך התקופה					
115	(59)	174	79	(34)	113
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(78)	9	(87)	146	(69)	215
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
-	-	-	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(78)	9	(87)	146	(69)	215

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 (1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).
 (3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות והוצאות אחרות.
 (4) עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)
2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני בשנת 2019 ובשנת 2018

לשישה חודשים שהסתיימו ביום					
30 ביוני 2018 ⁽¹⁾			30 ביוני 2019		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן⁽⁴⁾					
(305)	139	(444)	381	(182)	563
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(112)	45	(157)	(75)	35	(110)
רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾⁽⁴⁾					
(417)	184	(601)	306	(147)	453
שינוי נטו במהלך התקופה					
התאמות מתרגום*					
25	-	25	-	-	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
(19)	10	(29)	-	-	-
גידורים**					
6	10	(4)	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
גידור תזרימי מזומנים					
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
109	(62)	171	(85)	56	(141)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה					
58	(24)	82	38	(19)	57
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾					
167	(86)	253	(47)	37	(84)
שינוי נטו במהלך התקופה					
(244)	108	(352)	259	(110)	369
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
-	-	-	-	-	-
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
(244)	108	(352)	259	(110)	369
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

(3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות והוצאות אחרות.

(4) עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס⁽¹⁾ (המשך)

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2018

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן		
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(495)	163
(332)		
רווחים (הפסדים) בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾	(425)	84
(341)		
שינוי נטו במהלך השנה	(920)	247
(673)		
התאמות מתרגום*		
התאמות מתרגום דוחות כספיים	51	-
51		
גידורים**	(53)	18
(35)		
שינוי נטו במהלך השנה	(2)	18
16		
הטבות לעובדים		
רווח (הפסד) אקטוארי נטו השנה	233	(85)
148		
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾	146	(45)
101		
שינוי נטו במהלך השנה	379	(130)
249		
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	(543)	135
(408)		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	-	-
-		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק		
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	(543)	135
(408)		

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

(3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות והוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך

ליום 30 ביוני 2019				
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
310	-	2	308	308
של מוסדות פיננסיים בישראל				
310	-	2	308	308
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון				

שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
38,078	(14)	158	37,934	38,078
של ממשלת ישראל				
13,421	(44)	63	13,402	13,421
של ממשלות זרות				
52	-	2	50	52
של מוסדות פיננסיים בישראל				
7,583	(8)	74	7,517	7,583
של מוסדות פיננסיים זרים				
20	-	-	20	20
של אחרים בישראל				
2,633	(13)	16	2,630	2,633
של אחרים זרים				
61,787	(79) ⁽¹⁾	313 ⁽¹⁾	61,553	61,787
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 30 ביוני 2019				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
1,781	1,674	117 ⁽²⁾	(10) ⁽²⁾	1,781
1,065	1,065	-	-	1,065
63,876	63,535	432	(89) ⁽¹⁾	63,878

(3) השקעות במניות שאינן למסחר
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר

4 ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
7,230	7,232	7	(9)	7,230
4	3	1	-	4
-	-	-	-	-
**7,234	7,235	8	(9)	7,234

של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של אחרים זרים
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר

מניות				
6	3	3	-	6
7,240	7,238	11 ⁽²⁾	(9) ⁽²⁾	7,240
71,118	70,773	443	(98)	71,116

של אחרים
סך-כל ניירות הערך למסחר
סך-כל ניירות הערך⁽³⁾

ליום 30 ביוני 2019						
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים	
	הפסדים שטרם מומשו	0-20%			הפסדים שטרם מומשו	0-20%
	20-40%				20-40%	

5 שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש						
אגרות-חוב ומלוות						
-	-	-	-	(14)	-	(14)
(42)	-	(42)	3,889	(2)	-	(2)
-	-	-	-	-	-	-
(4)	-	(4)	505	(4)	-	(4)
-	-	-	-	-	-	-
(6)	-	(6)	206	(7)	-	(7)
(52)	-	(52)	4,600	(27)	-	(27)

של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של מוסדות פיננסיים בישראל
של מוסדות פיננסיים זרים
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל מניירות-ערך בהיקפים גדולים.
** מזה ניירות-ערך בסך 1,817 מיליוני ש"ח שסווגו כניירות-ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותם בהתאם לחלופת השווי הוגן, למרות שהם לא נרכשו למטרות מסחר.

- (1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-3.3 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 30 ביוני 2018				
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
426	-	3	423	423
של מוסדות פיננסיים בישראל				
426	-	3	423	423
סך-כל אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
28,139	(31)	194	27,976	28,139
של ממשלת ישראל				
10,838	(256)	18	11,076	10,838
של ממשלות זרות				
24	-	-	24	24
של מוסדות פיננסיים בישראל				
7,613	(76)	18	7,671	7,613
של מוסדות פיננסיים זרים				
219	(2)	2	219	219
של אחרים בישראל				
2,004	(11)	11	2,004	2,004
של אחרים זרים				
48,837	(376)	243	48,970	48,837
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				
מניות				
⁽¹⁾ 1,978	(31)	205	1,804	1,978
של אחרים				
⁽¹⁾ 50,815	⁽²⁾ (407)	⁽²⁾ 448	50,774	50,815
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,038 מיליוני ש"ח.
 (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

הערות:

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 30 ביוני 2018				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניית-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
8,262	8,286	-	(24)	8,262
69	69	-	-	69
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
2	2	-	-	2
8,333	8,357	-	(24)	8,333
מניות				
45	48	-	(3)	45
8,378	8,405	(2)	(27) ⁽²⁾	8,378
⁽¹⁾ 59,619	59,602	451	(434)	⁽³⁾ 59,616

ליום 30 ביוני 2018							
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%			הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%	
(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש							
אגרות-חוב ומלוות							
-	-	-	-	(31)	-	(31)	7,099
(21)	-	(21)	912	(235)	-	(235)	9,205
(3)	-	(3)	300	(73)	-	(73)	5,522
-	-	-	-	(2)	-	(2)	71
(1)	-	(1)	129	(10)	-	(10)	873
(25)	-	(25)	1,341	(351)	-	(351)	22,770
מניות							
-	-	-	-	(31)	-	(31)	941
(25)	-	(25)	1,341	(382)	-	(382)	23,711

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל מניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,038 מיליוני ש"ח.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	
					(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון
					אגרות-חוב ומלוות
401	-	3	398	398	של מוסדות פיננסיים בישראל
401	-	3	398	398	סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון
					(2) ניירות-ערך זמינים למכירה
					אגרות-חוב ומלוות
שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
26,373	(60)	98	26,335	26,373	של ממשלת ישראל
10,420	(178)	18	10,580	10,420	של ממשלות זרות
114	(3)	-	117	114	של מוסדות פיננסיים בישראל
8,273	(93)	11	8,355	8,273	של מוסדות פיננסיים זרים
141	(2)	1	142	141	של אחרים בישראל
2,539	(32)	4	2,567	2,539	של אחרים זרים
47,860	(368)	132	48,096	47,860	סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה
					מניות
⁽¹⁾ 1,480	(55)	13	1,522	1,480	של אחרים
⁽¹⁾ 49,340	⁽²⁾ (423)	⁽²⁾ 145	49,618	49,340	סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,020 מיליוני ש"ח.
 (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

הערות:

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
					(3) ניירות-ערך למסחר
					אגרות-חוב ומלוות
6,266	(10)	2	6,274	6,266	של ממשלת ישראל
69	-	1	68	69	של ממשלות זרות
2	-	-	2	2	של אחרים זרים
6,337	(10)	3	6,344	6,337	סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר
					מניות
41	(4)	-	45	41	של אחרים
6,378	(14) ⁽²⁾	3 ⁽²⁾	6,389	6,378	סך-כל ניירות הערך למסחר
⁽¹⁾ 56,119	(437)	151	56,405	56,116	סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾

ליום 31 בדצמבר 2018							
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%			הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%	
							(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו
							אגרות-חוב ומלוות
-	-	-	-	(60)	-	(60)	17,793
(177)	-	(177)	8,780	(1)	-	(1)	304
-	-	-	-	(3)	-	(3)	114
(51)	-	(51)	3,252	(42)	-	(42)	3,141
(1)	-	(1)	20	(1)	-	(1)	18
(5)	-	(5)	402	(27)	-	(27)	1,508
(234)	-	(234)	12,454	(134)	-	(134)	22,878
							מניות
-	-	-	-	(55)	(15)	(40)	1,080
(234)	-	(234)	12,454	(189)	(15)	(174)	23,958

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממיכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,020 מיליוני ש"ח.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 30 ביוני 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
165,380	24,214	141,166	922	-	140,244	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
151,469	-	151,469	40,175	73,765	37,529	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
85,579	-	85,579	-	73,573	12,006	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
316,849	24,214	292,635	41,097	73,765	177,773	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,299	-	1,299	659	-	640	חובות בארגון מחדש
1,611	-	1,611	61	-	1,550	חובות פגומים אחרים
2,910	-	2,910	720	-	2,190	סך-הכל חובות פגומים
903	-	903	80	567	256	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,504	-	3,504	54	-	3,450	חובות בעייתיים אחרים
7,317	-	7,317	854	567	5,896	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
2,472	11	2,461	137	-	2,324	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,551	-	1,551	664	377	510	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
438	-	438	-	377	61	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
4,023	11	4,012	801	377	2,834	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
705	-	705	133	-	572	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-12,006 מיליוני ש"ח.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-300 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 30 ביוני 2018						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
יתרת חוב רשומה						
147,591	19,182	128,409	1,671	-	126,738	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
147,739	-	147,739	43,362	67,664	36,713	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
77,684	-	77,684	-	67,473	10,211	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
295,330	19,182	276,148	45,033	67,664	163,451	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,393	-	1,393	610	-	783	חובות בארגון מחדש
1,521	-	1,521	99	-	1,422	חובות פגומים אחרים
2,914	-	2,914	709	-	2,205	סך-הכל חובות פגומים
982	-	982	111	587	284	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
2,820	-	2,820	88	3	2,729	חובות בעייתיים אחרים
6,716	-	6,716	908	590	5,218	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
2,194	4	2,190	195	-	1,995	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,500	-	1,500	695	341	464	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
396	-	396	-	341	55	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
3,694	4	3,690	890	341	2,459	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
527	-	527	186	-	341	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-10,211 מיליוני ש"ח.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-271 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
151,947	16,526	135,421	962	-	134,459	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
150,844	-	150,844	42,176	70,410	38,258	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
81,261	-	81,261	-	70,217	11,044	(1) מזה: לפי עומק פיגור
302,791	16,526	286,265	43,138	70,410	172,717	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,300	-	1,300	624	-	676	חובות בארגון מחדש
1,421	-	1,421	82	-	1,339	חובות פגומים אחרים
2,721	-	2,721	706	-	2,015	סך-הכל חובות פגומים
808	-	808	107	529	172	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,068	-	3,068	71	-	2,997	חובות בעייתיים אחרים
6,597	-	6,597	884	529	5,184	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*						
2,207	8	2,199	159	-	2,040	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,559	-	1,559	710	368	481	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
424	-	424	-	368	56	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
3,766	8	3,758	869	368	2,521	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
571	-	571	163	-	408	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-11,044 מיליוני ש"ח.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-284 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
4,332	11	4,321	876	369	3,076	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2019
319	1	318	54	8	256	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(352)	-	(352)	(165)	(1)	(186)	מחיקות חשבונאיות
257	-	257	82	1	174	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(95)	-	(95)	(83)	-	(12)	מחיקות חשבונאיות נטו
(4)	-	(4)	(4)	-	-	אחר
4,552	12	4,540	843	377	3,320	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2019 ⁽²⁾
33	-	33	5	-	28	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
529	1	528	42	-	486	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
4,406	7	4,399	957	336	3,106	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2018
90	(2)	92	103	6	(17)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(399)	-	(399)	(191)	(2)	(206)	מחיקות חשבונאיות
230	-	230	69	1	160	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(169)	-	(169)	(122)	(1)	(46)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,327	5	4,322	938	341	3,043	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2018 ⁽²⁾
(23)	-	(23)	(28)	-	5	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
633	1	632	48	-	584	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
4,334	9	4,325	904	368	3,053	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
440	3	437	119	11	307	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(709)	-	(709)	(353)	(3)	(353)	מחיקות חשבונאיות
491	-	491	177	1	313	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(218)	-	(218)	(176)	(2)	(40)	מחיקות חשבונאיות נטו
(4)	-	(4)	(4)	-	-	אחר
4,552	12	4,540	843	377	3,320	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2019 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(39)	-	(39)	7	-	(46)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
529	1	528	42	-	486	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
4,266	7	4,259	940	333	2,986	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
306	(2)	308	227	11	70	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(740)	-	(740)	(374)	(4)	(362)	מחיקות חשבונאיות
494	-	494	144	1	349	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(246)	-	(246)	(230)	(3)	(13)	מחיקות חשבונאיות נטו
1	-	1	1	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,327	5	4,322	938	341	3,043	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2018 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
6	-	6	(15)	-	21	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
633	1	632	48	-	584	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 7 פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	30 ביוני		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
בישראל			
לפי דרישה			
134,527	131,548	139,498	אינם נושאים ריבית
90,919	85,664	88,246	נושאים ריבית
225,446	217,212	227,744	סך-הכל לפי דרישה
107,694	110,342	107,282	לזמן קצוב
333,140	327,554	335,026	סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
2,116	4,464	1,885	אינם נושאים ריבית
3,902	3,587	4,043	נושאים ריבית
6,018	8,051	5,928	סך-הכל לפי דרישה
13,102	10,112	11,158	לזמן קצוב
19,120	18,163	17,086	סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
352,260	345,717	352,112	סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:			
168,932	161,977	167,782	פיקדונות של אנשים פרטיים
43,402	52,602	45,822	פיקדונות של גופים מוסדיים
120,806	112,975	121,422	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	30 ביוני		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תקרת הפיקדון			
124,117	120,932	121,008	עד 1
89,745	84,630	89,872	מעל 1 עד 10
52,811	51,608	52,785	מעל 10 עד 100
33,202	35,282	32,862	מעל 100 עד 500
52,385	53,265	55,585	מעל 500
352,260	345,717	352,112	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים

א. הטבות לעובדים

31 בדצמבר	30 ביוני	
2018	2018	2019
מבוקר	בלתי מבוקר	
פרישה מוקדמת ופיצויים		
7,131	7,437	7,131
(3,722)	(3,897)	(3,697)
3,409	3,540	3,434
סכום ההתחייבות		
השווי ההוגן של נכסי התוכנית		
עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)		
מענק אי ניצול ימי מחלה		
339	362	360
-	-	-
339	362	360
סכום ההתחייבות		
השווי ההוגן של נכסי התוכנית		
עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)		
מענק יובל		
36	37	35
-	-	-
36	37	35
סכום ההתחייבות		
השווי ההוגן של נכסי התוכנית		
עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)		
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה		
571	582	595
-	-	-
571	582	595
סכום ההתחייבות		
השווי ההוגן של נכסי התוכנית		
עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)		
סך-הכל		
4,355	4,521	4,424
54	44	58
עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*		
* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל		

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה

(1) מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה, נטו**,**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
מבוקר		בלתי מבוקר			
4,760	4,760	4,319	4,674	4,515	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
135	70	71	34	38	עלות שירות
136	68	70	34	32	עלות ריבית
(13)	-	-	-	-	הפקדות משתתפי התוכנית
(237)	(174)	167	(137)	(58)	הפסד אקטוארי (רווח)
4	3	(3)	2	(1)	שינוים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(466)	(243)	(196)	(123)	(98)	הטבות ששלמו
-	-	(39)	-	(39)	גריעת יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת
4,319	4,484	4,389	4,484	4,389	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
4,123	4,294	4,211	4,294	4,211	מחויבות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר	30 ביוני		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
4,319	4,484	4,389	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

פרישה מוקדמת ופיצויים

ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר	30 ביוני		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1,498	1,624	1,582	הפסד אקטוארי נטו
1,498	1,624	1,582	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ד. תוכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התוכנית

31 בדצמבר	30 ביוני		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
8,041	8,381	8,086	מחויבות בגין הטבה חזויה
7,845	8,191	7,908	מחויבות בגין הטבה מצטברת
(3,722)	(3,897)	(3,697)	שווי הוגן של נכסי התוכנית

* כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.
** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תוכנית. לפירוט נוסף, ראה [סעיף \(4\) להלן](#).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
מבוקר			בלתי מבוקר		
135	70	71	34	38	עלות שירות
136	68	70	34	32	עלות ריבית
					הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
146	82	57	39	31	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
417	220	198	107	101	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
מבוקר			בלתי מבוקר		
(237)	(174)	167	(137)	(58)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(146)	(82)	(57)	(39)	(31)	הפחתה של הפסד אקטוארי
4	3	(3)	2	(1)	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
-	-	(23)	-	(23)	גריעת יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת
-	-	-	-	-	הפחתה בגין צמצום/סילוק
(379)	(253)	84	(174)	(113)	סך-הכל הוכר ברווח כולל אחר
417	220	198	107	101	סך עלות ההטבה נטו
38	(33)	282	(67)	(12)	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2019 לפני השפעת המס

108	הפסד אקטוארי נטו
-----	------------------

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(3) הנחות*

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

31 בדצמבר		30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
מבוקר		בלתי מבוקר		
1.89%	1.24%	1.58%	1.24%	שיעור היוון
2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	שיעור עליית המדד
0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	שיעור גידול בתגמול ⁽¹⁾

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
מבוקר		בלתי מבוקר			
1.42%	1.89%	1.25%	1.32%	1.25%	שיעור היוון
0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	שיעור גידול בתגמול ⁽¹⁾

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת			
31 בדצמבר		30 ביוני	31 בדצמבר		30 ביוני	
2018	2019	2018	2018	2018	2019	
מבוקר		בלתי מבוקר	מבוקר		בלתי מבוקר	
390	429	417	(332)	(353)	(363)	שיעור היוון

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

(1) שיעור הגידול בתגמול מושפע ממספר תהליכים המביאים לגידול בעלות השכר ומשקפים שיעור גידול ממוצע של כ-1.5% לשנה במונחים ריאליים. תהליכים אלה כוללים קידומים ושינויים בהגדרות תפקיד, ותק ודירוג.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(4) נכסי תוכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת לאור קיומו של סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, לפיו במקרה של עזיבת העובד, בהגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, או יציאת העובד לפנסיה מוקדמת, הבנק אינו נדרש או נוהג לבצע השלמה ליעודות במקרים ששווין ירד או אינו מכסה את הגידול שחל בשכר. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיו, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

	30 ביוני		31 בדצמבר
	2018	2019	2018
התחייבות לפיצויים	3,661	3,552	3,469
יעודות לפיצויים	(3,533)	(3,437)	(3,359)
התחייבות נטו	128	115	110

יודגש כי חשיפת ההתחייבות נטו של הבנק לשינויים בשווי היעודות, משוקללת בהסתברות לפרישה במסלול פיצויים אינה מהותית. כך לדוגמא, במקרה של ירידה בשיעור של 10% בשווי ההוגן של היעודות לפיצויים תגדל ההתחייבות נטו בסך של כ-22 מיליון ש"ח. היעודות לפיצויי פיטורין מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים. כ-37% מסך יתרות היעודה לפיצויי פיטורין מופקדות בקרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ (קג"מ). יתרת הסכומים מופקדים במספר רב של קופות-גמל לפיצויי פיטורין, והכל בהתאם לבחירת העובדים.

ג. תזרימי מזומנים

(1) הפקדות

תחזית	הפקדות בפועל			
	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
	2018	2019	2018	2019
הפקדות	87	85	44	41
תחזית *2019				175

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2019.

(2) הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	טבות
2019	289
2020	366
2021	362
2022	313
2023	294
2024-2028	1,227
2029 ואילך	2,252
סך-הכל	5,103

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ד. הסכם השכר בין הנהלת הבנק לבין ארגון העובדים של הבנק, שהיה בתוקף בשנים 2013-2017 וחל על עובדי הבנק שאינם בחוזה אישי, הסתיים בתום שנת 2017. הצדדים החלו במגעים ראשונים לצורך חתימה על הסכם חדש.

ה. בהמשך לאמור בביאור 22.ג. לדוחות הכספיים לשנת 2018, ביום 28 במאי 2019, אישר דירקטוריון הבנק, הענקת מניות חסומות ויחידות מניות חסומות (RSU) שתהיינה חסומות ל-3 שנים מיום 1 בינואר 2019 ליו"ר דירקטוריון, מנכ"ל הבנק, חברי הנהלה, מנהלים בכירים ועובדים מרכזיים בבנק, בהיקף כולל של כ-0.04% מההון המונפק של הבנק (572,478 מניות) וזאת במסגרת יישום תוכניות התגמול והסכמי ההעסקה הקיימים ולפי מתאר שפרסם הבנק בחודש מאי 2018. ההענקה האמורה כללה, בין היתר, הענקת מניות חסומות למנכ"ל בסכום של 184,716 ש"ח (7,457 מניות), מתוכו סך של 100,896 ש"ח לו זכאי המנכ"ל מדי שנה וסך של 83,820 ש"ח (3,384 מניות) בגין שנת 2018 כתגמול קבוע נוסף לו זכאי המנכ"ל לפי תנאי העסקתו הכוללים זכות לתוספת תגמול אם בהתאם לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים ("חוק התגמול") מתאפשר תגמול גבוה יותר מתקרת התגמול (סעיף 3.11 לדוח לזימון האסיפה הכללית שפרסם הבנק ביום 8 בנובמבר 2016) ובהתחשב בהוראת סעיף 2(ב) לחוק התגמול לעניין מגבלת תגמול של פי 35 מהתגמול הנמוך בבנק. בהתאם, מסתכם סך תגמול המנכ"ל לפי תקנה 21 לשנת 2018 לכ-1,884 אלפי ש"ח ואילו סך-הכל שכר והוצאות נלוות לפי חוק התגמול לשנת 2018 מסתכם לכ-2,582 אלפי ש"ח, היינו סכומים הגבוהים ב-83,820 ש"ח מאלה שנכללו בטבלת תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2018 (עמ' 280). באותו מועד אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת התגמול, גם עדכון לא מהותי לשכר מנכ"ל הבנק מיום 1 בינואר 2019 הנוגע למנגנון ההצמדה של המשכורת החודשית, כך שסך התגמול השנתי לפי סעיף 2(א) לחוק התגמול יושלם לסך של 2.5 מיליון ש"ח צמוד למדד המחירים מחודש אפריל 2016 לפי המדד האחרון הידוע בכל שנה (וזאת בנוסף להצמדה שוטפת מדי חודש של המשכורת עובר לעדכון). אומדן עלות העדכון האמור לשנת 2019 (לפי תחזיות המדד) נמוך מ-50,000 ש"ח.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

א. דיבידנד

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה.

ב. תשלום דיבידנד

לפני מועד אישור הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018, הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי לאור אי הודאות הרבה בנושא חקירת הרשויות האמריקאיות, ומטעמי זהירות ושמרנות, סבור הפיקוח על הבנקים כי לעת הזו אין מקום לחלוקת דיבידנד שוטף על-ידי הבנק. בהתאם, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל החל מהרבעון השני של 2018 לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד שוטף, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. ראה גם [ביאור 24 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

לפני מועד אישור הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018, הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי לאור אי הודאות הרבה בנושא חקירת הרשויות האמריקאיות, ומטעמי זהירות ושמרנות, סבור הפיקוח על הבנקים כי לעת הזו אין מקום לחלוקת דיבידנד שוטף על-ידי הבנק. בהתאם, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל החל מהרבעון השני של 2018 לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד שוטף, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. ראה גם [ביאור 24 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

כתוצאה מעצם מכירת כ-65% ממניות ישראלכרט ברבעון השני של שנת 2019 (ראה [ביאור 17 בתמצית הדוחות הכספיים](#)), נוצרו לבנק עודפי הון נוספים בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח (מתוכם כ-0.3 מיליארד ש"ח בגין קיטון בסיכון התפעולי של ישראלכרט שיוכרו בהדרגה במשך 3 שנים). בתיאום עם הפיקוח על הבנקים, ובהנחיית דירקטוריון הבנק החלה ההנהלה לפעול לגבש תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק כנגד עודפי הון אלו על-פני תקופה ובמקביל נבחנת גם האפשרות לחלוקת דיבידנד מחלק מעודפי הון אלה, הכל בכפוף להוראות הדין והפיקוח על הבנקים בעניין ובהתחשב בנסיבותיו של הבנק. תכנית רכישה או חלוקת דיבידנד בקשר עם עודפי ההון האמורים או חלקם, אם וככל שיוחלט עליהם והיקפם כפופים להחלטה ואישור של דירקטוריון הבנק.

לפרטים נוספים בדבר הוראות בנק ישראל לגבי תוכנית רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים, ראה [ביאור 9יב'](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן פרטים בדבר דיבידנד ששולם:

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
23.05.2018	12.06.2018	18.825	251
25.03.2018	11.04.2018	18.345	245

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2018 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 40% ובשנת 2019 תקרה זו עומדת על 30%.

ד. הלימות הון בנתוני המאוחד

	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	31 בדצמבר 2018
הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾	37,178	39,852	38,004
הון רובד 1 נוסף	977	733	977
סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾	38,155	40,585	38,981
הון רובד 2	10,616	10,261	10,042
סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾	48,771	50,846	49,023

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי ⁽²⁾	305,976	305,381	312,900
סיכונים שוק	3,212	3,578	3,429
סיכון תפעולי	24,018	24,032	24,268
סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾	333,206	332,991	340,597

באחוזים

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾	11.16%	11.97%	11.16%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾	11.44%	12.19%	11.45%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ⁽³⁾	14.39%	15.27%	14.64%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾	10.24%	10.26%	10.23%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾	13.74%	13.76%	13.73%

- הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. לפרטים נוספים על השפעת התאמות בגין תוכנית ההתייעלות ראה [סעיף 1. להלן](#).
- מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 533 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני 2019, 640 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 ו-745 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני 2018 בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.
- יחס הלימות הון הושפע בעיקר ממכירת כ-65% ממניות ישראלכרט ברבעון השני של שנת 2019, אשר יצרה עודפי הון נוספים בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח (מתוכם כ-0.3 מיליארד ש"ח בגין קיטון בסיכון התפעולי של ישראלכרט שיוכרו בהדרגה במשך 3 שנים).
- יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. הלימות הון בנתוני המאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	באחוזים		
4. חברות בת משמעותיות			
בנק הפועלים שוויץ⁽²⁾⁽³⁾			
(24.27%)	18.08%	50.04%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
(24.27%)	18.08%	50.04%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
(24.18%)	18.17%	50.12%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	8.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
11.20%	11.20%	11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
באזל 2 ⁽¹⁾			
בנק פוזיטיף⁽²⁾			
31.96%	32.90%	30.79%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
31.96%	32.90%	30.79%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

(1) בנק פוזיטיף אינו מיישם את הוראות באזל 3 ולכן הנתונים מוצגים לפי הוראות באזל 2.

(2) בהתאם למדווח לרגולטור המקומי.

(3) בעקבות ההפסד שנבע בעיקר מהפרשה הנוגעת לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, שנרשם בדוחות הרבעון הרביעי 2018, שעל ביצועה החליטו האורגנים המוסמכים של הפועלים שוויץ רק בחודש מרץ 2019, ועל מנת שהפועלים שוויץ יעמוד ביחס הלימות ההון הרגולטורי הנדרש בשוויץ, השקיע הבנק 250 מיליון פרנק שוויצרי בהון של הפועלים שוויץ ברבעון הראשון של שנת 2019. בחודש יולי 2019 השקיע הבנק סכום נוסף של 50 מיליון פרנק שוויצרי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
הון עצמי רובד 1			
37,656	36,780	39,549	סך ההון
(72)	(83)	(29)	הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1
37,584	36,697	39,520	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
			התאמות פיקוחיות וניכויים:
-	-	(8)	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
(34)	(35)	(40)	מסים נדחים לקבל
(3)	(17)	(1)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(37)	(52)	(49)	סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
457	533	381	סך התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1*
38,004	37,178	39,852	סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 1 נוסף			
977	977	733	הון רובד 1 נוסף - מכשירים, לפני ניכויים
-	-	-	הון רובד 1 נוסף - סך-הכל ניכויים
977	977	733	סך-הכל הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
38,981	38,155	40,585	סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 2			
6,131	6,791	6,476	הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים
3,911	3,825	3,785	הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
10,042	10,616	10,261	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
			ניכויים:
-	-	-	סך-הכל ניכויים - הון רובד 2
10,042	10,616	10,261	סך-הכל הון רובד 2
49,023	48,771	50,846	סך-הכל הון כולל

* התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

1. השפעת התאמות בגין תוכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.00%	10.97%	11.83%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות
0.16%	0.19%	0.14%	השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות*
11.16%	11.16%	11.97%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

* התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

2. רכיבי הון הנתונים לתנודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 ביוני 2019:

השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח בהון עצמי רובד 1	השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון	באחוזים
(0.03%)	(0.04%)	הבנק בנתוני המאוחד

ה. יעד הלימות ההון

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחסי ההון המזעריים התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי הנתונים ליום 30 ביוני 2019, הינם 10.26%-13.76%. בהתאמה.

תכנון ההון בבנק מתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. בהמשך לאמור ועל-פי החלטת דירקטוריון הבנק, יעד יחס הון עצמי רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2017 עומד על 10.75%.

ט. התייעלות תפעולית

השפעת עלויות תוכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, המוערכת בכ-0.14% ליום 30 ביוני 2019, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

בחודש יוני 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן). במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים הקלות בנושא הלימות הון. הפיקוח על הבנקים האריך את התוקף ליישום תוכנית התייעלות עד ליום 31 בדצמבר 2019.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

א. הנפקה של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים

במהלך הרבעון השני של שנת 2019 הנפיקה הפועלים הנפקות לציבור כתבי התחייבות נדחים צמודי מדד (סדרה כ'), הנושאים ריבית שנתית בשיעור של 2.02% בסכום קרן כולל של כ-1 מיליארד ש"ח, לפירעון בשנת 2030 (עם אפשרות לפירעון מוקדם ביוזמת הפועלים הנפקות ואישור בנק ישראל בשנת 2025). כתבי התחייבות הנדחים כוללים מנגנון ספיגת הפסדי קרן בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202, על-ידי מחיקת קרן באופן חלקי או מלא במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק ירד מתחת ל-5% או בהתאם להחלטה של הפיקוח על הבנקים, והם מהווים חלק מהון רובד 2 של הבנק.

א. פדיון מוקדם של שטרי הון בהון רובד 1

הבנק פדה בפדיון מוקדם מלא את שטרי ההון הנדחים סדרה ב' בחודש פברואר 2019, בסך של 582 מיליוני ש"ח. בחודש יוני 2019 אישר הפיקוח על הבנקים את בקשת הבנק לפדיון מוקדם של שטרי ההון הנדחים סדרה ד', שיתרתם ליום 30 ביוני 2019 הינה 349 מיליוני ש"ח. הפדיון יבוצע בחודש ספטמבר 2019.

ב. רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים

בחודש פברואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 332 בנושא "רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים", לפיו בנקים יוכלו לבצע רכישה עצמית של ניירות-ערך שהונפקו על ידם, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים. עד כה, ההוראה הקיימת אוסרת על בנקים לבצע רכישה עצמית למעט במקרים חריגים, בשעה שחוק החברות מתיר פעולה זו בכפוף לעמידה בתנאים לביצוע חלוקה.

החוזר קובע את התנאים בהתקיימים יוכלו תאגידים בנקאיים לבצע רכישה עצמית של ניירות-ערך שהונפקו על ידם, ובכללם בין היתר נקבע כי:

- נדרש אישור הפיקוח על הבנקים לביצוע הרכישה, בהתבסס על תוכנית רכישה שהציג הבנק.
- היקף הרכישה בכל תוכנית לא יעלה על 3% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.
- התאגיד הבנקאי יפעל על-פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות-ערך שיבטיח לו הגנה משפטית מפני טענת שימוש במידע פנים.
- ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסוימת של בעלי מניות (למעט אם מדובר בבעל מניות שהוא לקוח כשיר, כהגדרתו בהוראה).
- תוכנית הרכישה תאושר על-ידי דירקטוריון הבנק.

ג. שלוחת הבנק בתורכיה

בחודש ינואר 2019 התקבל מכתב מבנק ישראל בנושא שלוחת הבנק בתורכיה, בנק פוזיטיף, בו ציין בנק ישראל כי פעילות הבנק בתורכיה חושפת אותו לסיכונים משמעותיים ולפיכך, עד למימוש מלוא החזקות הבנק בשלוחה, נדרש הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בגין הפעילות בחישוב יחס ההון המאוחד בלבד, באופן הבא:

- החל מיום 1 בינואר 2020 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 300% לכל הפחות.
 - החל מיום 1 בינואר 2021 ישוקללו נכסי הסיכון בשיעור של 600% לכל הפחות.
- השפעת הנחיה זו על יחס הון עצמי רובד 1 על בסיס הנתונים ליום 30 ביוני 2019 הינה קטון של כ-0.05% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-300% וקטון של כ-0.12% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-600%.
- הבנק בוחן אפשרות למכירת מלוא החזקותיו בבנק פוזיטיף, ועל פי התוכנית האסטרטגית הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי.

ד. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 6%.

יחס המינוף של הבנק ושל חברות בנות משמעותיות בישראל מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר "יחס מינוף". יחס המינוף של חברות בנות בנקאיות בחו"ל מוצג בהתאם להוראות הרגולטוריות והיחסים הנדרשים בכל תחום שיפוט. על-פי הרגולציה המקומית בשוויץ לא קיימת דרישת מינימום ליחס מינוף.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

י.ד. יחס מינוף (המשך)

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
			במיליוני ש"ח
א. בנתוני המאוחד			
38,981	38,155	40,585	הון רובד 1*
518,980	516,190	511,322	סך החשיפות*

באחוזים			
7.51%	7.39%	7.94%	יחס מינוף
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

ב. חברה בת משמעותית

בנק פוזיטיף			
26.56%	26.15%	26.47%	יחס מינוף
3.00%	3.00%	3.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף ליום 30 ביוני 2019, המוערכת בכ-0.08% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח בסך החשיפות	השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח בהון רובד 1
באחוזים	

ג. להלן השפעות על יחס המינוף ליום 30 ביוני 2019:

(0.02%)	(0.02%)	הבנק בנתוני המאוחד
---------	---------	--------------------

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

טו. יחס כיסוי הנזילות

הבנק מחשב את יחס הנזילות "סולו" ובמאחד מדי יום, בחלוקה לשקלים ומטבע-חוץ, ועוקב אחר היחס בחברות הבנות (אשר נדרשות לעמוד במגבלות נזילות פנימיות המותאמות לאופי פעילותן). היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון המדווח הינו 59.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
120%	123%	127%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
118%	121%	126%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ג. חברה בת משמעותית*			
בנק הפועלים שוויץ			
266%	224%	424%	יחס כיסוי נזילות בהתאם לרגולציה המקומית
90%	90%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית**

* בנק פוזיטיף אינו כפוף בתורכיה להוראת יחס כיסוי נזילות.

** יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית גדל ב-10% כל שנה עד לשיעור של 100% בשנת 2019.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	30 ביוני		
2018	*2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
460	340	471	1. התחייבות לרכישת ניירות-ערך
11	40	86	2. הקמה של בניינים וציוד ורכישתם
			3. חוזי שכירות לזמן ארוך - דמי שכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:
139	152	139	בשנה הראשונה
134	140	133	בשנה השניה
124	124	123	בשנה השלישית
115	114	113	בשנה הרביעית
107	107	103	בשנה החמישית
887	903	817	מעל חמש שנים
1,506	1,540	1,428	סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד

* הוצג מחדש.

4. פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
מבוקר		בלתי מבוקר			
225	101	67	-	67	הערך בספרים של האשראי שנמכר
281	159	68	40	68	תמורה שהתקבלה במזומן
56	58	1	40	1	סך-הכל רווח נטו ממכירת אשראי

5. באוקטובר 1985 חקר בנק הפועלים שוויץ לתקופה של כ-100 שנים בניין אשר משמש אותו לפעילותו, עבור דמי חכירה שנתיים צמודים למדד בסך 2 מיליון פרנק שוויצרי (למועד זה כ-3 מיליון פרנק שוויצרי). בסמוך לתחילת תקופת החכירה חילק בנק הפועלים שוויץ את הנכס המוחזק ומכר כמחצית מהחכירה לצד ג' (תאגיד בנקאי זר), אשר נושא מאז במחצית מדמי החכירה השנתיים. למיטב ידיעת הבנק, התאגיד הבנקאי ביקש למכור את חלקו בנכס החכור, אך הוא נמצא בהליך משפטי מול בעל הנכס (המחכיר) ביחס לחבותו לדמי החכירה לאחר המכירה. במהלך ההליך המשפטי האמור, הודיע המחכיר לבנק כי לעמדתו, בנק הפועלים שוויץ אחראי לתשלום מלוא דמי החכירה בגין הנכס בשלמותו, ובפרט אם בית המשפט יכריע שהתאגיד הבנקאי הזר לא יישא בחבות לדמי החכירה לאחר מכירת חלקו. בנק הפועלים שוויץ חולק על עמדה זו ולעמדת יועציו המשפטיים, לא סביר שתוטל עליו אחריות לחלקו של התאגיד הבנקאי בחכירה, בין היתר בהתחשב בכך שמכר חלק מזכות החכירה כאמור וכן בשים לב לאיתנותו של החוכר והיותו תאגיד בנקאי. ב-21 במרץ 2019 הגיש המחכיר לבית המשפט המחוזי בציריך תביעה כנגד הבנק, בבקשה לקבל סעד הצהרתי בדבר חבות בנק הפועלים שוויץ לתשלום דמי החכירה בהתאם להסכם החכירה עד למועד סיומו ב-31 במרץ 2086. לבנק הפועלים שוויץ הפרשה בסך של כ-23 מיליון פרנק שוויצרי בגין פער בין דמי החכירה החוזיים על חלקו בנכס לבין שוויה ההוגן של ההתחייבות בגין חלקו ליתרת תקופת החכירה. החשיפה הנוספת בגין דמי החכירה לחלקו של התאגיד הבנקאי הזר עומדת על כ-23 מיליון פרנק שוויצרי, בגינה לא בוצעה הפרשה בהסתמך על הערכת יועציו המשפטיים של הפועלים שוויץ כאמור.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible), מסתכם ליום 30 ביוני 2019 בכ-268 מיליוני ש"ח.

לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על דעת הנהלת חברות מאוחדות רלוונטיות ובהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

א. לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה [ביאור 25.א](#) (א) בדוחות הכספיים ליום [31 בדצמבר 2018](#) (להלן: "הדוחות לשנת 2018").

למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים, ביחס למפורט בביאור לשנת 2018 בקשר לתביעות נגד קבוצת הבנק, למעט כמפורט להלן:

- 1.** ביום 5 ביוני 2019 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, כנגד הבנק ו-5 בנקים נוספים. לפי הנטען בבקשה, בעת ביצוע פעולת המרה של מטבע-חוץ, נגבית מהלקוח בנוסף לעמלת פעולה (לגביה ניתן גילוי בתעריפוני הבנק ובתדפיס העסקה) עמלה נוספת מסוג "עמלת הפרשי המרה", אשר אינה מפורטת בתעריפוני המשיבים ולפי הטענה נגבית שלא כדין ומבלי שניתן לה גילוי נאות. המבקשים טוענים כי גביית עמלת הפרשי המרה כאמור מהווה הפרה של הוראות הדין, לרבות דיני החוזים, הבנקאות ועשיית עושר ולא במשפט, כמו גם של חובת האמונים הבנקאית. עוד נטען כי בבצעם גבייה זו, מקיימים ביניהם המשיבים הסדר כובל וזאת אגב הפרת חוק התחרות הכלכלית, תשמ"ח-1988. המבקשים מעריכים את סכום התביעה הכולל בסך של כ-8 מיליארד ש"ח, מתוכו מיוחס לבנק סך של כ-1.96 מיליארד ש"ח.

- 2.** באשר לתביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית במסגרתן נטען כי הבנק גובה, שלא כדין, עמלות בגין החזרת שיקים מלקוחות שחשבונום הוגבל במשיכת שיקים, כמתואר בביאור 25 ג(א) לדוחות לשנת 2018: לאחר שניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו במסגרתו נדחתה התובענה, התובע הגיש לבית המשפט העליון ביום 3 באפריל 2019, הודעת ערעור בגין פסק הדין האמור.

- 3.** באשר לתביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשו כנגד שלוש חברות כרטיסי אשראי ובתוכן חברת ישראל כרטיס בע"מ שבעת הגשת התביעה הייתה חברה בת של הבנק (ומחזקת במועד הדוח בשיעור של 33% על ידי הבנק), בטענה כי שלוש חברות כרטיסי האשראי הן צד להסדר כובל שלא קיבל אישור כנדרש ע"פ דין ולפיו בעסקות חיוב מיידי (דב"ט) ו-prepaid הן מעכבות שלא כדין כספים המגיעים לבתי עסק ומחייבים את בתי העסק בעמלה צולבת, כמתואר בביאור 25.ג(א) 4 לדו"חות לשנת 2018: ביום 18 ביוני 2019 התקיים דיון בערעור אותו הגיש המבקש, יחד עם עמותת "הצלחה", על פסק דינו של בית הדין להגבלים עסקיים מיום 16 באוקטובר 2018 אשר סילק על הסף את המרצת הפתיחה אותה הגישו המבקש ועמותת "הצלחה", המבקשת כי בית הדין יצהיר שהעמלה הצולבת לכרטיסי הדביט לא אושרה על ידו במסגרת האישור שניתן לעמלה הצולבת בכרטיסי החיוב הנדחה. במסגרת הדיון ובהמלצת בית המשפט נדחה הערעור בהסכמת הצדדים. נוכח דחיית הערעור, הודיע המבקש לבית המשפט המחוזי כי הוא מעוניין לחדש את הדיון בבקשה לאישור התביעה כייצוגית, אולם ביום 22 ביולי 2019 החליט בית המשפט המחוזי על המשך עיכוב ההליכים שבפניו עד למתן פסק דינו של בית המשפט העליון בעתירה אחרת שהגישו המבקשים לבג"ץ הדורשת מהממונה על ההגבלים העסקיים לפנות לבית הדין בבקשה לשנות/לבטל את הסדר העמלה הצולבת כפי שאושר על ידי בית הדין להגבלים עסקיים (דיון בעתירה בפני הרכב נקבע ליום 6 בינואר 2020).
- 4.** באשר לתביעות ובקשות לאישור תובענה כייצוגית, אשר הוגשו כנגד חברת ישראל כרטיס ואחרים והבנק ואחרים (בהתאמה) במסגרתן נטען כי האופן בו המשיבות מבצעות המרה לש"ח של עסקות המבוצעות במטבע-חוץ מהווה גבייה של עמלה נוספת בניגוד לדין ומבלי שניתן בגינה גילוי ראוי ללקוחות, כמתואר בביאור 25.ג(א) 6 ובביאור 25.ג(א) 8 לדוחות לשנת 2018: בחודש מרץ 2018 ניתן פסק דין במסגרתו נדחו בקשות האישור. המבקשים הגישו ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. בחודש אפריל 2019 משכו המערערים בהמלצת בית המשפט את הערעור ובכך נותר על כנו פסק הדין הדוחה את בקשות האישור וההליך בעניין זה הסתיים.

ב. כמו-כן, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות כייצוגיות, כמפורט להלן שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן ולפיכך לא בוצעה בגינם הפרשה:

- 1.** ביום 30 בינואר 2019 הוגשו לבית המשפט המחוזי - תל-אביב כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית כנגד הבנק. התביעה אינה נוקבת בסכום. עניינה של הבקשה בטענה כי הבנק גובה מלקוחותיו עמלה בגין השירות של הסבת ערבות לפי חוק מכר, הגם שהשירות והעמלה בגינה אינם מופיעים בתעריפוני העמלות של הבנק.

- 2.** באשר לתביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד חברת ישראל כרטיס ושתי חברות כרטיסי אשראי נוספות בטענה כי חברות כרטיסי האשראי העלימו עין משך שנים ממדיניות ניצול ועושה צרכנים קשישים על-ידי חברות שיווק ישי, כמתואר בביאור 25.ג(ב) 2 בדוחות לשנת 2018: דיון מקדמי בבקשת האישור נקבע לחודש ינואר 2020.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות

לפרטים בדבר הליכים אחרים, ראה **ביאור 5.ג25. (ג) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018**. למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים ביחס לביאור 5.ג25. (ג) האמור, למעט כמפורט להלן:

1. באשר לתביעה הנגזרת העוסקת בטענות הנוגעות להתנהלות נושאי משרה בבנק בעבר ובהווה בקשר עם העמדת אשראי לחברות מקבוצת מר אליעזר פישמן וגבייתו, אשר תוארה בסעיף 3 לביאור 5.ג25. (ג) לדוחות לשנת 2018: ביום 30 ביוני 2019 עדכנו הצדדים את בית המשפט כי הליך הגישור לא נשא פרי, וביקשו לחדש ההליכים. בהתאם להחלטת בית המשפט, תשובות הבנק והמשיבים לבקשה הוגשו ביום 14 ביולי 2019, ועל המבקש להגיב לתשובות 90 ימים לאחר מכן (הפגרה איננה במניין הימים).

2. באשר לבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת תביעה נגזרת בקשר עם חקירה המתנהלת בארצות-הברית בחשד כי קבוצת הבנק שימשה צינור להחזקה ולהעברת כספי שוחד ששלמו לבכירי ארגון הכדורגל FIFA, המתוארת בסעיף 4 לביאור 5.ג25. (ג) לדוחות לשנת 2018: בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 3 ביוני 2019, עדכון נוסף על התפתחות החקירה יימסר על-ידי הצדדים עד ליום 17 בספטמבר 2019.

3. באשר לבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת תביעה נגזרת בקשר עם טענות בדבר סיוע שניתן כביכול על-ידי הבנק ובנק הפועלים שוויץ ללקוחות באוסטרליה על מנת להתחמק מתשלום מסים במדינתם, המתוארת בסעיף 5 לביאור 5.ג25. (ג) לדוחות לשנת 2018: ביום 20 למרץ 2019 הגיש הבנק את תשובתו לבקשה לאישור התובענה כנגזרת. בד בבד, הגישו הצדדים לבית המשפט, בהמשך להליכי גישור שהתנהלו ביניהם, בקשה לאישור הסכם פשרה, לפיו מבלי שהדבר יהווה הסכמה או הודאה מכל מין או סוג בטענה מהטענות המפורטות בבקשת האישור, ישולם לבנק סך של 1.2 מיליון דולר (בניכוי גמול למבקש ושכר טרחה לב"כ) כנגד מיצוי כל עילות התביעה והטענות בבקשה האישור, בקשת האישור תתקבל והתביעה כנגד נושאי המשרה תדחה באופן מלא וסופי. ביום 5 במאי הודיעה המדינה כי היא אינה מתנגדת לבקשה לאישור הסדר הפשרה, ובהמשך הודעת הצדדים מיום 11 ביוני 2019 לפיה לא הוגשו התנגדויות לאישור ההסדר, בית המשפט בהחלטתו מאותו יום, הורה על מתן תוקף של פסק דין להסדר הפשרה.

4. באשר לתביעה הנגזרת העוסקת בטענות הנוגעות להתנהלות נושאי משרה בבנק בעבר ובהווה ורואי החשבון של הבנק בקשר עם חקירת רשויות האכיפה האמריקאיות, המתוארת בסעיף 7 לביאור 5.ג25. (ג) לדוחות לשנת 2018: ביום 31 במאי 2019 הוגשה הודעת העדכון האחרונה במסגרתה עדכן הבנק כי הליכי החקירה כנגד הבנק בארצות-הברית טרם הסתיימו וטרם נודעו תוצאותיהם, וביקש כי הדיון בהליכי התובענות המאוחדות יעוכב עד ליום 30 באוגוסט 2019. לאור הסכמת המבקשים, הורה בית המשפט בהחלטתו מיום 2 ביוני 2019 כי התיק ייקבע למעקב ליום 5 בספטמבר 2019 וכי עד למועד זה על הצדדים להודיע עמדתם בקשר עם המשך ניהול התיק.

5. באשר לתביעות הנגזרות הנוגעות להתנהלות נושאי משרה בבנק בהווה ובעבר בקשר עם אשראים שניתנו לחברת טומהוק השקעות אשר בשליטתו של מר נוחי דנקנר ולמר נוחי דנקנר אישית, כמתואר בסעיף 8 לביאור 5.ג25. לדוחות לשנת 2018: ביום 6 במאי 2019 הודיעו הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים כי אין בדעתם לנקוט עמדה בבקשה לאישור הסדר הפשרה. בהתאם, בהמשך לדיון בבקשה שהתקיים ביום 9 ביולי 2019 ולהחלטת בית המשפט מיום 17 ביולי 2019 אושר הסדר הפשרה במסגרתו סוכם כי חברת הביטוח המבטחת את המשיבים תשלם לבנק סך של 15.65 מיליון ש"ח ומתוך סכום זה ישולם גמול למבקש ושכר טרחה לבא כוחו; שתי התביעות יסולקו באופן מלא וסופי והמבקש והבנק יותרו כלפי נושאי המשרה על העילות והתביעות בקשר לאשראים שניתנו לטומהוק ולנוחי דנקנר; אין בפשרה הודאה של מי מהצדדים בטענותיו של האחר.

ד. במהלך שנת 2011, בעקבות הודעת רשויות שוויץ לבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ (להלן: "הפועלים שוויץ"), כי מספר בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית בקשר עם חשד או חשש לסיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות ארצות-הברית, מסר הפועלים שוויץ לרשויות בשוויץ מידע סטטיסטי אודות עסקיו עם לקוחות אמריקאים על מנת שיעבירו אותו לרשויות ארצות-הברית. ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם כי שלטונות ארצות-הברית ושוויץ הגיעו להסדר ("ההסדר השוויצרי") לפיו בנקים שוויצריים מקטגוריה 2 אשר יבחרו להצטרף להסדר השוויצרי יועמדו בתנאים (ביניהם, תשלום קנס, מסירת מידע נרחב אודות החשבונות של לקוחותיהם האמריקאים, אודות כספים שהתקבלו מבנקים אחרים ועוד), לא יועמדו לדיון בארצות-הברית בקשר עם עניינים המהווים חלק מהסדר זה. ההסדר השוויצרי מגדיר "קטגוריה 2" כקטגוריה שמתייחסת לבנקים שאינם נתונים לחקירה ושיכולים להצטרף להסדר ולחתום על הסכם אי העמדה לדיון (Non-Prosecution Agreement). באותו היום הודיע משרד המשפטים האמריקאי במכתב לבא כוחו של הפועלים שוויץ, כי בהתאם להוראות ההסדר, הפועלים שוויץ לא ייכלל בו בהיותו נתון לחקירה. במכתב האמור לא פורטו טענות או דרישות כלשהן.

החל מראשית שנת 2015 בעקבות דרישות ובקשות שהתקבלו בבנק ממשרד המשפטים האמריקאי (ה-DOJ), מחלקת השירותים הפיננסיים של מדינת ניו-יורק (ה-NYDFS) וה-Federal Reserve, קבוצת הבנק, בסיוע יועציה המשפטיים, מעבירה לרשויות האמריקאיות האמורות נתונים, מידע ומסמכים מקבוצת הבנק בקשר עם פעילות קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים, ככל שהדבר ניתן ובגבולות הדיון. החקירה ואיסוף המידע והמסמכים כמו גם עדכון ותיקוף מאגר המידע הכמותי ביחס ללקוחות האמריקאים של הבנק ושל בנק הפועלים שוויץ (לרבות הסניף בלוקסמבורג והסניף בסינגפור אשר נסגר בשנת 2012) מצויים בשלבים מתקדמים. כחלק מהחקירה הועברו לרשויות בארצות-הברית נתונים ומידע כמותי אודות לקוחות אמריקאים בבנק ובהפועלים שוויץ. כמו-כן, לבקשת ה-DOJ הנתונים הכמותיים, המתודולוגיה ואופן הבדיקות שערכה קבוצת הבנק נבדקים ומתוקפים במקביל באמצעות צדדים שלישיים (Independent Examiner), הליך זה טרם הושלם.

חקירת הרשויות האמריקאיות טרם הסתיימה. ה-DOJ והבנק מנהלים דיונים באשר לטיב ההסדר שראוי להחיל על הבנק ועל הפועלים שוויץ אך עם זאת טרם הושגה הסכמה באשר להסדר או הסדרים מוסכמים (אם יושגו) עם מי מהרשויות האמריקאיות ובכלל זה טרם סוכם הסכמים אותם יידרש הבנק לשלם וכן סוג ההסדר או ההסדרים.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

קיים מנעד של אפשרויות לדרגת החומרה של ההסדרים ולמידת האחריות לביצוע עבירות על הדין האמריקאי שיידרשו הבנק והפועלים שוויץ לקחת על עצמם במסגרת הסדר או הסדרים מוסכמים (אם יושגו) וישנה אפשרות שההסדרים לבנק ול-הפועלים שוויץ יהיו נפרדים ומסוגים שונים. למועד זה, נראה שהסדר או הסדרים מוסכמים עם ה-DOJ יכול שיהיו מסוג של Deferred Prosecution Agreement או Plea Agreement. שורה של שיקולים עלולים להשפיע משמעותית לרעה על ההסדר או ההסדרים (אם יושגו) והקנס שישולם במסגרתם ובכללם טענות אפשריות שעלו במסגרת החקירה ביחס לפעולות מסוימות של בכירים לשעבר בהפועלים שוויץ וביחס לאופי והיקף שיתוף הפעולה עם ה-DOJ וקביעות ביחס לחומרת המעשים והיקפי הפעילות. ישנה סבירות שההסדר ל-הפועלים שוויץ יהיה מחמיר יותר.

נכון ליום 30 ביוני 2019 סכום ההפרשה הכולל בעניין זה עומד על סך השווה לכ-611 מיליון דולר (כ-2,179 מיליון ש"ח), סכום זה כולל כאמור גם הפרשה בגין חשיפה לסכומים כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית (שאינן ה-DOJ) בשיעור של 30% מסכום ההפרשה בגין ה-DOJ. זאת, בהמשך להוראת הפיקוח על הבנקים שניתנה לבנק ביחס לדוחות הכספיים של הבנק, ליום 31 בדצמבר 2016 - ראו את האמור בעניין זה [בביאור 2.6.ד. לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2016](#).

סכום ההפרשה הכולל, כולל הפרשה בגין שלושת הרכיבים אשר למיטב הערכת הבנק, למועד זה ועל בסיס חוות דעת יועציו המשפטיים האמריקאים בעקבות התקדמות במגעים המתוארים לעיל עם ה-DOJ, צפויים להיכלל בהסדר, אם וכאשר יושג, קרי - רכיב המס שהיה על לקוחות אמריקאים מסוימים של קבוצת הבנק לשלם לרשויות המס האמריקאיות, רכיב ההכנסות של קבוצת הבנק מלקוחות אמריקאים כאמור ורכיב של קנס שעשויה קבוצת הבנק לשלם. הגם שמדובר ברכיבים נפרדים ושונים על-פי הדין האמריקאי, למיטב ידיעת הבנק, קיימת תחליפיות מסוימת בין רכיבים אלו, באופן שמקשה לחזות את דרך חישוב הסך הכולל לתשלום במסגרת הסדר, ככל שיגובש. כאמור לעיל, הסכומים האמורים כוללים גם הפרשה בשיעור של 30% מסכום ההפרשה בגין ה-DOJ בגין חשיפה כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית.

ההפרשה חושבה בהתבסס על המידע הכמותי הקיים בידי קבוצת הבנק נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים בגין לקוחות אלה. בטרם השלמת עדכון ותיקוף מאגר הלקוחות האמריקאים והגעה להסכמות עם הרשויות האמריקאיות בדבר הקריטריונים לקביעת אוכלוסיית הלקוחות הרלוונטיים לחישוב, התקופות הרלוונטיות לחישוב, רכיבי החישוב ואופן החישוב, קבוצת הבנק ויועציה המשפטיים אינם יכולים להעריך באופן מהימן את היקף או טווח החשיפה הן במישור הכספי והן במישור השלכות אפשריות אחרות. לפיכך, משאין בידי קבוצת הבנק או יועציה המשפטיים לאמוד באופן מהימן את ההפסד הצפוי מהשלכות החקירה או את היקף וטווח החשיפה, ההפרשה שכלל הבנק מחושבת על בסיס אומדן שערך הבנק לסכום החשיפה המינימלי בהתאם למתודולוגיה שהוצגה בפני ה-DOJ, וזאת, בהתאם לכללי החשבונאות החלים על הבנק. סכומי התשלום כוללים הפחתות והחרגות מסוימות אשר כפופים לאישור ה-DOJ.

הגם שהבנק מעריך שהוא צפוי לשלם סכומים גם לרשויות אחרות במסגרת הסדר או הסדרים עמן (אם וככל שיגובשו) ואפשר שסכומים אלה יהיו משמעותיים, בשלב זה טרם החל משא ומתן עם הרשויות האחרות בדבר סכומים שתידרש קבוצת הבנק לשלם במסגרת הסדר או הסדרים עימן (אם יושגו). לפיכך, קבוצת הבנק ויועציה המשפטיים אינם יודעים להעריך באופן מהימן את היקף החשיפה גם ביחס לרשויות אחרות. הבנק מעריך, כי סביר להניח כי הסך הכולל שתשלם קבוצת הבנק במסגרת הסדרים עם ה-DOJ ורשויות אחרות (אם יושגו), יהיו גבוהים משמעותית מסכום ההפרשה, הגם שאין ביכולתו, כאמור לעיל, לאמוד סכומים אלו.

במסגרת החקירה הפנימית שעורך הבנק בקשר עם חקירת הרשויות האמריקאיות, נודע לבנק כי במסגרת התפעול של אחת ממערכות המחשוב של הבנק המשמשת, בין השאר, להעברת מידע ותכתובות מאובטחות בין יחידות שונות בקבוצת הבנק בארץ ובחו"ל, מסמכים ומידע של אותן יחידות ובכלל זה מסמכים ומידע מסניפי הפועלים שוויץ נשמרו בשרתי הבנק בארצות-הברית או נגישים משרתים אלה, וזאת באופן שאפשר שאינו עולה בקנה אחד עם דיני סודיות בנקאית והגנת הפרטיות. הבנק, בסיוע יועצים חיצוניים, פועל למיפוי החומרים על מנת לעמוד על היקפם וטיבם, ועדכן רשויות שלטוניות רלוונטיות בעניין זה. במסגרת זו ועל רקע ההליכים בארצות-הברית, נקט הבנק בצעדים על מנת לשמר את מצב המערכת האמורה ואת המסמכים והמידע השמורים בה במצבם הנוכחי ומסר לרשויות בארצות-הברית מידע ומסמכים מסוימים מתוך המידע שנשמר בשרתי הבנק בארצות-הברית בהמשך לדרישתן. קבוצת הבנק בוחנת את ההשלכות המשפטיות והרגולטוריות, הכוללות גם חשיפות כספיות שבשלב זה קשה להעריך את הסתברות התממשותן והיקפן.

לפני מועד אישור הדוחות הכספיים לרבעון השני 2018, הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי לאור אי הוודאות הרבה בנושא חקירת הרשויות האמריקאיות, ומטעמי זהירות ושמרנות, סבור הפיקוח על הבנקים כי לעת הזו אין מקום לחלוקת דיבידנד שוטף על-ידי הבנק. בהתאם, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד מהרווחים הרבעוניים החל מהרבעון השני של שנת 2018, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. ראה [גם ביאור 9 לעיל](#).

יודגש כי אין בביצוע ההפרשה עד כה או בפירוט היקפי החשיפה כאמור, משום הודאה בטענה כלשהיא שעלולה לעלות כנגד קבוצת הבנק על-ידי הרשויות בארצות-הברית או על-ידי כל גורם אחר.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה. במהלך שנת 2015 הגיש משרד המשפטים האמריקאי לבית המשפט הפדרלי בניו-יורק, כתב אישום נגד בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ואחרים, בעבירות שונות, תרמית ועבירות קשורות. בחודש דצמבר 2015 פורסם כתב אישום חדש אשר החליף את כתב האישום המקורי (Superseding Indictment). על-פי כתב האישום המקורי וה-Superseding Indictment - נאשמים מסוימים החזיקו חשבונות בבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ וביצעו עסקות כספיות הקשורות לכאורה לפרשה, בחשבונות אלה.

על פי המדווח, כחלק מהפרשה חוקרות הרשויות האמריקאיות גם מוסדות פיננסיים שונים. במסגרת זו, משרד המשפטים האמריקאי חוקר האם קבוצת הבנק הפרה חקיקה פלילית בארצות-הברית הנוגעת למרמה ולהלבנת הון, בקשר עם חשבונות בנק שהוחזקו בקבוצת הבנק על-ידי נאשמים מסוימים המעורבים בפרשה. במסגרת זו נמסרו לבנק צווי גילוי מסמכים ובקשות שונות לקבלת מידע וחומרים. בכפוף להוראות החוקים הרלוונטיים החלים על הגופים השונים בקבוצת הבנק, נמסרו לרשויות מידע ומסמכים בהיקף משמעותי. כמו-כן, משרד המשפטים האמריקאי קיים ראיונות עם חלק מעובדי הבנק. קבוצת הבנק מתקדמת בצורה משמעותית בביצועה של חקירה פנימית שהיא מנהלת בקשר עם נושא זה באמצעות עורכי דין חיצוניים, והיא משתפת פעולה עם הרשויות.

לאחרונה, משרד המשפטים האמריקאי ביקש מהבנק להציג את עמדת הבנק בשאלה, האם יש מקום לנקוט בצעדי אכיפה נגד קבוצת הבנק; משרד המשפטים האמריקאי לא הביע דעה, האם ראוי לנקוט בצעדים אלה או מה צריך להיות סוג ההסדר המתאים. על-פי חוות דעת יועציה המשפטיות של קבוצת הבנק לא ניתן בשלב זה להעריך את היקף החבות (אם בכלל) של קבוצת הבנק במישור הפלילי, האזרחי או הרגולטורי בנושא זה, ולפיכך לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

ו. התקשרויות עם חברות כרטיסי אשראי

בהמשך לאמור בביאור 25 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018 בדבר התקשרויות עם חברות כרטיסי אשראי, ביום 16 באפריל 2019 חתם הבנק על הסכם הנפקה משותפת ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב עם MAX. על-פי ההסכם ינפיקו הצדדים כרטיסי אשראי ללקוחות הבנק שתפעולם יבוצע על-ידי MAX. בהסכם האמור נקבעה חלוקת ההכנסות בין הצדדים וכן זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים והסדרים נוספים ביחס לפעילות המתוארת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

30 ביוני 2019			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
53,902	-	53,902	חוזי Forward-I Futures
9,757	-	9,757	אופציות שנכתבו
11,011	-	11,011	אופציות שנקנו
487,728	-	487,728	Swaps ⁽¹⁾
562,398	-	562,398	סך-הכל ⁽²⁾
14,117	-	14,117	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
170,081	-	170,081	חוזי Forward-I Futures
30,026	3,002	27,024	אופציות שנכתבו
28,489	3,002	25,487	אופציות שנקנו
35,738	-	35,738	Swaps
264,334	6,004	258,330	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
12,661	12,661	-	חוזי Forward-I Futures
13,902	11,764	2,138	אופציות שנכתבו
12,382	11,764	618	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
8,109	-	8,109	Swaps
47,054	36,189	10,865	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
370	-	370	חוזי Forward-I Futures
235	-	235	אופציות שנכתבו
229	-	229	אופציות שנקנו
-	-	-	Swaps
834	-	834	סך-הכל
			חוזי אשראי
-	-	-	הבנק ערב
-	-	-	הבנק מוטב
-	-	-	סך-הכל
874,620	42,193	832,427	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 243,496 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 30,527 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 9,225 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 11,764 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

30 ביוני 2018			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי ריבית			
48,017	-	48,017	חוזי Forward-I Futures
10,920	-	10,920	אופציות שנכתבו
9,417	-	9,417	אופציות שנקנו
591,444	60	591,384	Swaps ⁽¹⁾
659,798	60	659,738	סך-הכל ⁽²⁾
10,707	-	10,707	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
177,426	-	177,426	חוזי Forward-I Futures
20,356	1,775	18,581	אופציות שנכתבו
21,229	1,775	19,454	אופציות שנקנו
40,662	-	40,662	Swaps
259,673	3,550	256,123	סך-הכל ⁽³⁾
1,552	-	1,552	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
11,855	11,855	-	חוזי Forward-I Futures
12,972	10,362	2,610	אופציות שנכתבו
11,249	10,362	887	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
9,832	-	9,832	Swaps
45,908	32,579	13,329	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
141	-	141	חוזי Forward-I Futures
384	-	384	אופציות שנכתבו
334	-	334	אופציות שנקנו
-	-	-	Swaps
859	-	859	סך-הכל
חוזי אשראי			
128	-	128	הבנק ערב
50	-	50	הבנק מוטב
178	-	178	סך-הכל
966,416	36,189	930,227	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 302,953 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 27,108 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 16,046 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 10,362 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2018			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי ריבית			
46,461	-	46,461	חוזי Forward-I Futures
24,426	-	24,426	אופציות שנכתבו
23,066	-	23,066	אופציות שנקנו
699,125	-	699,125	Swaps ⁽¹⁾
793,078	-	793,078	סך-הכל ⁽²⁾
14,877	-	14,877	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
187,857	-	187,857	חוזי Forward-I Futures
17,936	2,727	15,209	אופציות שנכתבו
18,783	2,727	16,056	אופציות שנקנו
39,547	-	39,547	Swaps
264,123	5,454	258,669	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
11,872	11,872	-	חוזי Forward-I Futures
15,596	13,197	2,399	אופציות שנכתבו
13,958	13,197	761	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
9,997	-	9,997	Swaps
51,423	38,266	13,157	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
325	-	325	חוזי Forward-I Futures
478	-	478	אופציות שנכתבו
477	-	477	אופציות שנקנו
-	-	-	Swaps
1,280	-	1,280	סך-הכל
חוזי אשראי			
-	-	-	הבנק ערב
-	-	-	הבנק מוטב
-	-	-	סך-הכל
1,109,904	43,720	1,066,184	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 353,808 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 25,706 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 16,452 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 13,197 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

30 ביוני 2019						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
6,316	-	6,316	5,913	-	5,913	חוזי ריבית
560	-	560	73	-	73	מזה: נגזרים מגדרים
3,068	25	3,043	2,730	25	2,705	חוזי מטבע-חוץ
-	-	-	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
901	714	187	902	709	193	חוזים בגין מניות
30	-	30	30	-	30	חוזי סחורות ואחרים
10,315	739	9,576	9,575	734	8,841	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
10,315	739	9,576	9,575	734	8,841	יתרה מאזנית
1,388	644	744	1,385	672	713	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 35 מיליוני ש"ח.

30 ביוני 2018						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
5,121	-	5,121	5,225	-	5,225	חוזי ריבית
104	-	104	134	-	134	מזה: נגזרים מגדרים
3,903	25	3,878	4,580	24	4,556	חוזי מטבע-חוץ
42	-	42	4	-	4	מזה: נגזרים מגדרים
903	743	160	905	738	167	חוזים בגין מניות
22	-	22	22	-	22	חוזי סחורות ואחרים
9,949	768	9,181	10,732	762	9,970	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
9,949	768	9,181	10,732	762	9,970	יתרה מאזנית
1,863	768	1,095	2,539	762	1,777	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 10 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2018						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
מבוקר						
4,811	-	4,811	4,809	-	4,809	חוזי ריבית
93	-	93	93	-	93	מזה: נגזרים מגדרים
3,423	36	3,387	4,285	35	4,250	חוזי מטבע-חוץ
-	-	-	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
1,380	1,064	316	1,377	1,055	322	חוזים בגין מניות
64	-	64	63	-	63	חוזי סחורות ואחרים
9,678	1,100	8,578	10,534	1,090	9,444	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
9,678	1,100	8,578	10,534	1,090	9,444	יתרה מאזנית
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבנות						
1,815	1,100	715	2,260	1,090	1,170	נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 2 מיליוני ש"ח.

ג. גידור חשבונאי

1. ההשפעה של גידור חשבונאי

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019
הכנסות (הוצאות) ריבית	
בלתי מבוקר	

רווח (הפסד) מגידור שווי הוגן

454	263	פריטים מגודרים
(454)	(263)	נגזרים מגדרים

2. פריטים מוגדרים בגידור שווי הוגן

יתרה ליום 30 ביוני 2019		
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
502	10,663	ניירות-ערך

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 30 ביוני 2019					
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות
9,575	2,389	59	1,580	5,147	400
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(6,567)	(529)	(20)	(1,449)	(4,569)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
(698)	(295)	(5)	(75)	(323)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
2,310	1,565	34	56	255	400
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
8,615	3,364	74	1,612	3,288	277
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
(3,039)	(661)	(15)	(665)	(1,698)	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני					
18,190	5,753	133	3,192	8,435	677
סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים					
10,315	2,713	20	1,986	5,374	222
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(6,567)	(529)	(20)	(1,449)	(4,569)	-
מכשירים פיננסיים					
3,748	2,184	-	537	805	222
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

ליום 30 ביוני 2018					
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות
10,732	4,163	18	1,490	5,033	28
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(6,216)	(616)	-	(1,254)	(4,346)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
(1,070)	(410)	-	(86)	(574)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
3,446	3,137	18	150	113	28
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
9,716	3,904	43	1,764	3,813	192
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
(3,378)	(724)	-	(723)	(1,931)	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני					
20,448	8,067	61	3,254	8,846	220
סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים					
9,949	2,528	48	1,951	5,088	334
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(6,216)	(616)	-	(1,254)	(4,346)	-
מכשירים פיננסיים					
3,733	1,912	48	697	742	334
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 35 מיליוני ש"ח (30.06.18: 10 מיליוני ש"ח, 31.12.18: 2 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018					
סך-הכל	אחרים	דילרים/ברוקרים ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות	מבוקר
10,534	4,005	3	1,358	4,641	527
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(5,783)	(723)	(3)	(1,027)	(4,030)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
(1,867)	(1,219)	-	(139)	(509)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
2,884	2,063	-	192	102	527
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
10,260	4,059	43	1,620	4,217	321
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
(3,556)	(696)	(26)	(603)	(2,231)	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני					
20,794	8,064	46	2,978	8,858	848
סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים					
9,678	2,566	123	1,528	5,197	264
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(5,783)	(723)	(3)	(1,027)	(4,030)	-
מכשירים פיננסיים					
3,895	1,843	120	501	1,167	264
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 35 מיליוני ש"ח (30.06.18 : 10 מיליוני ש"ח, 31.12.18 : 2 מיליוני ש"ח).

ה. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 30 ביוני 2019				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
בלתי מבוקר				
30,527	9,160	10,798	6,629	3,940
חוזי ריבית				
531,871	80,691	207,097	187,014	57,069
שקל-מדד				
264,334	13,862	23,317	82,909	144,246
אחר				
47,054	1,301	1,550	10,478	33,725
חוזי מטבע-חוץ				
834	-	42	234	558
חוזי בגין מניית				
874,620	105,014	242,804	287,264	239,538
חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)				
סך-הכל				

ליום 30 ביוני 2018				
סך-הכל	בלתי מבוקר	מעל 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
966,416	117,386	365,492	249,487	234,051

ליום 31 בדצמבר 2018				
סך-הכל	מבוקר	מעל 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
1,109,904	119,249	439,457	207,537	343,661

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

1. מכשירים פיננסיים נגזרים - בקרת סיכונים

- (1) הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול הסיכונים הפיננסיים (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות) וכן כשירות ללקוחותיו. הבנק מייעד מעת לעת חלק מהמכשירים הנגזרים כמכשירים מגדרים בגידורי שווי הוגן או גידורי תזרים מזומנים.
- (2) סוגי העסקות העיקריים בהן הבנק פועל הינן:
- עסקות אקדמה (Forward)
 - חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: נכסי בסיס), שיבוצע בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
 - חוזים עתידיים (Futures)
 - חוזים עתידיים סחירים בבורסות, לרכישה או למכירה של כמות יחידות סטנדרטיות של נכסי בסיס, שיבוצעו בתאריך עתידי, ובמחיר מוגדר מראש.
 - עסקות החלפה (Swap)
 - חוזה להחליף במועד העסקה כמות מוגדרת של נכסי בסיס, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.
 - אופציות (Options)
 - חוזה המקנה, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
 - עסקות למסירה מיידי (Spot)
- עסקת חליפין בין שני מטבעות על-פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך יומיים.
- (3) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:
- סיכון אשראי - סכום ההפסד המירבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
- סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שיעורי ריבית, וכדומה.
- סיכון נזילות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.
- סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכני בתפעול.
- סיכונים השוק וסיכונים הנזילות הנובעים מן הפעילות מנוהלים ונמדדים באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון Algorithmics ו-Devon, Summit וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק.
- סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד, בדרך כלל, על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, וכן בגישת התרחישים.
- הנושאים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.
- השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הפעילות השוטפת של הבנק (לא למסחר) מכוון להשגת יעדים ועמידה במגבלות כפי שאושרו על-ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות).
- הבנק פועל במתכונת של מתן שירות מקיף ללקוחותיו להגנה ולהשקעה במכשירים פיננסיים נגזרים באמצעות חדרי העסקות.
- הפעילות במכשירים פיננסיים בתחומי המסחר מיועדת לתת מענה לצרכי הלקוחות, תוך לקיחת סיכון מוגבל ומבוקר בהתאם להרשאות. ההרשאות לפעילות והסיכון נמדדים, לפי העניין, במונחים של רגישות לגורמי סיכון (כגון ווגא), של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות תרחיש קיצוני, במונחי VaR ובמונחים של סכומים נומינליים.
- במקרים מסוימים מכתב הנוהל גם הגבלת ההפסד באמצעות הוראת STOP LOSS.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים

שיוך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראת הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018.

החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018 פעילות קבוצת ישראלכרט מסווגת כ"פעילות מופסקת" ומוצגת תחת מגזר "אחר".

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019

פעילות ישראל			סך-הכל	
משקי בית				
מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:		
מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:		
מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:		
6	936	1,525		הכנסות ריבית מחיצוניים
-	-	(116)		הוצאות ריבית לחיצוניים
				הכנסות ריבית, נטו:
6	936	1,409		מחיצוניים
-	(760)	(592)		בינמגזרי
6	176	817		סך הכנסות ריבית, נטו
				הכנסות שאינן מריבית:
-	-	1		הכנסות מימון שאינן מריבית
66	14	331		עמלות והכנסות אחרות
66	14	332		סך הכנסות שאינן מריבית
72	190	1,149		סך הכנסות
				הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
-	8	62		הוצאות תפעוליות ואחרות:
45	56	894		לחיצוניים
-	-	(11)		בינמגזרי
45	56	883		סך הוצאות תפעוליות ואחרות
27	126	204		רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
9	40	67		הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
18	86	137		רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
-	-	-		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
18	86	137		רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
-	-	-		רווח נקי מפעילות מופסקת
18	86	137		רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-		הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
18	86	137		רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019									
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
3,730	313	3,417	-	363	9	511	252	748	9
(1,264)	(117)	(1,147)	-	(622)	(116)	(114)	(54)	(59)	(66)
2,466	196	2,270	-	(259)	(107)	397	198	689	(57)
-	(73)	73	-	663	124	(130)	(9)	(88)	105
2,466	123	2,343	-	404	17	267	189	601	48
166	(12)	178	1	150	6	14	3	3	-
833	14	819	38	21	27	97	68	203	34
999	2	997	39	171	33	111	71	206	34
3,465	125	3,340	39	575	50	378	260	807	82
319	22	297	-	1	4	155	(15)	90	-
1,992	259	1,733	78	160	28	67	82	393	31
-	(4)	4	-	(48)	10	11	(4)	32	14
1,992	255	1,737	78	112	38	78	78	425	45
1,154	(152)	1,306	(39)	462	8	145	197	292	37
441	(2)	443	(8)	170	2	41	66	95	10
713	(150)	863	(31)	292	6	104	131	197	27
4	-	4	-	4	-	-	-	-	-
717	(150)	867	(31)	296	6	104	131	197	27
151	-	151	151	-	-	-	-	-	-
868	(150)	1,018	120	296	6	104	131	197	27
3	4	(1)	-	(1)	-	-	-	-	-
871	(146)	1,017	120	295	6	104	131	197	27

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
111,268	71,911	4,420	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
112,358	72,286	4,420	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
113,982	73,459	5,308	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
713	-	-	יתרת חובות פגומים
635	555	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
135,352	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
135,319	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
134,976	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
86,112	42,106	5,015	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
87,029	42,557	5,859	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
69,661	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
693	176	6	מרווח מפעילות מתן אשראי
124	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
817	176	6	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
454,194	34,508	419,686	133	153,506	1,093	62,663	25,990	64,188	845
104	-	104	-	104	-	-	-	-	-
286,828	15,465	271,363	-	-	794	65,644	26,470	65,241	856
292,635	16,251	276,384	-	-	1,494	65,628	28,510	65,831	939
2,910	119	2,791	-	-	-	736	286	1,056	-
903	12	891	-	-	-	-	4	252	-
415,358	21,682	393,676	17	55,827	44,675	42,601	20,403	61,807	32,994
353,045	16,249	336,796	-	-	44,534	42,062	20,261	61,626	32,994
352,112	17,086	335,026	-	-	45,822	37,791	20,292	63,339	32,806
335,375	20,923	314,452	8,921	20,220	5,131	81,219	40,349	71,000	1,500
332,991	20,470	312,521	4,638	19,762	4,962	81,330	41,403	71,803	1,594
849,570	1,065	848,505	2,870	48,320	555,164	74,734	14,126	35,974	47,656
3,285	219	3,066	-	1,431	3	245	169	520	5
(651)	(177)	(474)	-	(776)	12	22	20	81	43
(168)	81	(249)	-	(251)	2	-	-	-	-
2,466	123	2,343	-	404	17	267	189	601	48

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	
1,372	761	6	הכנסות ריבית מחיצוניים
(106)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
1,266	761	6	מחיצוניים
(488)	(614)	(1)	בינמגזרי
778	147	5	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
1	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
332	14	53	עמלות והכנסות אחרות
333	14	53	סך הכנסות שאינן מריבית
1,111	161	58	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
119	6	-	הוצאות תפעוליות ואחרות:
946	55	64	לחיצוניים
(66)	-	-	בינמגזרי
880	55	64	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
112	100	(6)	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
51	47	(2)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
61	53	(4)	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
61	53	(4)	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
61	53	(4)	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
61	53	(4)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר סווגו כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטת המדידה המגזרית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*									
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
3,274	244	3,030	-	244	16	465	228	693	12
(972)	(88)	(884)	-	(485)	(135)	(54)	(21)	(38)	(45)
2,302	156	2,146	-	(241)	(119)	411	207	655	(33)
-	(38)	38	-	588	145	(156)	(42)	(81)	72
2,302	118	2,184	-	347	26	255	165	574	39
361	(5)	366	-	342	7	8	5	3	-
869	25	844	36	64	31	81	66	195	39
1,230	20	1,210	36	406	38	89	71	198	39
3,532	138	3,394	36	753	64	344	236	772	78
90	5	85	-	(2)	(4)	(105)	(11)	88	-
2,034	265	1,769	93	174	30	76	78	338	34
-	(5)	5	4	(51)	11	3	3	89	12
2,034	260	1,774	97	123	41	79	81	427	46
1,408	(127)	1,535	(61)	632	27	370	166	257	32
593	(8)	601	26	207	10	127	65	101	14
815	(119)	934	(87)	425	17	243	101	156	18
4	-	4	-	4	-	-	-	-	-
819	(119)	938	(87)	429	17	243	101	156	18
93	-	93	93	-	-	-	-	-	-
912	(119)	1,031	6	429	17	243	101	156	18
8	11	(3)	-	(3)	-	-	-	-	-
920	(108)	1,028	6	426	17	243	101	156	18

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
109,419	65,890	5,953	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
110,482	66,228	5,953	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
111,729	67,244	5,979	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
675	-	-	יתרת חובות פגומים
694	583	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
126,852	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
126,849	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
127,307	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
81,087	38,138	3,899	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
82,049	38,458	4,105	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
71,822	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:			
696	147	5	מרווח מפעילות מתן אשראי
82	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
778	147	5	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- * חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיבים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.
- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 - (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
 - (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 - (4) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
452,451	33,270	419,181	13,763	148,893	2,806	59,301	23,712	60,279	1,008
122	-	122	-	122	-	-	-	-	-
285,863	13,757	272,106	12,967	-	2,410	59,923	24,241	61,065	1,018
289,541	15,222	274,319	13,393	-	2,134	59,447	25,734	60,944	938
2,956	480	2,476	42	-	-	532	389	838	-
982	34	948	-	-	-	-	-	254	-
415,923	23,695	392,228	15,635	52,130	52,495	33,318	18,818	60,633	32,347
345,273	21,837	323,436	35	-	52,199	32,779	18,715	60,512	32,347
345,817	21,745	324,072	100	-	52,602	33,217	18,806	59,490	32,550
331,522	19,843	311,679	19,772	20,125	7,827	78,408	38,306	64,603	1,551
333,206	20,082	313,124	19,443	19,118	8,022	80,476	39,453	62,994	1,569
955,685	19,022	936,663	2,770	60,749	630,574	80,652	13,558	29,904	46,634
2,937	156	2,781	-	1,154	9	241	152	524	5
(498)	(108)	(390)	-	(597)	14	14	13	50	34
(137)	70	(207)	-	(210)	3	-	-	-	-
2,302	118	2,184	-	347	26	255	165	574	39

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
2,491	1,306	12	הכנסות ריבית מחיצוניים
(182)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
2,309	1,306	12	מחיצוניים
(675)	(964)	(1)	בינמגזרי
1,634	342	11	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
2	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
648	29	112	עמלות והכנסות אחרות
650	29	112	סך הכנסות שאינן מריבית
2,284	371	123	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
131	11	-	הוצאות תפעוליות ואחרות:
1,784	112	90	לחיצוניים
(16)	-	-	בינמגזרי
1,768	112	90	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
385	248	33	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
133	86	11	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
252	162	22	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
252	162	22	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
252	162	22	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
252	162	22	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
6,555	646	5,909	-	639	21	896	462	1,384	16
(1,812)	(228)	(1,584)	-	(710)	(175)	(210)	(78)	(107)	(122)
4,743	418	4,325	-	(71)	(154)	686	384	1,277	(106)
-	(158)	158	-	694	193	(158)	(14)	(82)	200
4,743	260	4,483	-	623	39	528	370	1,195	94
255	2	253	3	199	12	24	7	6	-
1,636	26	1,610	69	42	52	187	136	407	69
1,891	28	1,863	72	241	64	211	143	413	69
6,634	288	6,346	72	864	103	739	513	1,608	163
440	18	422	-	3	3	166	(14)	133	-
3,869	433	3,436	125	320	58	132	164	789	64
-	(8)	8	(5)	(98)	20	23	(7)	64	27
3,869	425	3,444	120	222	78	155	157	853	91
2,325	(155)	2,480	(48)	639	22	418	370	622	72
890	20	870	(10)	221	7	146	131	219	23
1,435	(175)	1,610	(38)	418	15	272	239	403	49
4	-	4	-	4	-	-	-	-	-
1,439	(175)	1,614	(38)	422	15	272	239	403	49
242	-	242	242	-	-	-	-	-	-
1,681	(175)	1,856	204	422	15	272	239	403	49
11	7	4	-	4	-	-	-	-	-
1,692	(168)	1,860	204	426	15	272	239	403	49

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
110,966	71,016	4,408	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
112,061	71,387	4,408	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
113,982	73,459	5,308	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
713	-	-	יתרת חובות פגומים
635	555	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
135,259	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
135,241	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
134,976	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
85,511	41,658	4,523	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
87,029	42,557	5,859	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
68,611	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
1,388	342	11	מרווח מפעילות מתן אשראי
246	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
1,634	342	11	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 (4) היתרות הממוצעות כוללות יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
458,156	34,273	423,883	7,692	150,705	1,302	62,420	26,753	63,218	827
104	-	104	-	104	-	-	-	-	-
292,848	15,913	276,935	7,554	-	976	64,229	27,183	64,095	837
292,635	16,251	276,384	-	-	1,494	65,628	28,510	65,831	939
2,910	119	2,791	-	-	-	736	286	1,056	-
903	12	891	-	-	-	-	4	252	-
419,737	21,784	397,953	8,614	53,868	45,160	38,969	20,718	62,463	32,902
352,299	17,597	334,702	288	-	44,978	38,426	20,573	62,294	32,902
352,112	17,086	335,026	-	-	45,822	37,791	20,292	63,339	32,806
337,760	21,381	316,379	12,484	20,680	5,303	81,115	39,298	70,580	1,408
332,991	20,470	312,521	4,638	19,762	4,962	81,330	41,403	71,803	1,594
855,033	1,064	853,969	2,870	55,876	554,586	74,856	14,095	36,396	46,679
5,743	470	5,273	-	2,015	10	484	329	1,038	9
(1,079)	(362)	(717)	-	(1,315)	25	44	41	157	85
79	152	(73)	-	(77)	4	-	-	-	-
4,743	260	4,483	-	623	39	528	370	1,195	94

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
2,288	1,072	12	הכנסות ריבית מחיצוניים
(161)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
2,127	1,072	12	מחיצוניים
(588)	(789)	(1)	בינמגזרי
1,539	283	11	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
3	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
666	30	105	עמלות והכנסות אחרות
669	30	105	סך הכנסות שאינן מריבית
2,208	313	116	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
246	11	-	הוצאות תפעוליות ואחרות:
1,890	107	101	לחיצוניים
(141)	-	-	בינמגזרי
1,749	107	101	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
			רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
213	195	15	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
87	81	5	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
126	114	10	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
126	114	10	רווח נקי מפעילות מופסקת
126	114	10	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
126	114	10	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר סווגו כהקטנת ההכנסות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במליוני ש"ח

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*									
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
5,802	483	5,319	-	442	27	820	414	1,308	20
(1,414)	(162)	(1,252)	-	(609)	(215)	(88)	(37)	(63)	(79)
4,388	321	4,067	-	(167)	(188)	732	377	1,245	(59)
-	(74)	74	-	682	235	(233)	(56)	(98)	132
4,388	247	4,141	-	515	47	499	321	1,147	73
589	9	580	-	533	14	16	9	5	-
1,717	50	1,667	66	88	67	166	132	403	79
2,306	59	2,247	66	621	81	182	141	408	79
6,694	306	6,388	66	1,136	128	681	462	1,555	152
306	20	286	-	(2)	(2)	(113)	(5)	162	-
3,999	514	3,485	163	357	56	147	153	654	65
-	(5)	5	1	(110)	23	9	4	193	26
3,999	509	3,490	164	247	79	156	157	847	91
2,389	(223)	2,612	(98)	891	51	638	310	546	61
1,037	8	1,029	35	308	20	233	117	205	24
1,352	(231)	1,583	(133)	583	31	405	193	341	37
8	-	8	-	8	-	-	-	-	-
1,360	(231)	1,591	(133)	591	31	405	193	341	37
170	-	170	170	-	-	-	-	-	-
1,530	(231)	1,761	37	591	31	405	193	341	37
18	18	-	-	-	-	-	-	-	-
1,548	(213)	1,761	37	591	31	405	193	341	37

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
108,882	65,066	6,113	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
109,961	65,406	6,113	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
111,729	67,244	5,979	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
675	-	-	יתרת חובות פגומים
694	583	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
125,435	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
125,432	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
127,307	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
80,967	37,731	4,105	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
82,049	38,458	4,105	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
72,636	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:			
1,384	283	11	מרווח מפעילות מתן אשראי
155	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
1,539	283	11	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- * חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.
- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 - (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
 - (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 - (4) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
451,285	34,092	417,193	13,391	149,302	2,867	57,286	23,717	60,610	1,138
136	-	136	-	136	-	-	-	-	-
284,263	14,490	269,773	12,624	-	2,471	57,858	24,217	61,493	1,149
289,541	15,222	274,319	13,393	-	2,134	59,447	25,734	60,944	938
2,956	480	2,476	42	-	-	532	389	838	-
982	34	948	-	-	-	-	-	254	-
414,988	23,733	391,255	15,505	52,569	53,179	34,344	18,728	59,485	32,010
343,796	21,601	322,195	71	-	52,881	33,812	18,629	59,363	32,007
345,817	21,745	324,072	100	-	52,602	33,217	18,806	59,490	32,550
329,839	19,764	310,075	19,304	20,366	7,657	76,508	37,118	66,597	1,558
333,206	20,082	313,124	19,443	19,118	8,022	80,476	39,453	62,994	1,569
957,887	19,084	938,803	2,870	61,085	631,233	80,866	12,908	30,340	46,865
5,295	341	4,954	-	1,716	16	473	297	1,056	12
(794)	(200)	(594)	-	(977)	26	26	24	91	61
(113)	106	(219)	-	(224)	5	-	-	-	-
4,388	247	4,141	-	515	47	499	321	1,147	73

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: קרטיסי אשראי	
4,476	2,032	25	הכנסות ריבית מחיצוניים
(319)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
4,157	2,032	25	מחיצוניים
(1,028)	(1,435)	(2)	בינמגזרי
3,129	597	23	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
7	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,330	59	209	עמלות והכנסות אחרות
1,337	59	209	סך הכנסות שאינן מריבית
4,466	656	232	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
498	40	-	הוצאות תפעוליות ואחרות:
3,755	214	199	לחיצוניים
(270)	-	-	בינמגזרי
3,485	214	199	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
			רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
483	402	33	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
176	146	11	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
307	256	22	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
307	256	22	רווח נקי מפעילות מופסקת
-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
307	256	22	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
307	256	22	

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*										
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	
11,672	1,065	10,607	-	900	56	1,678	849	2,607	41	
(2,766)	(363)	(2,403)	-	(1,029)	(396)	(217)	(100)	(156)	(186)	
8,906	702	8,204	-	(129)	(340)	1,461	749	2,451	(145)	
-	(185)	185	-	1,110	437	(422)	(74)	(143)	305	
8,906	517	8,389	-	981	97	1,039	675	2,308	160	
1,445	90	1,355	-	1,264	36	30	10	7	1	
3,423	121	3,302	135	124	130	347	276	799	161	
4,868	211	4,657	135	1,388	166	377	286	806	162	
13,774	728	13,046	135	2,369	263	1,416	961	3,114	322	
613	101	512	-	2	(14)	(305)	(48)	379	-	
8,960	1,758	7,202	597	698	114	291	300	1,318	129	
-	(8)	8	(6)	(210)	45	16	13	367	53	
8,960	1,750	7,210	591	488	159	307	313	1,685	182	
4,201	(1,123)	5,324	(456)	1,879	118	1,414	696	1,050	140	
2,009	45	1,964	(65)	608	43	515	256	381	50	
2,192	(1,168)	3,360	(391)	1,271	75	899	440	669	90	
4	-	4	-	4	-	-	-	-	-	
2,196	(1,168)	3,364	(391)	1,275	75	899	440	669	90	
364	-	364	364	-	-	-	-	-	-	
2,560	(1,168)	3,728	(27)	1,275	75	899	440	669	90	
35	20	15	-	15	-	-	-	-	-	
2,595	(1,148)	3,743	(27)	1,290	75	899	440	669	90	

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
108,504	66,699	4,439	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
109,592	67,047	4,439	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
112,634	70,105	5,360	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
689	-	-	יתרת חובות פגומים
633	526	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
127,099	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
127,095	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
134,655	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
82,011	38,724	3,679	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
84,264	40,823	3,679	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
71,989	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,788	597	23	מרווח מפעילות מתן אשראי
341	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
3,129	597	23	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף בצורה נאותה טיובים שבוצעו בשיטות המדידה המגזריות.
 (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 (4) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
451,862	33,547	418,315	14,003	149,577	2,583	57,900	24,161	60,540	1,047
120	-	120	-	120	-	-	-	-	-
288,564	17,427	271,137	13,883	-	2,192	58,432	24,585	61,396	1,057
300,870	17,529	283,341	14,605	-	1,568	62,823	26,118	64,672	921
2,786	353	2,433	65	-	-	437	223	1,019	-
808	3	805	-	-	-	9	56	107	-
414,946	23,766	391,180	15,696	52,332	50,107	36,110	19,153	58,312	32,371
343,751	21,580	322,171	65	-	49,814	35,577	19,049	58,202	32,369
352,342	19,120	333,222	82	-	43,402	38,990	20,993	60,823	34,277
333,358	20,575	312,783	18,362	20,258	7,296	78,567	37,704	67,200	1,385
340,597	22,162	318,435	16,078	21,980	6,341	82,012	37,900	68,580	1,280
966,325	19,021	947,304	2,870	63,990	629,141	83,171	13,553	35,128	47,462
10,524	799	9,725	-	3,204	34	975	616	2,084	24
(1,636)	(502)	(1,134)	-	(2,011)	53	64	59	224	136
18	220	(202)	-	(212)	10	-	-	-	-
8,906	517	8,389	-	981	97	1,039	675	2,308	160

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק (הנהלת הבנק והדירקטוריון) לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

לפירוט בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה וכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018 פעילות קבוצת ישראל כ"פעילות מופסקת" ומוצגת תחת מגזר "התאמות".

א. מידע על מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019										
התאמות ⁽⁴⁾ סך-הכל	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	עסקים קטנים ⁽²⁾	הלוואות לדיור
			מסחרי	עסקי	מסחרי	עסקי				
הכנסות ריבית, נטו:										
2,466	2	(370)	173	518	298	1,075	374	396	מחיצוניים	
-	-	775	(63)	(175)	(25)	(871)	33	326	בינמגזרי	
166	11	143	(12)	20	2	-	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית	
2,632	13	548	98	363	275	204	407	724	סך-הכל רווח מימוני, נטו	
833	31	33	18	117	91	15	145	383	עמלות והכנסות אחרות	
3,465	44	581	116	480	366	219	552	1,107	סך ההכנסות	
319	-	2	22	116	13	12	89	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
הוצאות תפעוליות ואחרות:										
1,992	89	189	252	155	130	103	232	842	מחיצוניים	
-	(11)	(87)	1	4	3	(37)	52	75	בינמגזרי	
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפי מסים										
1,154	(34)	477	(159)	205	220	141	179	125	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת	
441	(9)	154	(2)	68	77	49	61	43	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת	
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים										
713	(25)	323	(157)	137	143	92	118	82	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים	
4	-	4	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת	
717	(25)	327	(157)	137	143	92	118	82	רווח נקי מפעילות מופסקת	
151	151	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:	
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה										
868	126	327	(157)	137	143	92	118	82	המיוחס לבעלי מניות הבנק	
3	-	(1)	4	-	-	-	-	-	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח	
871	126	326	(153)	137	143	92	118	82	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	
288,623	-	1,354	12,654	75,718	38,687	85,771	31,583	42,856		
352,112	-	29,504	16,957	50,014	23,545	-	44,115	187,977		

- מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.
- מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
הכנסות ריבית, נטו:									
2,302	6	(324)	136	490	274	881	386	453	מחיצוניים
-	1	674	(30)	(157)	(27)	(712)	14	237	בינמגזרי
361	7	296	(5)	57	2	-	-	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,663	14	646	101	390	249	169	400	694	סך-הכל רווח מימוני, נטו
869	25	49	27	142	81	17	143	385	עמלות והכנסות אחרות
3,532	39	695	128	532	330	186	543	1,079	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
90	-	(2)	5	(75)	(45)	1	73	133	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
מחיצוניים									
2,034	124	168	263	165	119	94	239	862	מחיצוניים
-	(10)	(56)	-	(16)	11	(34)	43	62	בינמגזרי
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים									
1,408	(75)	585	(140)	458	245	125	188	22	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
593	11	192	(4)	169	96	50	73	6	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
815	(86)	393	(136)	289	149	75	115	16	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
4	-	4	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
819	(86)	397	(136)	289	149	75	115	16	רווח נקי מפעילות מופסקת
93	93	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
912	7	397	(136)	289	149	75	115	16	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
8	(1)	(2)	11	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
920	6	395	(125)	289	149	75	115	16	המיוחס לבעלי מניות הבנק
285,647	13,189	900	12,696	69,400	34,703	77,479	31,841	45,439	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
345,817	100	41,169	21,699	41,911	24,668	-	39,401	176,869	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר סווגו כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף את השינויים בצורה נאותה.

(1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,470 מיליוני ש"ח.

(2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,214 מיליוני ש"ח.

(3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

(4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019									
סך-הכל	התאמות ⁽²⁾	ניהול פיננסי ⁽¹⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
4,743	6	(267)	373	960	573	1,490	756	852	מחיצוניים
-	-	884	(139)	(273)	(39)	(1,092)	65	594	בינמגזרי
255	25	180	1	39	5	-	1	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
4,998	31	797	235	726	539	398	822	1,450	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,636	61	73	34	233	180	30	288	737	עמלות והכנסות אחרות
6,634	92	870	269	959	719	428	1,110	2,187	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי									
440	-	4	18	96	14	19	167	122	הוצאות תפעוליות ואחרות:
3,869	152	331	424	304	253	215	465	1,725	מחיצוניים
-	(19)	(126)	2	(2)	2	(86)	113	116	בינמגזרי
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים									
2,325	(41)	661	(175)	561	450	280	365	224	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
890	(14)	208	15	203	164	101	132	81	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
1,435	(27)	453	(190)	358	286	179	233	143	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
4	-	4	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
1,439	(27)	457	(190)	358	286	179	233	143	רווח נקי מפעילות מופסקת
242	242	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
1,681	215	457	(190)	358	286	179	233	143	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
11	-	4	7	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,692	215	461	(183)	358	286	179	233	143	המיוחס לבעלי מניות הבנק
288,623	-	1,354	12,654	75,718	38,687	85,771	31,583	42,856	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
352,112	-	29,504	16,957	50,014	23,545	-	44,115	187,977	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
הכנסות ריבית, נטו:									
4,388	7	(330)	282	917	531	1,234	780	967	מחיצוניים
-	1	835	(59)	(247)	(42)	(905)	19	398	בינמגזרי
589	14	471	9	83	4	-	1	7	הכנסות מימון שאינן מריבית
4,977	22	976	232	753	493	329	800	1,372	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,717	61	87	58	256	173	32	288	762	עמלות והכנסות אחרות
6,694	83	1,063	290	1,009	666	361	1,088	2,134	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
306	-	(2)	20	(105)	(24)	6	168	243	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
מחיצוניים									
3,999	207	354	509	333	238	187	473	1,698	מחיצוניים
-	(28)	(112)	6	(30)	22	(67)	83	126	בינמגזרי
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים									
2,389	(96)	823	(245)	811	430	235	364	67	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
1,037	27	281	8	303	167	89	140	22	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
1,352	(123)	542	(253)	508	263	146	224	45	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
8	-	8	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
1,360	(123)	550	(253)	508	263	146	224	45	רווח נקי מפעילות מופסקת
170	170	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
1,530	47	550	(253)	508	263	146	224	45	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
18	(1)	1	18	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,548	46	551	(235)	508	263	146	224	45	
285,647	13,189	900	12,696	69,400	34,703	77,479	31,841	45,439	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
345,817	100	41,169	21,699	41,911	24,668	-	39,401	176,869	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר סווגו כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף את השינויים בצורה נאותה.

(1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,470 מיליוני ש"ח.

(2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,214 מיליוני ש"ח.

(3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

(4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
הכנסות ריבית, נטו:									
8,906	17	(443)	625	1,856	1,069	2,318	1,568	1,896	מחיצוניים
-	2	1,410	(154)	(486)	(63)	(1,622)	53	860	בינמגזרי
1,445	64	1,159	89	113	6	-	3	11	הכנסות מימון שאינן מריבית
10,351	83	2,126	560	1,483	1,012	696	1,624	2,767	סך-הכל רווח מימוני, נטו
3,423	136	153	136	482	351	61	584	1,520	עמלות והכנסות אחרות
13,774	219	2,279	696	1,965	1,363	757	2,208	4,287	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
613	-	(2)	101	(333)	(37)	37	392	455	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8,960	679	709	1,744	648	478	378	946	3,378	מחיצוניים
-	(56)	(238)	13	(33)	28	(132)	171	247	בינמגזרי
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים									
4,201	(404)	1,810	(1,162)	1,683	894	474	699	207	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
2,009	(52)	564	31	623	333	173	259	78	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
2,192	(352)	1,246	(1,193)	1,060	561	301	440	129	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
4	-	4	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
2,196	(352)	1,250	(1,193)	1,060	561	301	440	129	רווח נקי מפעילות מופסקת
364	364	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי: לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,560	12	1,250	(1,193)	1,060	561	301	440	129	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	-	15	20	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות הבנק
2,595	12	1,265	(1,173)	1,060	561	301	440	129	
296,873	14,366	831	14,136	71,937	37,489	81,454	32,561	44,099	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
352,342	82	34,283	19,017	44,150	25,259	-	42,415	187,136	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

- (1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,035 מיליוני ש"ח.
- (2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,527 מיליוני ש"ח.
- (3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקיקת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתוני פרופורמה בדבר השפעת הוצאות הנוגעות לעסקי קבוצת הבנק בישראל עם לקוחות אמריקאים על מגזרי הפעילות
ההוצאות שנזקפו בבנק הפועלים שוויץ, הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, בקשר ללקוחות בנק הפועלים שוויץ, יוחסו במסגרת הגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה למגזר פעילות בינלאומית.
ההוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, כוללות הפרשה בגין לקוחות בעלי אינדיקציות אמריקאיות מסוימות בסניפי הבנק בישראל וכן הפרשה בגין חשיפה לסכומים כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית (שאינן ה-DOJ) בשיעור של 30% מסכום הפרשה בגין ה-DOJ (בגין הלקוחות בישראל ובח"ל). הוצאות אלה נזקפו במסגרת הגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה למגזר התאמות.
אילו היו מיוחסות ההוצאות שנזקפו בישראל, במחצית הראשונה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 ובשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018, למגזר פעילות קמעונאית ולמגזר פעילות בינלאומית באופן שווה (ולא למגזר התאמות), היה מסתכם הרווח הנקי של הפעילות הקמעונאית בכ-581 מיליון ש"ח וכ-731 מיליון ש"ח, בהתאמה; במגזר הפעילות הבינלאומית היה מסתכם ההפסד לתקופה בכ-158 מיליון ש"ח וכ-1,312 מיליון ש"ח, בהתאמה, ובמגזר התאמות היה נרשם רווח נקי בסך של כ-164 מיליון ש"ח וכ-290 מיליון ש"ח, בהתאמה.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

**א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים
הפרשה להפסדי אשראי**

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
4,332	11	4,321	876	369	3,076	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2019
319	1	318	54	8	256	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(352)	-	(352)	(165)	(1)	(186)	מחיקות חשבונאיות
257	-	257	82	1	174	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(95)	-	(95)	(83)	-	(12)	מחיקות חשבונאיות נטו
(4)	-	(4)	(4)	-	-	אחר
4,552	12	4,540	843	377	3,320	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2019 ⁽²⁾
33	-	33	5	-	28	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
529	1	528	42	-	486	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
4,406	7	4,399	957	336	3,106	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2018
90	(2)	92	103	6	(17)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(399)	-	(399)	(191)	(2)	(206)	מחיקות חשבונאיות
230	-	230	69	1	160	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(169)	-	(169)	(122)	(1)	(46)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,327	5	4,322	938	341	3,043	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2018 ⁽²⁾
(23)	-	(23)	(28)	-	5	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
633	1	632	48	-	584	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
4,334	9	4,325	904	368	3,053	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
440	3	437	119	11	307	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(709)	-	(709)	(353)	(3)	(353)	מחיקות חשבונאיות
491	-	491	177	1	313	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(218)	-	(218)	(176)	(2)	(40)	מחיקות חשבונאיות נטו
(4)	-	(4)	(4)	-	-	אחר
4,552	12	4,540	843	377	3,320	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2019 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(39)	-	(39)	7	-	(46)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
529	1	528	42	-	486	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
4,266	7	4,259	940	333	2,986	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
306	(2)	308	227	11	70	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(740)	-	(740)	(374)	(4)	(362)	מחיקות חשבונאיות
494	-	494	144	1	349	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(246)	-	(246)	(230)	(3)	(13)	מחיקות חשבונאיות נטו
1	-	1	1	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,327	5	4,322	938	341	3,043	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2018 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
6	-	6	(15)	-	21	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
633	1	632	48	-	584	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה

30 ביוני 2019					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרים**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
165,380	24,214	141,166	922	-	140,244
שנבדקו על בסיס פרטי					
151,469	-	151,469	40,175	73,765	37,529
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
316,849	24,214	292,635	41,097	73,765	177,773
סך-הכל חובות*					
85,579	-	85,579	-	73,573	12,006
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,472	11	2,461	137	-	2,324
שנבדקו על בסיס פרטי					
1,551	-	1,551	664	377	510
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
4,023	11	4,012	801	377	2,834
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
438	-	438	-	377	61
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

30 ביוני 2018					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרים**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
147,591	19,182	128,409	1,671	-	126,738
שנבדקו על בסיס פרטי					
147,739	-	147,739	43,362	67,664	36,713
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
295,330	19,182	276,148	45,033	67,664	163,451
סך-הכל חובות*					
77,684	-	77,684	-	67,473	10,211
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,194	4	2,190	195	-	1,995
שנבדקו על בסיס פרטי					
1,500	-	1,500	695	341	464
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
3,694	4	3,690	890	341	2,459
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
396	-	396	-	341	55
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלואות לדיוור, בסך של כ-11,461 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 30.06.18: 10,211 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 11,044 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-300 מיליוני ש"ח (ליום 30.06.18: 271 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 284 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה (המשך)

31 בדצמבר 2018					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
151,947	16,526	135,421	962	-	134,459
שנבדקו על בסיס פרטני					
150,844	-	150,844	42,176	70,410	38,258
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
302,791	16,526	286,265	43,138	70,410	172,717
סך-הכל חובות*					
81,261	-	81,261	-	70,217	11,044
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,207	8	2,199	159	-	2,040
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,559	-	1,559	710	368	481
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
3,766	8	3,758	869	368	2,521
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
424	-	424	-	368	56
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלואות לדיור, בסך של כ-11,461 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 30.06.18: 10,211 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 11,044 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-300 מיליוני ש"ח (ליום 30.06.18: 271 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 284 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות*

1. איכות אשראי ופיגורים

30 ביוני 2019					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾ ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
48	54	26,862	284	253	26,325
בינוי ונדל"ן - בינוי					
21	31	19,219	205	857	18,157
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
6	1	21,053	26	16	21,011
שירותים פיננסיים***					
213	155	91,183	1,330	1,942	87,911
מסחרי - אחר					
288	241	158,317	1,845	3,068	153,404
סך-הכל מסחרי					
515	555	73,331	-	555	72,776
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾					
148	80	41,005	712	134	40,159
אנשים פרטיים - אחר					
951	876	272,653	2,557	3,757	266,339
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	657	-	-	657
בנקים בישראל					
-	-	840	-	-	840
ממשלת ישראל					
951	876	274,150	2,557	3,757	267,836
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
20	1	7,267	112	226	6,929
בינוי ונדל"ן					
155	14	12,189	233	412	11,544
מסחרי אחר					
175	15	19,456	345	638	18,473
סך-הכל מסחרי					
6	12	526	8	12	506
אנשים פרטיים					
181	27	19,982	353	650	18,979
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	21,405	-	-	21,405
בנקים בחו"ל					
-	-	1,312	-	-	1,312
ממשלות חו"ל					
181	27	42,699	353	650	41,696
סך-הכל פעילות בחו"ל					
1,132	903	292,635	2,910	4,407	285,318
סך-הכל ציבור					
-	-	22,062	-	-	22,062
סך-הכל בנקים					
-	-	2,152	-	-	2,152
סך-הכל ממשלות					
1,132	903	316,849	2,910	4,407	309,532
סך-הכל					

- * אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
- ** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
- *** בעקבות הפסקת האיחוד, נכללו לראשונה יתרות האשראי של ישראל כרט.
- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13 ב.ב.ג. להלן](#).
- (3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
- (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-243 מיליוני ש"ח (ליום 30.06.18: 148 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 227 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (5) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-58 מיליוני ש"ח (ליום 30.06.18: 67 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 66 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות* (המשך)**
1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 ביוני 2018					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
56	38	24,347	323	341	23,683
בינוי ונדל"ן - בינוי					
20	43	19,131	267	335	18,529
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
1	2	14,785	31	59	14,695
שירותים פיננסיים					
205	170	87,199	1,133	2,080	83,986
מסחרי - אחר					
282	253	145,462	1,754	2,815	140,893
סך-הכל מסחרי					
420	583	67,198	-	586	66,612
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ⁽⁵⁾					
205	111	44,631	674	199	43,758
אנשים פרטיים - אחר					
907	947	257,291	2,428	3,600	251,263
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	15	-	-	15
בנקים בישראל					
-	-	992	-	-	992
ממשלת ישראל					
907	947	258,298	2,428	3,600	252,270
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
30	30	6,113	70	30	6,013
בינוי ונדל"ן					
-	1	11,876	381	168	11,327
מסחרי אחר					
30	31	17,989	451	198	17,340
סך-הכל מסחרי					
15	4	868	35	4	829
אנשים פרטיים					
45	35	18,857	486	202	18,169
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	16,835	-	-	16,835
בנקים בחו"ל					
-	-	1,340	-	-	1,340
ממשלות חו"ל					
45	35	37,032	486	202	36,344
סך-הכל פעילות בחו"ל					
952	982	276,148	2,914	3,802	269,432
סך-הכל ציבור					
-	-	16,850	-	-	16,850
סך-הכל בנקים					
-	-	2,332	-	-	2,332
סך-הכל ממשלות					
952	982	295,330	2,914	3,802	288,614
סך-הכל					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.ג. להלן](#).

(3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-243 מיליוני ש"ח (ליום 30.06.18: 148 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 227 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיר שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-58 מיליוני ש"ח (ליום 30.06.18: 67 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 66 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך) 1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2018					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
					בינוי ונדל"ן - בינוי
53	25	25,982	259	372	25,351
					בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
25	9	19,629	284	277	19,068
					שירותים פיננסיים
2	2	15,606	28	60	15,518
					מסחרי - אחר
200	133	90,159	1,085	2,051	87,023
					סך-הכל מסחרי
280	169	151,376	1,656	2,760	146,960
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾
531	526	69,955	-	526	69,429
					אנשים פרטיים - אחר
176	107	42,963	688	178	42,097
					סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
987	802	264,294	2,344	3,464	258,486
					בנקים בישראל
-	-	111	-	-	111
					ממשלת ישראל
-	-	1,092	-	-	1,092
					סך-הכל פעילות בישראל
987	802	265,497	2,344	3,464	259,689
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
					בינוי ונדל"ן
54	3	7,371	87	133	7,151
					מסחרי אחר
84	-	13,970	272	276	13,422
					סך-הכל מסחרי
138	3	21,341	359	409	20,573
					אנשים פרטיים
13	3	630	18	3	609
					סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
151	6	21,971	377	412	21,182
					בנקים בחו"ל
-	-	13,980	-	-	13,980
					ממשלות חו"ל
-	-	1,343	-	-	1,343
					סך-הכל פעילות בחו"ל
151	6	37,294	377	412	36,505
					סך-הכל ציבור
1,138	808	286,265	2,721	3,876	279,668
					סך-הכל בנקים
-	-	14,091	-	-	14,091
					סך-הכל ממשלות
-	-	2,435	-	-	2,435
					סך-הכל
1,138	808	302,791	2,721	3,876	296,194

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.ג. להלן](#).

(3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-243 מיליוני ש"ח (ליום 30.06.18: 148 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 227 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-58 מיליוני ש"ח (ליום 30.06.18: 67 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 66 מיליוני ש"ח).

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לציבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיר למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

יתורים וארגון מחדש של חוב בעייתי

במדיניות היתורים הבנק מביא בחשבון מגוון שיקולים על מנת למקסם את ההחזר לבנק: ניהול מערכת היחסים עם הלקוח ומקסום הזדמנויות, מניעת default, עיקולים, היבטים ציבוריים וכדומה. ויתורים ניתנים רק במקרים בהם הלקוח הציג רצון טוב לפרוע את הלוואות וצפוי כי יעמוד בהתחייבויותיו. במקרים בהם, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק מעניק לחייב ויתור אשר בתנאים אחרים הוא לא היה מעניק, החוב יוגדר כארגון מחדש של חוב בעייתי. ארגון מחדש של חוב בעייתי יכול שיהיה שינוי בתנאי החוב שגורם להפחתה או לדחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב בעתיד הקרוב, הפחתה בשיעור הריבית או בהפחתה של תשלומים על חשבון הקרן, איחוד חובות וכו'. הבנק יכול להסכים לקבל במזומן נכסים או זכות בהון עצמי של החייב כפירעון של החוב למרות שהשווי המתקבל נמוך מסכום החוב מאחר והבנק מגיע למסקנה שהאמור ימקסם את החזר ההשקעה שלו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 ביוני 2019					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים חוזית של חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לזוים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1,977	284	111	52	173	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,218	205	101	9	104	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
313	26	21	1	5	שירותים פיננסיים
4,867	1,330	315	446	1,015	מסחרי - אחר
8,375	1,845	548	508	1,297	סך-הכל מסחרי
1,489	712	263	126	449	אנשים פרטיים - אחר
9,864	2,557	811	634	1,746	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לזוים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
174	112	104	-	8	בינוי ונדל"ן
490	233	127	64	106	מסחרי אחר
664	345	231	64	114	סך-הכל מסחרי
10	8	-	7	8	אנשים פרטיים
674	353	231	71	122	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
10,538	2,910	1,042	705	1,868	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	2,262	806	478	1,456	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,299	502	162	797	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

30 ביוני 2018					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים חוזית של חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
3,089	323	105	56	218	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,507	267	62	13	205	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
316	31	26	2	5	שירותים פיננסיים
4,784	1,133	226	242	907	מסחרי - אחר
9,696	1,754	419	313	1,335	סך-הכל מסחרי
1,369	674	181	151	493	אנשים פרטיים - אחר
11,065	2,428	600	464	1,828	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
157	70	70	-	-	בינוי ונדל"ן
589	381	210	28	171	מסחרי אחר
746	451	280	28	171	סך-הכל מסחרי
37	35	-	35	35	אנשים פרטיים
783	486	280	63	206	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
11,848	2,914	880	527	2,034	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	2,068	636	422	1,432	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,393	471	176	922	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2018					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
2,898	259	84	42	175	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,336	284	123	13	161	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
334	28	22	2	6	שירותים פיננסיים
4,648	1,085	269	300	816	מסחרי - אחר
9,216	1,656	498	357	1,158	סך-הכל מסחרי
1,433	688	190	145	498	אנשים פרטיים - אחר
10,649	2,344	688	502	1,656	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
163	87	86	-	1	בינוי ונדל"ן
522	272	181	51	91	מסחרי אחר
685	359	267	51	92	סך-הכל מסחרי
20	18	-	18	18	אנשים פרטיים
705	377	267	69	110	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
11,354	2,721	955	571	1,766	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	2,040	620	437	1,420	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,300	513	183	787	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות* (המשך)**
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
-	1	294	-	-	289
בינוי ונדל"ן - בינוי					
-	1	247	-	-	226
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
-	-	26	-	-	26
שירותים פיננסיים					
4	5	1,255	2	2	1,293
מסחרי - אחר					
4	7	1,822	2	2	1,834
סך-הכל מסחרי					
4	12	701	1	1	706
אנשים פרטיים - אחר					
8	19	2,523	3	3	2,540
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	105	-	-	109
בינוי ונדל"ן					
-	-	229	-	-	230
מסחרי - אחר					
-	-	334	-	-	339
סך-הכל מסחרי					
-	-	15	-	-	12
אנשים פרטיים					
-	-	349	-	-	351
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
8	19	2,872	3	3	2,891
סך-הכל ציבור					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 ** יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
 *** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
 (1) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 85 מיליוני ש"ח ו-158 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 בהתאמה (30.06.18: 74 מיליוני ש"ח ו-131 מיליוני ש"ח בהתאמה).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1	2	319	-	1	320
בינוי ונדל"ן - בינוי					
1	2	268	1	1	268
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
-	-	32	-	-	32
שירותים פיננסיים					
3	7	1,068	2	4	1,088
מסחרי - אחר					
5	11	1,687	3	6	1,708
סך-הכל מסחרי					
7	24	712	4	12	702
אנשים פרטיים - אחר					
12	35	2,399	7	18	2,410
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	52	-	-	62
בינוי ונדל"ן					
-	-	233	-	-	306
מסחרי - אחר					
-	-	285	-	-	368
סך-הכל מסחרי					
-	-	37	-	-	37
אנשים פרטיים					
-	-	322	-	-	405
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
12	35	2,721	7	18	2,815
סך-הכל ציבור					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
** יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
*** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
(1) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 85 מיליוני ש"ח ו-158 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 בהתאמה (30.06.18: 74 מיליוני ש"ח ו-131 מיליוני ש"ח בהתאמה).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 ביוני 2019			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
57	17	-	40
בינוי ונדל"ן - בינוי			
74	25	-	49
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
4	2	-	2
שירותים פיננסיים			
446	118	1	327
מסחרי - אחר			
581	162	1	418
סך-הכל מסחרי			
659	370	1	288
אנשים פרטיים - אחר			
1,240	532	2	706
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל			
פעילות לווים בחו"ל			
ציבורי - מסחרי			
11	-	-	11
בינוי ונדל"ן			
48	-	-	48
מסחרי אחר			
59	-	-	59
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל			
1,299	532	2	765
סך-הכל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 30 ביוני 2019 בסך של כ-17 מיליוני ש"ח (ליום 30.06.18: 5 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 5 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

30 ביוני 2018			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
59	17	-	42
בינוי ונדל"ן - בינוי			
155	72	-	83
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
4	1	-	3
שירותים פיננסיים			
400	108	-	292
מסחרי - אחר			
618	198	-	420
סך-הכל מסחרי			
609	361	-	248
אנשים פרטיים - אחר			
1,227	559	-	668
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל			
פעילות לווים בחו"ל			
ציבורי - מסחרי			
165	-	86	79
מסחרי אחר			
1	-	-	1
אנשים פרטיים			
166	-	86	80
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל			
1,393	559	86	748
סך-הכל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 30 ביוני 2019 בסך של כ-17 מיליוני ש"ח (ליום 30.06.18: 5 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 5 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

31 בדצמבר 2018			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
47	17	-	30
בינוי ונדל"ן - בינוי			
126	67	-	59
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
4	1	-	3
שירותים פיננסיים			
429	102	-	327
מסחרי - אחר			
606	187	-	419
סך-הכל מסחרי			
624	355	-	269
אנשים פרטיים - אחר			
1,230	542	-	688
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל			

פעילות לווים בחו"ל

ציבורי - מסחרי			
15	-	-	15
בינוי ונדל"ן			
55	1	-	54
מסחרי אחר			
70	1	-	69
סך-הכל מסחרי			
1,300	543	-	757
סך-הכל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 30 ביוני 2019 בסך של כ-17 מיליוני ש"ח (ליום 30.06.18: 5 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 5 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו

בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	
17	20	144	7	9	55	פעילות לווים בישראל
13	16	16	3	4	9	ציבור - מסחרי
1	1	6	1	1	3	בינוי ונדל"ן - בינוי
122	134	758	56	66	336	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
153	171	924	67	80	403	שירותים פיננסיים
197	229	4,064	88	114	1,806	מסחרי - אחר
350	400	4,988	155	194	2,209	סך-הכל מסחרי
						אנשים פרטיים - אחר
						סך-הכל ציבור - פעילות בישראל

פעילות לווים בחו"ל

ציבור - מסחרי						
-	-	1	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	1	-	-	-	סך-הכל מסחרי
-	-	3	-	-	2	אנשים פרטיים
-	-	4	-	-	2	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
350	400	4,992	155	194	2,211	סך-הכל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות* (המשך)**
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018		
מספר חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב	מספר חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב
	רשומה לפני ארגון מחדש	רשומה לאחר ארגון מחדש		רשומה לפני ארגון מחדש	רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
	26	30	114	19	21
בינוי ונדל"ן - בינוי					52
	5	5	18	4	4
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					13
	4	4	5	-	-
שירותים פיננסיים					2
	81	81	547	41	41
מסחרי - אחר					287
	116	120	684	64	66
סך-הכל מסחרי					354
	156	157	3,107	78	78
אנשים פרטיים - אחר					1,497
	272	277	3,791	142	144
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					1,851
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
	-	-	1	-	-
בינוי ונדל"ן					1
	152	165	2	152	165
מסחרי - אחר					2
	-	-	5	-	-
אנשים פרטיים					2
	152	165	8	152	165
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					5
	424	442	3,799	294	309
סך-הכל ציבור					1,856

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*

בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
4	59	2	22	פעילות לזוים בישראל
5	6	-	3	ציבור - מסחרי
-	3	-	2	בינוי ונדל"ן - בינוי
20	258	9	106	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
29	326	11	133	שירותים פיננסיים
30	1,350	14	575	מסחרי - אחר
59	1,676	25	708	סך-הכל מסחרי
				אנשים פרטיים - אחר
				סך-הכל ציבור - פעילות בישראל

פעילות לזוים בחו"ל

בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
-	5	-	1	ציבור - מסחרי
59	1,681	25	709	אנשים פרטיים
				סך-הכל ציבור

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*

בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה

פעילות לווים בישראל

ציבור - מסחרי			
6	73	2	43
-	7	-	5
-	3	-	1
15	269	5	114
21	352	7	163
32	1,623	12	730
53	1,975	19	893

פעילות לווים בחו"ל

ציבור - מסחרי			
-	4	-	1
53	1,979	19	894

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור - אנשים פרטיים

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג ההחזר וסוג הריבית

30 ביוני 2019					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
בלתי מבוקר					
2,467	30,021	1,431	47,283	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,886	17,504	415	25,820	מעל 60%	
1,045	353	25	662		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
5,398	47,878	1,871	73,765		סך-הכל

30 ביוני 2018					
סיכון אשראי חוץ-מאזני***	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
בלתי מבוקר					
2,394	27,510	1,640	43,508	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,384	16,263	380	23,503	מעל 60%	
652	371	29	653		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
4,430	44,144	2,049	67,664		סך-הכל

31 בדצמבר 2018					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
מבוקר					
2,518	28,722	1,521	45,364	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,624	16,693	416	24,409	מעל 60%	
561	365	29	637		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
4,703	45,780	1,966	70,410		סך-הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
 ** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 *** סווג מחדש.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV - מהווה יחס בין סכום הלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
 2. קבלת הלוואה על-ידי הלווה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-פסו בגין הנכס.
 3. גרירת משכנתא.
 4. חלק ממסגרת האשראי שלא נוצל.
 5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- הביאור מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת אשראי ראה [ביאור 10.א.4](#).

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

31 בדצמבר		30 ביוני		31 בדצמבר		30 ביוני	
2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
יתרת הפרשה להפסדי אשראי				יתרות החוזים*			
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:							
8	6	6	1,397	1,289	788	אשראי תעודות	
35	62	35	5,609	6,267	5,704	ערביות להבטחת אשראי	
69	74	45	22,517	23,718	21,247	ערביות לרוכשי דירות	
159	166	135	24,364	23,973	24,842	ערביות והתחייבויות אחרות**	
36	40	41	14,689	14,278	15,116	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק	
94	110	107	41,403	40,713	43,474	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו	
101	91	105	30,306	27,866	33,103	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן***	
66	84	55	20,449	23,031	24,230	התחייבויות להוצאת ערביות	
21	19	-	24,845	24,138	-	יתרות חוזי מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים המיוחסים לפעילות מופסקת	

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 153 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.18: 174 מיליוני ש"ח).

*** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיוור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. ערבויות

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות. במידת הצורך הבנק נוהג לקבל ביטחונות או התחייבויות מסוגים שונים כגון פיקדונות, ניירות-ערך, נדל"ן, יחסים פיננסיים וכדומה. מרבית הערבויות בבנק מדורגות בדירוג ביצוע האשראי.

ליום 30 ביוני 2019						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
5,704	48	796	111	1,112	3,637	ערבויות להבטחת אשראי
21,247	16,549	-	-	-	4,698	ערבויות לרוכשי דירות
24,842	-	4,731	3,583	6,226	10,302	ערבויות והתחייבויות אחרות
24,230	-	316	2,943	12,835	8,136	התחייבויות להוצאת ערבויות
76,023	16,597	5,843	6,637	20,173	26,773	סך-הכל
ליום 30 ביוני 2018						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
6,267	60	573	216	1,191	4,227	ערבויות להבטחת אשראי
23,718	19,346	-	-	-	4,372	ערבויות לרוכשי דירות
23,973	-	3,854	3,852	5,522	10,745	ערבויות והתחייבויות אחרות
23,031	-	60	1,343	10,622	11,006	התחייבויות להוצאת ערבויות
76,989	19,406	4,487	5,411	17,335	30,350	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2018						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
מבוקר						
5,609	54	839	158	660	3,898	ערבויות להבטחת אשראי
22,517	17,354	-	-	-	5,163	ערבויות לרוכשי דירות
24,364	-	4,655	3,447	5,596	10,666	ערבויות והתחייבויות אחרות
20,449	-	59	1,422	9,843	9,125	התחייבויות להוצאת ערבויות
72,939	17,408	5,553	5,027	16,099	28,852	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 30 ביוני 2019						
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד
נכסים						
72,913	-	2,678	401	18,790	-	51,044
71,116	1,787	219	1,017	26,708	4,444	36,941
326	-	-	-	-	-	326
288,623	1,055	2,242	4,388	20,702	47,946	212,290
2,145	-	-	879	1,218	-	48
105	60	-	-	-	-	45
3,053	3,053	-	-	-	-	-
9,575	756	135	210	1,954	832	5,688
5,588	1,085	31	118	121	304	3,929
803	803	-	-	-	-	-
454,247	8,599	5,305	7,013	69,493	53,526	310,311
התחייבויות						
352,112	1,099	3,527	10,753	74,406	12,639	249,688
3,034	-	34	311	1,035	-	1,654
322	-	-	-	96	2	224
19	-	19	-	-	-	-
30,080	-	12	10	197	28,936	925
10,280	725	158	258	2,303	883	5,953
18,851	851	374	246	2,708	181	14,491
-	-	-	-	-	-	-
414,698	2,675	4,124	11,578	80,745	42,641	272,935
39,549	5,924	1,181	(4,565)	(11,252)	10,885	37,376
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	(1,536)	4,528	12,783	(472)	(15,303)
-	-	(149)	(585)	(723)	-	1,457
-	-	(82)	908	(419)	-	(407)
39,549	5,924	(586)	286	389	10,413	23,123
-	-	(61)	(965)	554	-	472
-	-	(144)	2,754	(2,286)	-	(324)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 30 ביוני 2018					לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי						
נכסים											
83,261	-	4,029	536	12,590	-	66,106					מזומנים ופיקדונות בבנקים
59,616	2,023	411	933	23,808	1,227	31,214					ניירות-ערך
628	-	-	-	-	-	628					ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
272,458	904	2,297	3,779	21,279	46,170	198,029					אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,329	-	-	1,020	1,219	-	90					אשראי לממשלות
108	64	-	-	-	-	44					השקעות בחברות כלולות
3,026	3,026	-	-	-	-	-					בניינים וציוד
10,732	789	235	298	3,728	954	4,728					נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,342	1,393	15	104	73	7	3,750					נכסים אחרים
13,866	440	-	35	124	64	13,203					נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
451,366	8,639	6,987	6,705	62,821	48,422	317,792					סך-כל הנכסים
התחייבויות											
345,717	926	3,480	12,484	73,727	14,326	240,774					פיקדונות הציבור
3,846	-	33	360	1,897	125	1,431					פיקדונות מבנקים
297	-	-	-	102	4	191					פיקדונות הממשלה
10	-	10	-	-	-	-					ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
29,949	-	161	11	354	26,970	2,453					אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,939	780	119	249	3,304	893	4,594					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
10,434	1,084	344	217	1,748	206	6,835					התחייבויות אחרות
14,394	31	-	10	291	73	13,989					התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
414,586	2,821	4,147	13,331	81,423	42,597	270,267					סך-כל ההתחייבויות
36,780	5,818	2,840	(6,626)	(18,602)	5,825	47,525					עודף נכסים (התחייבויות)
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:											
-	-	(789)	-	36	-	753					מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:											
-	-	(2,116)	5,645	20,072	111	(23,712)					מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(21)	563	(957)	-	415					אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	45	(30)	(604)	-	589					אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
36,780	5,818	(41)	(448)	(55)	5,936	25,570					סך-הכל כללי
-	-	28	428	(1,624)	-	1,168					אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	147	(471)	(486)	-	810					אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
							נכסים
84,459	-	1,825	311	12,341	-	69,982	מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,116	1,521	288	846	24,881	2,645	25,935	ניירות-ערך
708	-	-	-	-	-	708	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
282,507	819	2,575	4,864	24,463	46,180	203,606	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,428	-	-	973	1,361	-	94	אשראי לממשלות
103	58	-	-	-	-	45	השקעות בחברות כלולות
3,111	3,111	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
10,534	1,096	323	432	4,079	715	3,889	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,850	1,610	43	79	49	7	4,062	נכסים אחרים
15,110	484	-	55	115	62	14,394	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
460,926	8,699	5,054	7,560	67,289	49,609	322,715	סך-כל הנכסים
							התחייבויות
352,260	830	3,891	10,645	78,007	12,493	246,394	פיקדונות הציבור
4,528	-	22	344	1,934	124	2,104	פיקדונות מבנקים
208	-	-	-	99	3	106	פיקדונות הממשלה
30,024	-	21	11	339	27,796	1,857	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,676	1,100	263	306	3,492	622	3,893	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
11,841	1,291	397	204	2,700	316	6,933	התחייבויות אחרות
14,733	23	-	5	275	68	14,362	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
423,270	3,244	4,594	11,515	86,846	41,422	275,649	סך-כל ההתחייבויות
37,656	5,455	460	(3,955)	(19,557)	8,187	47,066	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:
-	-	(522)	3,384	20,198	553	(23,613)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(191)	439	(1,401)	-	1,153	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	59	173	44	-	(276)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
37,656	5,455	(194)	41	(716)	8,740	24,330	סך-הכל כללי
-	-	127	68	(2,111)	-	1,916	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	771	763	1,542	-	(3,076)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחר, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח'. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח;

ניירות-ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעור ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת הפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי הוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-114 מיליוני ש"ח.

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי הוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות - מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלווקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מידת השווי הוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקאות אלו.

אומדן השווי הוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן מוצג בהתאם ליתרה המאזנית של העמלות בעסקאות הנ"ל המהוות קירוב לשווי הוגן.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי הוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 - פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סך-הכל	ליום 30 ביוני 2019			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
72,918	69,458	-	3,460	72,913	מזומנים ופיקדונות בבנקים
71,118	1,558	27,733	41,827	71,116	ניירות-ערך*
326	326	-	-	326	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
289,616	285,764	-	3,852	288,623	אשראי לציבור, נטו***
2,155	2,155	-	-	2,145	אשראי לממשלות
9,575	3,051	5,785	739	9,575	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,501	1,030	-	471	1,499	נכסים פיננסיים אחרים
-	-	-	-	-	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
447,209	363,342	33,518	50,349	446,197**	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
353,650	348,704	-	4,946	352,112	פיקדונות הציבור***
3,035	3,035	-	-	3,034	פיקדונות מבנקים
336	336	-	-	322	פיקדונות הממשלה
19	19	-	-	19	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,700	236	2,021	28,443	30,080	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,280	3,725	5,815	740	10,280	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
12,318	11,847	-	471	12,282	התחייבויות פיננסיות אחרות
-	-	-	-	-	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
410,338	367,902	7,836	34,600	408,129**	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
166	166	-	-	-	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,065 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 87,114 מיליוני ש"ח ובסך של 15,732 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-35 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 30 ביוני 2018			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
83,224	80,333	-	2,891	83,261	מזומנים ופיקדונות בבנקים
59,619	1,639	23,873	34,107	59,616	ניירות-ערך*
628	628	-	-	628	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
272,971	268,068	-	4,903	272,458	אשראי לציבור, נטו***
2,339	2,339	-	-	2,329	אשראי לממשלות
10,732	4,285	5,680	767	10,732	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,465	733	-	732	1,454	נכסים פיננסיים אחרים
13,238	13,215	-	23	13,263	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
444,216	371,240	29,553	43,423	**443,741	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
346,676	340,529	-	6,147	345,717	פיקדונות הציבור***
3,858	3,858	-	-	3,846	פיקדונות מבנקים
309	309	-	-	297	פיקדונות הממשלה
10	10	-	-	10	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
31,109	1,731	2,038	27,340	29,949	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,939	3,714	5,458	767	9,939	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,279	3,650	-	629	4,244	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,186	14,186	-	-	14,222	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
410,366	367,987	7,496	34,883	**408,224	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

- * כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,038 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).
- ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 77,413 מיליוני ש"ח ובסך של 16,725 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).
- *** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-10 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.
- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2018			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
84,435	81,391	-	3,044	84,459	מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,119	1,602	24,937	29,580	56,116	ניירות-ערך*
708	708	-	-	708	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
281,677	277,962	-	3,715	282,507	אשראי לציבור, נטו***
2,435	2,435	-	-	2,428	אשראי לממשלות
10,534	2,007	7,428	1,099	10,534	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,880	870	-	1,010	1,814	נכסים פיננסיים אחרים
14,431	14,386	-	45	14,456	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
452,219	381,361	32,365	38,493	**453,022	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
352,862	347,139	-	5,723	352,260	פיקדונות הציבור***
4,544	4,544	-	-	4,528	פיקדונות מבנקים
220	220	-	-	208	פיקדונות הממשלה
2	2	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,312	1,107	2,023	27,182	30,024	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,676	851	7,725	1,100	9,676	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,758	4,748	-	1,010	5,684	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,508	14,508	-	-	14,544	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
417,882	373,119	9,748	35,015	**416,924	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
113	113	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,020 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 73,001 מיליוני ש"ח ובסך של 16,411 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-2 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משבובים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 30 ביוני 2019			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
38,078	-	4,283	33,795
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
13,421	-	13,216	205
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
52	-	-	52
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
7,583	183	7,193	207
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
20	-	20	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
2,633	-	2,573	60
אגרות-חוב של אחרים זרים			
61,787	183	27,285	34,319
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
716	-	448	268
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
7,230	-	-	7,230
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
4	-	-	4
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
-	-	-	-
אגרות-חוב של אחרים זרים			
6	-	-	6
מניות סחירות			
7,240	-	-	7,240
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
432	159	273	-
חוזי שקל-מדד			
5,481	1,896	3,585	-
חוזי ריבית אחרים			
2,730	940	1,765	25
חוזי מטבע-חוץ			
902	38	150	714
חוזי מניות			
30	18	12	-
חוזי סחורות ואחרים			
3,865	-	-	3,865
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
471	-	-	471
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
83,654	3,234	33,518	46,902
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
254	91	163	-
חוזי שקל-מדד			
6,062	1,740	4,322	-
חוזי ריבית אחרים			
3,069	1,772	1,272	25
חוזי מטבע-חוץ			
865	104	46	715
חוזי מניות			
30	18	12	-
חוזי סחורות ואחרים			
35	21	14	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
3,865	-	-	3,865
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
471	-	-	471
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
1,081	-	-	1,081
התחייבויות בגין השאלות ניירות-ערך			
15,732	3,746	5,829	6,157
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 30 ביוני 2018			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה			
28,139	-	4,403	23,736
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
10,838	-	10,355	483
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
24	-	-	24
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
7,613	186	7,043	384
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
219	-	219	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
2,004	-	1,853	151
אגרות-חוב של אחרים זרים			
951	-	-	951
מניות סחירות			
ניירות-ערך למסחר			
8,262	-	-	8,262
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
69	-	-	69
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
-	-	-	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
2	-	-	2
אגרות-חוב של אחרים זרים			
45	-	-	45
מניות סחירות			
58,166	186	23,873	34,107
סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
456	199	257	-
חוזי שקל-מדד			
4,769	1,664	3,105	-
חוזי ריבית אחרים			
4,580	2,308	2,247	25
חוזי מטבע-חוץ			
905	94	69	742
חוזי מניות			
22	20	2	-
חוזי סחורות ואחרים			
4,903	-	-	4,903
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
732	-	-	732
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
74,533	4,471	29,553	40,509
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
306	100	206	-
חוזי שקל-מדד			
4,817	1,463	3,354	-
חוזי ריבית אחרים			
3,905	2,061	1,819	25
חוזי מטבע-חוץ			
889	70	77	742
חוזי מניות			
22	20	2	-
חוזי סחורות ואחרים			
10	17	(7)	-
התחייבויות בגין נגזרים משבוצים			
4,903	-	-	4,903
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
629	-	-	629
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
1,244	-	-	1,244
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
16,725	3,731	5,451	7,543
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה			
26,373	-	4,570	21,803
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
10,420	-	10,046	374
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
114	-	-	114
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
8,273	191	7,777	305
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
141	-	141	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
2,539	-	2,403	136
אגרות-חוב של אחרים זרים			
470	-	-	470
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
6,266	-	-	6,266
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
69	-	-	69
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
2	-	-	2
אגרות-חוב של אחרים זרים			
41	-	-	41
מניות סחירות			
54,708	191	24,937	29,580
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
366	79	287	-
חוזי שקל-מדד			
4,443	652	3,791	-
חוזי ריבית אחרים			
4,285	1,153	3,097	35
חוזי מטבע-חוץ			
1,377	81	232	1,064
חוזי מניות			
63	42	21	-
חוזי סחורות ואחרים			
3,715	-	-	3,715
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
1,010	-	-	1,010
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
69,967	2,198	32,365	35,404
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
224	25	199	-
חוזי שקל-מדד			
4,588	56	4,532	-
חוזי ריבית אחרים			
3,423	749	2,638	36
חוזי מטבע-חוץ			
1,377	19	294	1,064
חוזי מניות			
64	2	62	-
חוזי סחורות ואחרים			
2	14	(12)	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
3,715	-	-	3,715
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
1,010	-	-	1,010
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
2,008	-	-	2,008
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
16,411	865	7,713	7,833
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 30 ביוני 2019				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
בלתי מבוקר				
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה				
(96) ⁽¹⁾	648	648	-	-
(8) ⁽²⁾	20	20	-	-
(104)	668	668	-	-
ליום 30 ביוני 2018				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
בלתי מבוקר				
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה				
16 ⁽¹⁾	846	846	-	-
(3) ⁽²⁾	12	12	-	-
13	858	858	-	-
ליום 31 בדצמבר 2018				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
מבוקר				
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה				
117 ⁽¹⁾	681	681	-	-
(34) ⁽²⁾	49	49	-	-
83	730	730	-	-

(1) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019								
שווי הוגן ליום 31 במרץ 2019	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2019	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 ביוני 2019	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח ההפסד ⁽¹⁾⁽³⁾
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
185	183	-	-	-	-	1	(3)	11 ⁽²⁾⁽¹⁾
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
67	68	-	-	5	-	-	(4)	1 ⁽³⁾
74	156	-	-	341	(5)	-	(254)	60 ⁽¹⁾⁽³⁾
(599)	(832)	-	-	1,107	(160)	-	(1,180)	358 ⁽³⁾
(59)	(66)	-	-	8	(2)	-	(13)	62 ⁽³⁾
1	-	-	-	(2)	(1)	-	2	30 ⁽³⁾
(24)	(21)	-	-	6	-	-	(3)	11 ⁽³⁾
(355)	(512)	-	-	1,465	(168)	1	(1,455)	509 ⁽³⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018								
שווי הוגן ליום 31 במרץ 2018	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2018	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 ביוני 2018	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח ההפסד ⁽¹⁾⁽³⁾
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
214	186	-	-	(37)	-	9	-	11 ⁽¹⁾⁽²⁾
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
109	99	-	-	-	-	-	(10)	7 ⁽³⁾
308	201	-	-	(3)	9	-	(113)	97 ⁽¹⁾⁽³⁾
309	247	-	-	20	3	-	(85)	69 ⁽³⁾
169	24	-	-	6	1	-	(152)	148 ⁽³⁾
(1)	-	-	-	-	2	-	(1)	2 ⁽³⁾
(1)	(17)	-	-	1	-	-	(17)	18 ⁽³⁾
1,107	740	-	-	(13)	15	9	(378)	192 ⁽³⁾

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2019	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 ביוני 2019	
191	(9)	1	-	-	-	-	183	1 ⁽¹⁾⁽²⁾	נכסים
אגרות-חוב זמינות למכירה									
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים									
54	10	-	-	4	-	-	68	8 ⁽³⁾	יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו
חוזי שקל-מדד									
596	(771)	-	(15)	346	-	-	156	(362) ⁽¹⁾⁽³⁾	חוזי ריבית אחרים
404	(1,443)	-	(99)	306	-	-	(832)	(463) ⁽³⁾	חוזי מטבע-חוץ
62	(129)	-	(3)	4	-	-	(66)	(120) ⁽³⁾	חוזי מניות
40	(38)	-	(1)	(1)	-	-	-	(38) ⁽³⁾	חוזי סחורות ואחרים
(14)	(15)	-	-	8	-	-	(21)	(15) ⁽³⁾	נגזרים משובצים
1,333	(2,395)	1	(118)	667	-	-	(512)	(989)	סך-הכל

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2018	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 ביוני 2018	
212	-	11	-	(37)	-	-	186	11 ⁽¹⁾⁽²⁾	נכסים
אגרות-חוב זמינות למכירה									
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים									
103	(8)	-	-	4	-	-	99	(6) ⁽³⁾	יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו
חוזי שקל-מדד									
295	(127)	-	70	(37)	-	-	201	(110) ⁽¹⁾⁽³⁾	חוזי ריבית אחרים
(813)	940	-	8	112	-	-	247	947 ⁽³⁾	חוזי מטבע-חוץ
(3)	(16)	-	-	43	-	-	24	16 ⁽³⁾	חוזי מניות
(2)	(1)	-	2	1	-	-	-	(2) ⁽³⁾	חוזי סחורות ואחרים
(29)	5	-	-	7	-	-	(17)	5 ⁽³⁾	נגזרים משובצים
(237)	793	11	80	93	-	-	740	861	סך-הכל

- רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
- רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת נירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
- רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח ההפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	הפסדים שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2018
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
212	16	-	-	(37)	-	-	191	(1)(2)
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
103	(59)	-	-	10	-	-	54	(62) ⁽³⁾
295	40	-	5	256	-	-	596	86 ⁽¹⁾⁽³⁾
(813)	(236)	-	12	1,441	-	-	404	159 ⁽³⁾
(3)	8	-	(1)	58	-	-	62	(32) ⁽³⁾
(2)	29	-	10	3	-	-	40	(9) ⁽³⁾
(29)	3	-	-	12	-	-	(14)	(2) ⁽³⁾
(237)	(199)	-	26	1,743	-	-	1,333	140

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן בין רמה 1 לרמה 2.

א. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה. בהתאם למדיניות התאגיד הבנקאי, ההעברות בין הרמות מוכרות כמתרחשות בסוף תקופת הדיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 30 ביוני 2019			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	183	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	68	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 0.14%-5.92% (0.93%)
חוזי ריבית אחרים	156	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 0.14%-16.54% (1.18%)
חוזי מטבע-חוץ	(832)	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה 0.14%-16.11% (1.05%)
חוזי מניות	(88)	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה 0.14%-15.55% (0.44%)
חוזי מניות ⁽¹⁾	22	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
		סטיית תקן	48.20%-48.20% (48.20%)
		תשואת דיבידנד	0.00%-0.00% (0.00%)
		ריבית שקלית לא-צמודה	0.62%-0.62% (0.62%)
חוזי סחורות ואחרים	-	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה 0.14%-15.45% (3.20%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	(21)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	20	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	648	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 30 ביוני 2018			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	186	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	99	סיכון צד נגדי לעסקה	0.37%-3.56% (1.28%)
חוזי ריבית אחרים	201	סיכון צד נגדי לעסקה	0.37%-15.75% (1.19%)
חוזי מטבע-חוץ	247	סיכון צד נגדי לעסקה	0.37%-15.75% (1.40%)
חוזי מניות	11	סיכון צד נגדי לעסקה	0.37%-15.75% (1.06%)
חוזי מניות ⁽¹⁾	13	ציטוט מצד נגדי	
חוזי סחורות ואחרים	-	סיכון צד נגדי לעסקה	0.37%-3.75% (1.71%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	(17)	ציטוט מצד נגדי	
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	12	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	846	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2019

מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	191	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	54	סיכון צד נגדי לעסקה	0.38%-8.27% (2.03%)
חוזי ריבית אחרים	596	סיכון צד נגדי לעסקה	0.38%-18.30% (6.10%)
חוזי מטבע-חוץ	404	סיכון צד נגדי לעסקה	
חוזי מניות	64	סיכון צד נגדי לעסקה	0.38%-3.68% (2.57%)
חוזי מניות ⁽¹⁾	(2)	ציטוט מצד נגדי	
תשואת דיבידנד			
ריבית שקלית לא-צמודה			
חוזי סחורות ואחרים	40	סיכון צד נגדי לעסקה	0.38%-18.30% (6.10%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	(14)	ציטוט מצד נגדי	
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	49	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	681	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים			

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות

רפורמות רגולטוריות להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעיקר עניינן, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל, ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום.

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פורסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרומ).

- החוק קובע כי חברות כרטיסי האשראי יופרדו משני הבנקים הגדולים (הבנק ובנק לאומי). מאחר והבנק בחר בדרך של הנפקה של לפחות 25% מחברת כרטיסי האשראי שבבעלותו יכול תהליך ההיפרדות לארוך עד 4 שנים מינואר 2017. בחודש אפריל 2019 מכר הבנק כ-65.2% מהונה המונפק והנפרע של ישראל כרטיס. הבנק נערך להשלמת ההיפרדות מקבוצת ישראל כרטיס כנדרש בחוק במספר חלופות אפשריות. אין ודאות בנוגע לאופן ולעיתוי בו יבחר הבנק להשלים את ההיפרדות.
 - החל מפברואר 2020 הבנק יידרש להציג באתר שלו, עבור לקוחותיו, פירוט מידע על העסקות המבוצעות על ידם בכרטיסי חיוב חוץ בנקאיים. תיקון להוראות נוהל בנקאי תקין 470 פורסם בחודש נובמבר 2018 ובו הוראות באשר לאופן הצגת המידע. הבנק נערך לעמוד בלוח הזמנים כנדרש.
 - כחלק מהגנות הינוקא לחברות כרטיסי האשראי הבנק יידרש לצמצם את מסגרות האשראי שלו ב-50% ביחס למסגרות האשראי שהקצה בשנת 2015, זאת עד חודש פברואר 2021. לאחר מכן לא יוכל הבנק לצמוח בהיקף המסגרות במשך 3 שנים נוספות.
 - בהמשך לאמור בביאור 35 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018 (בעמ' 266) בדבר החזקותיו של הבנק בחברת שב"א (שירותי בנק אוטומטיים בע"מ, שב"א") ובדבר הדרישה החלה על הבנק למכור את החזקותיו העולות על 10% עד חודש ינואר 2021, בחודש אפריל 2019 התקשר הבנק בהסכם עם חברה מקבוצת Mastercard העולמית ("מסטרקארד") למכירת 10% ממניות שב"א כנגד תמורה כוללת של 11 מיליון דולר (כ-39 מיליון ש"ח), מתוכה 9 מיליון דולר ישולמו במועד השלמת העסקה ו-2 מיליון דולר נוספים יינתנו כשירותים שונים שתעניק מסטרקארד (בתנאי הסכם קיים לשיתוף פעולה בין הצדדים וכפי שיוסכם ביניהם) בחמש השנים הקרובות. העסקה הושלמה בחודש במאי 2019. בנוסף, במאי 2019, פרסמה שב"א תשקיף הצעת מכר למניות שב"א במסגרתו מכר הבנק (ובנקים נוספים המחזיקים בשב"א) 13.4% מהחזקותיו במניות שב"א ונותר עם החזקה של 10%.
- בגין העסקות האמורות ושיערוך יתרת ההשקעה הנותרת רשם הבנק רווח (לפני מס) בסך של כ-65 מיליון ש"ח ברבעון השני לשנת 2019.

ועדת החקירה הפרלמנטרית להקצאת האשראי במשק

בחודש יולי 2017 החליטה הכנסת להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לבחינת הקצאת האשראי במשק והסדרי חוב בראשות ח"כ איתן כבל. בוועדה בחנו את התנהלות בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, גופים מוסדיים, חברות ביטוח ונותני אשראי למיניהם, והגישו המלצות בנושא. מנכ"ל הבנק ויו"ר הדייקטוריון הופיעו בפני הוועדה ביום 21 בחודש אוקטובר 2018.

ביום 15 בחודש אפריל 2019 פרסמה הוועדה את המלצותיה, אשר כוונו להתנהלות הגופים המפקחים. ההמלצות לא כוללות המלצות קונקרטיות המכוונות לבנק ספציפי או לנושאי משרה בו. עם זאת, ההמלצות המכוונות לחלק מהרגולטורים וכן המלצות הרחוב, צפויות להשפיע, ככל שיאמצו וימומשו - בין אם בחקיקה ובין אם באמצעות החלטה מנהלית של הרגולטור הרלוונטי - על פעילות הבנקים. כך למשל, בין עיקרי ההמלצות ישנה המלצה אשר בכוחה לפגוע באופן משמעותי ביחסים בין הבנק ללקוח, אשר נהנים מהגנות סודיות שונות המעוגנות בחוק ובפסיקה - מוצע להקים ועדה פרלמנטרית משותפת לוועדות הכלכלה והכספים שתהיה רשאית לקבל לידה גם מידע סודי שיימסר לה על אף הוראות סודיות הקבועות בחוקים הפיננסיים. המלצות נוספות מתייחסות לשינויים נדרשים בדרכי הפיקוח והאכיפה שמפעיל הפיקוח על הבנקים; כך מוצע להקים יחידה ייעודית בעלת סמכויות חקירה בפיקוח על הבנקים (בדומה ליחידות מקבילות הקיימות ברשות התחרות ורשות ניירות-ערך), לאסור על צעדי אכיפה בלתי פורמליים מצד הפיקוח ולחייב את פרסום כלל צעדי האכיפה הפורמלית וכן מסמך מדיניות אכיפה כוללני. המלצה נוספת מציעה לקבוע כי הבנקים ואיגוד הבנקים לא יהיו חברים בוועדה המייעצת לנגיד בנק ישראל ולמפקח על הבנקים, ויוותרו בה חברים נציגי ממשלה בלבד, כמו-כן יקבע כי הוועדה תפרסם את הפרוטוקולים של דיוניה. המלצות אחרות, הנוגעות לרשות התחרות, מבקשות כי רשות התחרות תכריז על הבנקים כקבוצת ריכוז או כמונופול, וכן תגביר במידה ניכרת את נכונותה לפעול לגילוי מקרים של ניצול לרעה של כוח שוק ושל פעילות אנטי-תחרותית במערכת הבנקאית.

החוק לניוד חשבונות בין בנקים באופן מקוון

בחודש פברואר 2018 אושר בכנסת החוק להקמת מערכת ניוד חשבונות בנק אוטומטית על בסיס מערכת ה-CASS שהוקמה באנגליה (Current Account Switch Service) במסגרת התוכנית הכלכלית (חוק ההסדרים) לשנת 2018. על-פי החוק - הבנקים יחויבו לאפשר מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבוע ימי עסקים וללא עלות ללקוח, בחודש פברואר 2021 יכנס החוק לתוקף עם אפשרות להארכה נוספת בשנה. מאז פרסום הצעת החוק מתקיימות בבנק ישראל פגישות הצוות ליישום החוק. הוחלט כי חברת מס"ב תנהל את הפרויקט והחברה העבירה לוחות זמנים לביצוע לפיקוח על הבנקים ולכלל הבנקים החברים.

בחודש יוני 2019 פרסמה נגידת בנק ישראל כללים ראשוניים מכח החוק העוסקים בסוגי חשבונות אשר הבנקים יחויבו לאפשר את ניודם במסגרת המערכת. על-פי נתוני בנק ישראל, כ-80% מחשבונות עו"ש למשקי בית יהיו ניתנים לניוד במערכת.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

בחודש יוני 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת כללים לסוגי המוצרים אשר ינידו במסגרת המערכת - ביניהם הרשאות לחיוב החשבון, ניהול יתרת חובה בשקלים ובמטבע-חוץ, ניהול ניירות-ערך ועוד. בנוסף, פורסמה טיוטת הוראת נוהל בנקאי תקין אשר מסדירה את רצף הפעולות הנדרשות מהבנק הקולט והבנק המעביר בנידו, והמפרטת את החובות החלות על כל אחד מהם.

הרפורמה בשירותי התשלום

בחודש ינואר 2019, פורסם חוק שירותי תשלום, שיכנס לתוקף בחודש ינואר 2020. החוק מחליף את חוק כרטיסי חיוב ולמעשה מחיל הגנות צרכניות שהיו שמורות עד עתה לעולם הכרטיסים גם על אמצעי תשלום בבנקים כגון העברות מחשבון והרשאות לחיוב חשבון. בנוסף, יחלו הגנות גם על אמצעי תשלום חדשניים כגון אפליקציות תשלומים, ארנק אלקטרוני ועוד. ההסדר שנקבע בחוק מסתמך בין היתר על עקרונות דירקטיבת PSD2 שנכנסה לתוקף בחודש מאי 2018 באירופה. היערכות הבנק נדרשת בעיקר בנושא התאמת החוזים, הגילוי הנאות וההודעות הנדרשות לגבי כלל אמצעי התשלום שהבנק מעמיד ללקוחותיו, בנושא החובה והאחריות המוטלות על הבנק לעניין שימוש לרעה ובנושא ההרשאות לחיוב חשבון, אשר החוק מקדיש לו פרק ייחודי. תזכיר חוק נוסף בנושא, הקובע את החובות החלות על מי שמבקש לקבל רישיון ולשמש כנותן שירותי תשלום, התפרסם בחודש אוגוסט 2018 להערות הציבור והוא צפוי להגיע לדין בכנסת הנכנסת.

הוראות ויוזמות מהותיות במחצית הראשונה של שנת 2019

- בנקאות פתוחה - הבנק חויב לאפשר להעביר מידע על חשבונות לקוחות לצדדים שלישיים שיתנו ללקוחות שירותי יעוץ, השוואת עלויות וסכימת מידע פיננסי. ההעברה תהיה בכפוף לאישור לקוח ותבוצע בשיטת OPEN API. טיוטת ניהול בנקאי תקין פורסמה ביום 3 ביולי 2019 ובנק ישראל פרסם לוח זמנים לביצוע הפרויקט.
- חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי - החוק יכנס לתוקף ב-15 בספטמבר 2019. עיקרי ההוראה: החוק יוצר מסגרת חקיקתית אחת אשר תכלול את כל סוגי החייבים - יחידים ותאגידים על סוגיהם השונים. במקביל, נקבעה במסגרת החקיקתית חלקים שיעסקו בהיבטים הייחודיים הנוגעים לתאגידים ובהיבטים הייחודיים הנוגעים ליחידים. תאגידים: החוק מבקש להסדיר את כל היבטי חדלות הפירעון של התאגיד, החל מהסדרי החוב וחובות נושאי המשרה בתקופה שקודמת לפתיחת הליכי חדלות הפירעון, המשך בהליכי ההבראה והשיקום וכלה בפירוקו של התאגיד וחסול פעילותו. כדי לתת מענה הן לצורך באחידות והן לצורך בהסדרים ייחודיים במקרים המתאימים. יחידים: החוק מבקש להסדיר היבטים של חדלות הפירעון של יחיד, בכך שהוא יוצר הסדרים פשוטים ומהירים יותר עבור חייבים שמבקשים להתמודד עם חדלות פירעון: יצירת מסלולים מנהליים לטיפול בחובות נמוכים לחייבים שאינם "סדרתיים", מאפשר גם ליחידים לגשת להליכי חדלות פירעון עוד לפני שהם חדלי פירעון, וכן מאפשר תניית קבלת ההפטר בעמידה בתוכנית הכשרה כלכלית, על מנת שההליך יהיה כלי להתמודדות גם עם הסיבות שהובילו לחדלות הפירעון.
- משרד המשפטים פרסם טיוטת תקנות ליישום החוק. לאור העיכוב בהשלמת הליך חקיקתן של התקנות בשל התפזרות הכנסת, נראה כי החוק יכנס לתוקף לפני שהתקנות יוסדרו.
- דיווח במידע בנקאי זמין בתקשורת במסגרת חוק חדלות פירעון - ביום 1 במאי 2019 הנחה הכנסת הראשי במשרד המשפטים כי העברת מידע בקשר ללקוחות שסומנו כ"חדלי פירעון", תתבצע באמצעות מערכת מבז"ק. בין כנס הנכסים הראשי לבנק מתקיימת הדברות לגבי אופן יישום ההנחיה.
- CRS - חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים - תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט-2019. מדינת ישראל אימצה את תקן ארגון ה-OECD לחילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים לצרכי מס (Common Reporting Standard - CRS) של תושבים זרים. מוסדות פיננסיים נדרשים לאסוף מידע פיננסי כפי שהוגדר אודות תושבים זרים, אשר יועברו באמצעות רשות המסים למדינות התושבות הזרות. התקנות אושרו ביום 1 בינואר 2019. הבנק דיווח לרשות המסים ביום 23 ביוני 2019 בגין שנת 2017 - וידוח על שנת 2018 ביום 8 בספטמבר 2019.
- נוהל בנקאי תקין 434 - חשבונות משותפים - סעיף "היוותרות בחיים" - ביוני 2019 פרסם בנק ישראל טיוטת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא זה הקובעת כללים לניהול החשבון במקרה של פטירת אחד מבעלי החשבון.
- נוהל בנקאי תקין 311 - ניהול סיכונים אשראי - בחודש מרץ 2019 פרסם בנק ישראל טיוטה נוספת המעדכנת את ההוראה - הוגדרה דרישה לקחת בחשבון את איכות הממשל התאגידי בחברה לווה בעת העמדת אשראי.
- נוהל בנקאי תקין 353 - הנפקת ערבויות - בחודש מאי 2019 פרסם בנק ישראל עדכון להוראה כך שתתאפשר הנפקת ערבות באמצעים ממוחשבים (מוותר על דרישת הנפקת ערבות בעותק מודפס) תוך שימת לב לסיכונים הייחודיים הנובעים מכך. באופן זה תתאפשר לבנק להנפיק מוצרי ערבות דיגיטלית.
- בחודש אפריל 2019 נכנס לפעילות מאגר נתוני אשראי - כתוצאה מהחוק לכל אזרח יהיה דירוג אשראי כאשר דירוג זה ימסר לנותן אשראי בעת בקשת אשראי ולאחר הסכמת האזרח.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

- החלפת עוגני הריבית בחו"ל - בחודש מרץ 2019 שלח בנק ישראל טיוטת מכתב לעניין סיום השימוש בריבית ה-LIBOR. המכתב מורה לבנקים להיערך לנושא באופן מקיף; בין היתר מתבקשים הבנקים למנות גורם ניהולי האחראי לריכוז בחינת השפעות הנושא והמעקב אחרי הטיפול בנושא. בנוסף יערכו הבנקים מיפוי של המכשירים והחוזים שלהם פוטנציאל להיות מושפעים מהחלפה זו. כמו-כן מתבקשים הבנקים לבצע ניתוח סיכונים מקיף הן לתאגיד והן להשלכה על יחסי הבנק והלקוח וכן לקבוע מדיניות ונהלים המתייחסים למעבר תוך בחינת תרחישים שונים בקצב המעבר.
 - תיקון של דיני התחרות - בחודש ינואר 2019 פורסם תיקון 21 לחוק ההגבלים העסקיים - על-פי התיקון לחוק, הרשות (שתיקרא מעתה רשות התחרות) תוכל להכריז על חברה כמונופול גם אם נתח השוק שלה נמוך מ-50%, כל עוד היא סבורה שיש בידה כח שוק משמעותי. בנוסף, תקרת העיצומים הכספיים שלרשות יש סמכות להטיל על תאגידים שהפרו את החוק תעלה מ-24 מיליון ש"ח ל-100 מיליון ש"ח.
 - רשות התחרות פרסמה בחודש פברואר 2019 טיוטת חוות דעת לעניין כח שוק - לפי תיקון 21 לחוק ההגבלים העסקיים, נקבע כי מונופול יחשב מי שמחזיק כוח שוק משמעותי ביחס לאספקת נכסים או ביחס למתן שירותים או רכישתם (זאת בשונה מההגדרה הקודמת אשר קבעה כי מונופול יוגדר כמי ששולט בלמעלה מ-50% מהשוק). טיוטת חוות הדעת מסבירה מהו להבנת הרשות כח שוק משמעותי, וכיצד יש לבחון את קיומו. בנוסף, הטיוטה קובעת כי ייתכן ותהיה אפשרות גם למספר גורמים הפועלים בשוק אחד להפעיל כח שוק משותף. קביעה זו מעלה חשש להגדרת כלל המערכת הבנקאית.
- חקיקה פרטית לטובת נוטלי משכנתאות:
- בחודש ינואר 2019 פורסם תיקון 30 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) העוסק בדחיית פירעון הלוואה לדיר של לקוח בנסיבות מיוחדות, החוק קובע כי על הבנקים (וגופים חוץ בנקאיים ככל שאלו ימכרו משכנתאות בעתיד) לאפשר ללקוח, לבחור מסלול הלוואה בו הוא יהיה רשאי, לדחות תשלומים בגין הלוואה לדיר במקרה של אבטלה, מחלה, לידה או פגיעה.
 - בחודש ינואר 2019 פורסם ברשומות תיקון 31 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) העוסק בדחיית תשלומי משכנתא עקב פטירת לווה - על-פי התיקון לחוק, במקרה של פטירת לווה, לבקשת מי שחייב לפרוע את הלוואה, על הבנק לדחות את תשלומי המשכנתא, לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים, ללא תשלום וללא חיוב בריבית פיגורים.
 - תיקונים אלו נכנסו לתוקף בחודש יולי 2019.
- יוזמות רגולטוריות אלו משפיעות לרעה על הכנסות הבנק ועל הוצאותיו, ועלולות להשפיע לרעה על עסקי קבוצת הבנק בעתיד. בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. השפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.
- לפרטים נוספים בנושא רפורמות מרכזיות נוספות ראה [ביאור 35 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

ביאור 17 קבוצת ישראלכרט

- בהמשך לאמור בביאור 15.ה. לדוח השנתי של הבנק לשנת 2018 לעניין היערכות הבנק להיפרדות מקבוצת ישראלכרט, בהתאם לנדרש בחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 ("החוק להגברת התחרותיות") בחודש אפריל מכר הבנק בהצעת מכר לציבור כ-65.2% מהונה של ישראלכרט בתמורה (ברוטו) כוללת של כ-1.76 מיליארד ש"ח ונותר עם החזקה של כ-33% ממניות ישראלכרט. בהתאם לכללי חשבונאות החלים על הבנק, בשל הירידה משיעור החזקה של 50%, חדל הבנק לאחד את קבוצת ישראלכרט, אך נשאר עם השפעה מהותית, ועל כן, הכיר ברבעון השני ברווח נטו (לאחר מס והוצאות הקשורות בהצעת המכר) בסך של כ-137 מיליון ש"ח, בגין מכירת ההשקעה בישראלכרט (לפרטים נוספים, ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#)).
- ביום 11 באפריל 2019 ובמענה לבקשת הבנק, עדכן בנק ישראל את היתר השליטה בישראלכרט, כך שגרעין השליטה שעל הבנק להחזיק בישראלכרט לא יפחת מ-30% מכל סוג של אמצעי השליטה בסולקים, וזאת חלף 50% בהיתר הקודם.
- לפי הוראות החוק להגברת התחרותיות יהיה הבנק רשאי להחזיק ביתרת החזקותיו בישראלכרט עד ליום 31 בינואר 2021 הבנק נערך להשלמת ההיפרדות מקבוצת ישראלכרט כנדרש בחוק במספר חלופות אפשריות ובהן: מכירת מניות המהוות גרעין שליטה בישראלכרט, מכירה פרטית ללא גרעין שליטה או הצעה לציבור של מניות ישראלכרט, למשקיעים זרים או ישראלים, חלוקת מניות ישראלכרט או אופציות רכישה למניות בדרך של דיבידנד בעין, מכירה בבורסה (כפוף לכללי החסימה של הבורסה), או שילוב של אילו מהחלופות. אין ודאות בנוגע לאופן ולעיתוי בו יבחר הבנק להשלים את ההיפרדות.
- לפרטים בדבר דיוני השומה בקשר עם מס רווח בגין רווחים ראויים לחלוקה, ראה [ביאור 3.ג.8. לדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

בנק הפועלים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

Q2

תוכן העניינים

207	5. ממשל תאגידי
207	5.1. הביקורת הפנימית
207	5.2. עניינים אחרים
208	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד ואופן ניהולם
208	6.1. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
219	6.2. דירוג הבנק
219	6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; אחריות חברתית
220	7. נספחים
220	7.1. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים
223	7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

רשימת הטבלאות

210	טבלה 6-1: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים
211	טבלה 6-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים
212	טבלה 6-3: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיר
213	טבלה 6-4: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי
214	טבלה 6-5: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי
216	טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי
217	טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי
219	טבלה 6-8: דירוג
220	טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו
221	טבלה 7-2: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים
222	טבלה 7-3: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים
222	טבלה 7-4: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות
223	טבלה 7-5: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

5. ממשל תאגידי

5.1 הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2018. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה. תוכנית הביקורת של קבוצת ישראלכרט לשנת 2019 מבוצעת על-ידי מבקר החברה החדש, מר מוני אברהם (אשר מונה באפריל 2018 והחליף את מר זאב חיו). עד למועד הפיכתה של ישראלכרט לחברה ציבורית (אפריל 2019) בוצעה הביקורת בין השאר גם באמצעות עובדי הביקורת הפנימית של הבנק. החל ממועד זה, לא ניתנים עוד שירותי ביקורת לישראלכרט על-ידי עובדי הביקורת הפנימית של הבנק.

5.2 עניינים אחרים

בחודש אפריל 2019 הודיע מנכ"ל הבנק, מר אריק פינטו על החלטתו שלא לחדש את חוזה העסקתו (המסתיים בסוף שנת 2019) כמנהל הכללי של הבנק לכהונה נוספת. הדירקטוריון קיבל בצער רב את הודעתו של מר פינטו על החלטתו לסיים את כהונתו. במהלך כהונתו הוביל מר פינטו ביחד עם הנהלת הבנק שורה של הישגים ומהלכים משמעותיים בהתמודדות עם אתגרי העבר והכנת הבנק לאלה שצופן העתיד, ואשר בזכותם זכה להערכה רבה ולאמון מלא של הדירקטוריון.

בחודש מאי 2019 מינה דירקטוריון הבנק ועדת דירקטוריון לאיתור המנהל הכללי של הבנק, שחבריה הם יו"ר הדירקטוריון מר עודד ערן (יו"ר הועדה), גב' דליה לב ומר יעקב פאר. ביום 15 ביולי 2019 החליט דירקטוריון הבנק, בהמלצת ועדת האיתור שהקים, למנות את מר דב קוטלר למנכ"ל הבא של הבנק. זאת, לאחר תהליך איתור מובנה שערכה ועדת האיתור, שכלל בחינה מעמיקה של כישורי המועמדים ומתוך אמונה ביכולותיו וכישוריו של מר קוטלר להוביל את הבנק בשנים הקרובות. המינוי כפוף לאישור המפקחת על הבנקים (או אי התנגדותה), ובכפוף לו צפוי מר קוטלר להיכנס לתפקידו ביום 1 באוקטובר 2019.

ביום 5 ביוני 2019 הודיע מר רונן שטיין, משנה למנכ"ל והממונה על החטיבה הקמעונאית, כי ככוונתו לסיים בחודשים הקרובים את כהונתו ולפרוש מהבנק, וזאת לאחר 26 שנות עבודה בבנק.

ביום 21 ביולי 2019 הודיע מר ארז יוסף, משנה למנכ"ל והממונה על חטיבת אסטרטגיה, משאבים ותפעול, על רצונו לפרוש מהבנק, וזאת לאחר 30 שנות עבודה בבנק.

מועדי הפרישה של מר שטיין ומר יוסף יתואמו עם הבנק וייקבעו בהמשך.

הדירקטוריון מצטער על פרישתם הצפויה מהבנק של מר שטיין ומר יוסף, שניהם מנהלים מצויינים ומוערכים. הדירקטוריון רוחש הערכה רבה להנהלת הבנק ומאמין ביכולתה להמשיך להוביל את הבנק להתמודדות עם אתגרים ולהשגת הישגים.

ביום 18 ביולי 2019 כונסה אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של הבנק ובה נדונו והתקבלו ההחלטות הבאות: נערך דיון בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2018 ובדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנה שהסתיימה באותו התאריך; מונו מחדש סומך-חייקין (KPMG), רואי חשבון, וזיו האפט (BDO), רואי חשבון, לרואי החשבון המבוקרים של הבנק במשותף, עד לתום האסיפה הכללית השנתית הבאה של הבנק; אומצו תיקונים לתקנון הבנק; אושר מינויים של חמישה דירקטורים (מתוך שמונה מועמדים שהוצעו על-ידי הוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים), כמפורט להלן:

מר דוד אבנר לדירקטור חיצוני לפי חוק החברות (העומד גם בתנאי הכשירות של דירקטור חיצוני לפי הוראה 301);

מר ראובן קרופיק (דירקטור מכהן) ומר נעם הנגבי לדירקטורים חיצוניים לפי הוראה 301 (שהם גם דירקטורים בלתי תלויים לפי הוראות חוק החברות); מר עודד ערן (דירקטור מכהן ויו"ר הדירקטוריון) וד"ר דוד צביליחובסקי לדירקטורים שאינם דירקטורים חיצוניים (במעמד "אחר").

מינויים של דוד אבנר ושל ד"ר דוד צביליחובסקי ייכנסו לתוקף עם קבלת אישור המפקחת על הבנקים. כפוף לקבלת אישור המפקחת על הבנקים ייכנס מינויו של נעם הנגבי לתוקף ביום 6 באוקטובר 2019, עם תום כהונתו של מר יעקב פאר, דירקטור מכהן המסיים תשע שנות כהונה.

ביום 22 ביולי 2019 התקבל אישור המפקחת למינויו מחדש של מר ראובן קרופיק לתקופת כהונה שנייה כדירקטור חיצוני לפי הוראה 301 והובהר כי חידוש מינויו הוא מיום 18 בפברואר 2019 (עת הוארכה כהונתו של מר קרופיק על-ידי המפקחת בהתאם לסמכותה לפי פקודת הבנקאות). בהתאם, תימנה תקופת כהונתו הנוספת בת שלוש השנים של מר קרופיק, החל מיום 18 בפברואר 2019.

כפוף לקבלת אישור המפקחת על הבנקים ייכנס לתוקף מינויו של עודד ערן לתקופת כהונה נוספת ביום 1 בינואר 2020 (עם סיום תקופת כהונתו הנוכחית).

בחודש מאי 2019 אישרו ועדת התגמול (בהתאם לתקנה 1ב1 לתקנות החברות (הקלות בעסקות עם בעלי עניין), תש"ס-2000 ("תקנות הקלות") והדירקטוריון את הארכת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה של הבנק וחברות בנות של הבנק בחודש אחד (היינו עד ליום 30 ביוני 2019 במקום 31 במאי 2019, מועד פקיעתה של פוליסת הביטוח הקודמת) בתמורה לסך של כ-200,000 דולר, וזאת על-מנת למצות משא ומתן עם מבטחים על חידוש הפוליסה. בחודש יוני 2019, אישרו ועדת התגמול (בהתאם לתקנה 1ב1 לתקנות הקלות) ודירקטוריון הבנק, רכישת כיסוי ביטוחי לאחריות הדירקטורים ונושאי משרה בקבוצת הבנק וחבויות כספיות שתוטלנה עליהם בשל תפקודם כנושאי משרה. הכיסוי הביטוחי שנרכש כולל גם כיסוי לחברה בגין סכומים בהם שיפתה את נושאי המשרה ובגין תביעות ניירות-ערך בגבולות אחריות של 250 מיליון דולר וכן כיסוי נוסף לדירקטורים ונושאי המשרה (Side A) בגבולות אחריות של 50 מיליון דולר (סך-הכל 300 מיליון דולר), וזאת החל מיום 1 ביולי 2019, לתקופה של אחד עשר חודשים. סך הפרמיה בגין הכיסוי הביטוחי כאמור עומדת על כ-2.4 מיליון דולר.

בחודש יולי 2019 פרסם הבנק דוח אחריות חברתית, סביבתית וכלכלית לסיכום שנת 2018, הנערך לפי התקן המתקדם של GRI, הדוח זמין באתר האינטרנט של הבנק.

ביזור גרעין השליטה בבנק והפיכה לבנק ללא גרעין שליטה

עד חודש נובמבר 2018 החזיקה גב' שרי אריסון בהיתר שליטה בבנק, באמצעות אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות"). ביום 22 בנובמבר 2018 הוחלף היתר השליטה של גב' אריסון בהיתר להחזקת אמצעי שליטה שקיבלה מבנק ישראל ("היתר החזקה"), אשר מאפשר את ביזור השליטה בבנק והבנק הפך תאגידי בנקאי בלא גרעין שליטה. לפי תנאי היתר ההחזקה נדרשת גב' אריסון, המחזיקה למועד פרסום הדוח כ-15.7% ממניות הבנק, למכור בתוך מספר שנים את החזקותיה בבנק העולות על 5%. לפרטים נוספים אודות היתר ההחזקה, השינוי במבנה השליטה בבנק והשלכותיו, ראה [דוחות כספיים של הבנק לשנת 2018 סעיף 6.6 בפרק ממשל תאגידי](#).

הטלת עיצומים כספיים על-ידי המפקחת על הבנקים

- בחודשים האחרונים עלה מספר העיצומים הכספיים שהוטלו על בנקים וחברות כרטיסי אשראי (ובהם גם הבנק וישראלכרט) על-ידי הפיקוח על הבנקים, במקרים בהם לעמדת הפיקוח התגלו תקלות או פגמים בהתנהלות של המוסדות הפיננסיים.
- ביום 3 באפריל 2019 הטילה המפקחת על הבנקים על הבנק עיצום כספי בסך 385 אלפי ש"ח. העיצום הכספי הוטל בשל אי תיקון ליקוי. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, שניתנו בעקבות בירור תלונות הציבור לפי סעיף 16 (ב) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, לפיהן נדרש הבנק לתקן את מסמכיו בקשר עם שירות משלוח פנקסי שיקים ללקוחות באמצעות דואר ישראל, כך שהאחריות לנזק במקרים של אובדן או גניבת פנקסי שיקים בעת משלוח בדואר לא תחול על הלקוח.
 - ביום 16 במאי 2019 הטילה המפקחת על הבנקים על הבנק עיצום כספי בסך 1,575 אלפי ש"ח. החלטת הפיקוח להטיל עיצום כספי ניתנה בעקבות מקרים בהם ללקוחות ביקשו לעשות שימוש בבנקטים של הבנק לצורך משיכת מזומנים, חויבו בגין משיכת כספים ונגבו מהם עמלות על אף שמשיכת הכספים לא צלחה. דבר המהווה הפרה של סעיפים 3 ו-5 (א) להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 433 ושל הוראות סעיף 9.9 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. הפיקוח הכיר בטענות הבנק ביחס לפעולות אשר ננקטו לתיקון הליקויים ולמינעת הישנותם ומשכך הופחת סכום העיצום ב-10%, לסך הנ"ל.
 - בחודש פברואר 2019 הטילה המפקחת על הבנקים על ישראלכרט עיצום כספי בסך של 675 אלפי ש"ח בנושא שיווק אשראי - חובת אזהרה בפרסומת. לפי החלטת המפקחת על הבנקים, הטלת העיצום הכספי היא בשל הפרה של סעיף 5(ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), מאחר שבמסגרת הקמפיין הרחב בו נקטה ישראלכרט, בפרסומת שהוצגה באתר האינטרנט השיווקי של ישראלכרט בגרסת המכשיר הנייד, לא פורסמה אזהרה כנדרש בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), אלא באמצעות קישור ל-"דף נחיתה" המפנה לאזהרה.

6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגידי ואופן ניהולם

6.1 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

6.1.1 מגזר לקוחות פרטיים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים לרבות שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פיקדונות ותוכניות חיסכון ופעילות בשוק ההון. בנוסף מציע הבנק ללקוחות בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי ומעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת: פגישות וטלפונים יזומים ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה.

השירותים ללקוחות המגזר מוענקים באמצעות מערך של 222 סניפים לרבות, סניפים דיגיטליים מתקדמים, סניף נייד ובאמצעות ערוצים ישירים: מכשירים לשירות עצמי בסניפים וב-"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר", מוקד "פועלים בטלפון", פניות בפייסבוק ובאפליקציות בסמרטפונים. כחלק מתפישת השירות בבנק והאחריות החברתית, רואה הבנק בנגישות לאנשים עם מוגבלות נושא מהותי וחובה עסקית - במסגרתה הונגשו כלל שירותי הבנק לאנשים עם מוגבלות.

בשנים האחרונות קיימת מגמה מתמשכת של גידול בהיקפי הפעילות הבנקאית באמצעות ערוצים לא מאוישים (במכשירי בנק אוטומטיים לשירות עצמי, באתר האינטרנט, באפליקציות, בסלולר ובמענה הקולי האוטומטי במוקד פועלים בטלפון).

ייעוץ פנסיוני

ברבעון השני בשנת 2019 המרכז הארצי לייעוץ ותכנון פרישה ברמת גן, החל במתן ייעוץ ללקוחות פורשים מכל הבנקים על-ידי יועצים פנסיוניים לתכנון פרישה.

ייעוץ פיננסי

בחודש מאי השיק הבנק את שירות Smart Advice, המחזק את הקשר בין יועץ ההשקעות ללקוח, ומאפשר ללקוח לקבל ישירות לנייד באמצעות אפליקציית שוק ההון או באתר הבנק, המלצות השקעה פרסונליות מהיועץ.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

פתיחת חשבון דיגיטלי

הבנק מאפשר לפתוח חשבון בנק באפליקציית "פועלים OPEN", בתהליך דיגיטלי מלא שנמשך כ-7 דקות, ללא תלות בבנקאי או במוקד טלפוני. החידוש הטכנולוגי העיקרי בתהליך, הוא שימוש בטכנולוגיות מתקדמות של זיהוי פנים "חיות" וטכנולוגיית צילום ופענוח תעודות. פתיחת החשבון מתאפשרת בכל זמן ומכל מקום, ולאחר פתיחת החשבון הלקוחות נהנים מגישה מלאה לכל השירותים של בנק הפועלים בכל ערוץ שיבחרו - אפליקציה, אתר, סניפי הבנק, מוקד טלפוני ועוד - זהו שירות בלעדי במערכת הבנקאות בישראל.

אפליקציית bit

במהלך חודש יולי 2019 התפרסם מתווה בנק ישראל שמאפשר לאפליקציות התשלומים של הבנקים לשמש כאמצעי תשלום בבתי עסק, הרגולציה החדשה נועדה לתת לחברות האשראי הגנה על-ידי מספר מגבלות לאפליקציית התשלומים. להלן מתווה בנק ישראל:

- בשנים 2019, 2020 ו-2021 תוגבל הפעילות של כל אחד מהבנקים בתחום אפליקציות התשלומים בקרב עסקים עד לרף של 2 מיליארד, 2.5, 3- מיליארד ש"ח בהתאמה.
- החל משנת 2021 מגבלת רף הפעילות לא תחול על עסקים שמתבצע בהם תשלום על בסיס תקן בינלאומי לביצוע עסקות חכמות (תקן EMV).
- במקביל, פועל בנק ישראל על מנת שתתאפשר גישה למס"ב לגופים חוץ בנקאיים כך שיוכלו להתחרות בגופים הבנקאיים במתן שירותי תשלום. לעניין זה, האפליקציות הבנקאיות לתשלום בבתי עסק לא יפעלו על בסיס שירות תשלום מידי, אם מס"ב תפתח שירות כזה, אלא אם תהיה אפשרות גישה לשירות כאמור גם לגופים חוץ בנקאיים.
- חברות כרטיסי האשראי יוכלו לפעול באפליקציות תשלום לבתי העסק, ככל שיתפתחו אפליקציות או תוך שיתוף פעולה עם גופים חוץ בנקאיים, על בסיס כרטיסי האשראי ללא מגבלות על היקף הפעילות.
- המגבלות יבחנו מחדש במידה והיו שינויים מהותיים בשוק או כניסה של שחקנים חדשים. להערכת הבנק, במתווה שפורסם, אין השפעה מהותית על שינוי מבנה ההכנסות של הבנק בשנים הקרובות.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

- ביום 14 במרץ 2018 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את פרק הבנקאות חוק מערכת נידוד בין בנקים (התוכנית להגברת התחרות בשוק הבנקאות באמצעות הסרת חסמי מעבר). בהתאם לחוק הבנקים יאפשרו מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבעה ימי עסקים וללא עלות ללקוח, כניסת החוק לתוקף תהיה בתוך שלוש שנים.
- בחודש יוני 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת כללים לסוגי המוצרים אשר יניידו במסגרת המערכת - ביניהם הרשאות לחיוב החשבון, ניהול יתרת חובה בשקלים ובמטבע-חוץ, ניהול ניירות-ערך ועוד. בנוסף, פורסמה טיוטת הוראת נוהל בנקאי תקין אשר מסדירה את רצף הפעולות הנדרשות מהבנק הקולט והבנק המעביר בנייד, והמפרטת את החובות החלות על כל אחד מהם.
- ביום 18 במרץ 2018 פורסם ברשומות חוק צמצום השימוש במזומנים ובשיקים. החוק נועד לצמצם את היקף השימוש במזומנים ובשיקים בעיקר על-ידי קביעת איסורים ומגבלות. תחולת החוק בכל הנוגע לנושא מזומנים ביום 1 בינואר 2019. תחולת החוק בכל הנוגע לנושא שיקים (סעיף 5 לחוק) נכנסה לתוקף ביום 1 ביולי 2019.
- ביום 31 בדצמבר 2018 אושר בוועדת הרפורמות של הכנסת, חוק שירותי תשלום, התשנ"ט-2019, אשר קובע הסדרה אחידה של ההגנות הצרכניות בתחום שירותי התשלום. תכליתו המרכזית של חוק שירותי תשלום, הינה מתן הגנה צרכנית ללקוחות (משלמים או מוטבים) המקבלים ואשר יקבלו בעתיד "שירותי תשלום" מ"נותני שירותי תשלום", הגברת אמון הציבור ב"אמצעי התשלום" השונים ויצירת תשתית ראשונית להגברת התחרות בתחום שירותי התשלום בישראל. תחולת החוק ביום 9 בינואר 2020.
- בחודש ינואר 2017 פורסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרומ). בין יתר ההוראות בחוק, החל מחודש יולי 2018 הבנקים נדרשים להעביר לגופים פיננסיים שיאפשרו ובכפוף לאישור לקוח, יתרות עו"ש יומיות. בנק הפועלים ערוך למימוש ההוראה.
- בחודש אפריל 2019 נכנס לפעילות מאגר נתוני אשראי - כתוצאה מהחוק לכל אזרח יהיה דירוג אשראי כאשר דירוג זה יימסר לנותן אשראי בעת בקשת אשראי ולאחר הסכמת האזרח. חקיקה פרטית לטובת נוטלי משכנתאות:
- בחודש ינואר 2019 פורסם תיקון 30 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) העוסק בדחיית פירעון הלוואה לדיר של לקוח בנסיבות מיוחדות, החוק קובע כי על הבנקים (וגופים חוץ בנקאיים ככל שאלו ימכרו משכנתאות בעתיד) לאפשר ללקוח, לבחור מסלול הלוואה בו הוא יהיה רשאי, לדחות תשלומים בגין הלוואה לדיר במקרה של אבטלה, מחלה, לידה או פגיעה.
- בחודש ינואר 2019 פורסם ברשומות תיקון 31 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) העוסק בדחיית תשלומי משכנתא עקב פטירת לווה - על-פי התיקון לחוק, במקרה של פטירת לווה, לבקשת מי שחייב לפרוע את הלוואה, על הבנק לדחות את תשלומי המשכנתא, לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים, ללא תשלום וללא חיוב בריבית פיגורים. תיקונים אלו נכנסו לתוקף בחודש יולי 2019.

למידע נוסף בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר, לרבות מידע על חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ("ועדת שטרומ"), ראה [ביאור 16 בתמצית הדוחות הכספיים](#).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 1-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
*2018	2019	*2018	2019	
במיליוני ש"ח				
1,365	1,446	690	722	סך הכנסות ריבית, נטו
7	4	4	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,372	1,450	694	724	סך-הכל רווח מימוני, נטו
762	737	385	383	עמלות והכנסות אחרות
2,134	2,187	1,079	1,107	סך ההכנסות
243	122	133	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,824	1,841	924	917	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
67	224	22	125	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
22	81	6	43	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
45	143	16	82	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
45,439	42,856	45,439	42,856	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
176,869	187,977	176,869	187,977	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר לקוחות פרטיים במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-143 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-45 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו ומקטון בהוצאות הפסדי האשראי. הרווח המימוני, נטו, במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-1,450 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,372 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות פיקדונות הציבור, לצד עלייה במרווחים הפיננסים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. ההכנסות מעמלות במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-737 מיליון ש"ח בהשוואה ל-762 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקטון נבע בעיקר מירידה בעמלות ניירות-ערך ודמי ניהול חשבון. ההוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-122 מיליון ש"ח בהשוואה ל-243 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקטון נבע מירידה בהפרשה הקבוצתית בגין חובות בעייתיים. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-1,841 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,824 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהוצאות מחשב ובעמלות סליקת BIT, בעקבות הגדלת היקפי הפעילות. האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-42.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-44.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו בכ-188.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-187.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. למידע נוסף אודות סיכון אשראי לאנשים פרטיים, ראה "[סיכון אשראי](#)" בפרק סקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.2. מגזר עסקים קטנים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה בפרק "[מגזר לקוחות פרטיים](#)" לעיל). מערך הסינוף מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המגזר העסקי והמגזר המסחרי.

השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, לצד מהלכים רחבי היקף לתמיכה והצמחה של מגזר זה וביניהם העמדת אשראי יעודי המותאם לצרכי הלקוח במסגרת מגוון מוצרים.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ראה "[מגזר לקוחות פרטיים](#)" לעיל.

ביום 14 לאפריל 2019 פורסם עדכון לכללי הבנקאות (שרות ללקוח) (עמלות) לעניין צירוף לקוחות המוגדרים "עסק קטן" או "עוסק מורשה" למסלולים. על-פי הכללים יש לאתר את הלקוחות שסכום גביית העמלות בעו"ש (פעולות על-ידי פקיד/בערוץ ישיר) עולה על הסכום אותו היו משלמים בפועל אילו היו מצטרפים לאחד המסלולים (בסיסי/מורחב) בכל חודש במהלך אותה שנת כספים. המהלך יתבצע בחודש מרץ כל שנה תוך משלוח הודעה על הצירוף ודרכי הביטול. בשנה הנוכחית הכללים קבעו כי הלקוחות יצורפו באוגוסט 2019.

טבלה 2-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2019	*2018	2019	*2018	
במיליוני ש"ח				
799	821	400	407	סך הכנסות ריבית, נטו
1	1	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
800	822	400	407	סך-הכל רווח מימוני, נטו
288	288	143	145	עמלות והכנסות אחרות
1,088	1,110	543	552	סך ההכנסות
168	167	73	89	הוצאות בגין הפסדי אשראי
556	578	282	284	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
364	365	188	179	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
140	132	73	61	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
224	233	115	118	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
31,841	31,583	31,841	31,583	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
39,401	44,115	39,401	44,115	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר העסקים הקטנים במחצית הראשונה של שנת 2019, הסתכם ב-233 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-224 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו, שקוזה על-ידי גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-822 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-800 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות פיקדונות הציבור, לצד עלייה במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-578 מיליון ש"ח בהשוואה ל-556 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהוצאות מחשב ובעמלות סליקת BIT, בעקבות הגדלת היקפי הפעילות. האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-31.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-32.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו בכ-44.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-42.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

6.1.3. מגזר הלוואות לדיור

כללי ומבנה המגזר

הבנק מציע הלוואות לדיור ללקוחות פרטיים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תוכניות הסיוע הממשלתיות, באמצעות נציגויות משכן בסניפים השונים הפרושים ברחבי הארץ.

תחרות

משכנתא הינה מוצר מוטה מחיר: מדובר בעסקה כלכלית משמעותית ביותר של משק הבית ולכן הלקוח מבצע סקר שוק ומשווה מחירים. לכן מדובר בשוק מאופיין בתחרותיות רבה.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

בתחום הלוואות לדיור קיימת רגולציה ייעודית ענפה, בנוסף לרגולציה הכללית החלה על מתן אשראי על-ידי הבנק.

- תקנות חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) (סייג לתשלומים על חשבון מחיר הדירה), התשל"ה-1975 -** תיקון מיום 16 באפריל 2019 תקנות חלות על פרויקט בנייה שחוזי המכר לגבי כל הדירות הכלולות בו נחתמו לאחר ה-16 במאי 2019. התקנות קובעות שלבי בנייה ושיעורי תשלום חדשים (שונים מהקבוע בתקנות הישנות), וכן - מבחינות בין שלבי הבניה ושיעורי התשלום בפרויקט של בנייה חדשה לבין אלו שבפרויקט תמ"א - חיזוק בנין מפני רעידות אדמה.
- עדכון שו"ת להוראת נוהל בנקאי תקין 451 -** בנק ישראל פרסם ביום 8 באפריל 2019 עדכון לשו"ת ל-451, הכוללת הנחיות לעניין סיווג הלוואה המיועדת לבן משפחה: הלוואה בשעבוד דירה, המיועדת לסייע לבן משפחה אחר למטרת עסק - תסווג כהלוואה לכל מטרה בשעבוד נכס למגורים וכפופה למגבלות 451.

טבלה 3-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
במיליוני ש"ח				
329	398	169	204	סך הכנסות ריבית, נטו
32	30	17	15	עמלות והכנסות אחרות
361	428	186	219	סך ההכנסות
6	19	1	12	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
120	129	60	66	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
235	280	125	141	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
89	101	50	49	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
146	179	75	92	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
77,479	85,771	77,479	85,771	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הלוואות לדיור במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-179 מיליון ש"ח בהשוואה ל-146 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו, שקוזה בחלקה על-ידי עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-398 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-329 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהיקפי האשראי ובמרווחים הפיננסיים על האשראי. ההוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-19 מיליון ש"ח בהשוואה ל-6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקף הפעילות. האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-85.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-81.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. למידע נוסף אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור, ראה [סעיף 3.2.6 בפרק סקירת הסיכונים, בדוח הדיקטוריון וההנהלה](#).

6.1.4. מגזר מסחרי

כללי ומבנה המגזר

המגזר המסחרי מספק מגוון רחב של שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). המגזר פועל באמצעות מרכזי עסקים, הפרוסים ברחבי המדינה ומרכזי שירות המעניקים שירותים תפעוליים לחשבונותיהם של לקוחות המגזר. כחלק מהמהלך האסטרטגי של הבנק להעמיק את פעילותו בקרב לקוחות מסחריים אשר נמצאים בשלבי צמיחה ולהרחיב את מעטפת השירותים המוצעת ללקוחות אלה, האגף לבנקאות מסחרית החל במחצית השנייה של שנת 2017 ביישום שינוי מבני ושינוי תפיסת הפעלה. במסגרת השינוי הוקמו מספר מרכזי עסקים חדשים והפעילות התפעולית מהסניפים העסקיים הוכזה במספר מרכזי שירות ארציים- הפרוסים בפריסה ארצית. מהלך זה יתמוך בצמיחה של המגזר המסחרי במטרה להעניק שירות טוב יותר ומותאם יותר ללקוחות.

התפתחויות עיקריות במגזר

תחומי הפעילות העיקריים של לקוחות המגזר הינם: תעשייה, מסחר ובנייה ונדל"ן ופעילותם מתבצעת בעיקר בשוק המקומי, כשבנוסף מטפל המגזר גם בלקוחות המנהלים פעילות יבוא ויצוא.

האינדיקטורים הכלכליים מצביעים אמנם על האטה מסוימת בצמיחת המשק ברבעון השני של השנה, אולם זו כנראה פחות באה לידי ביטוי בפעילות לקוחות המגזר המסחרי. הצריכה הפרטית המשיכה להתרחב, אם כי בקצב מעט איטי יותר. שיעור האבטלה נמוך והלחצים לעלויות שחר גבוהים. אי-הוודאות הפוליטית וירידה בריביות לטווחים הארוכים הביאו לעלייה ברכישת דירות חדשות, ונתוני הלמ"ס מצביעים על עלויות מחירים ברבעון הראשון של השנה. מלחמת הסחר בין ארצות-הברית לבין סין פוגעת, לעת עתה, בעיקר בענף התעשייה בעולם, וגם בישראל ניכרת ירידה ביצוא בחודשים האחרונים במספר תעשיות. עיקר הגידול במגזר זה, מקורו בענף הבניה והנדל"ן ובענף המסחר. העמקת הפעילות עם לקוחות אלה מהווה חלק מהאסטרטגיה של הבנק.

טבלה 4-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2019	*2018	2019	*2018	
במיליוני ש"ח				
489	534	247	273	סך הכנסות ריבית, נטו
4	5	2	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
493	539	249	275	סך-הכל רווח מימוני, נטו
173	180	81	91	עמלות והכנסות אחרות
666	719	330	366	סך ההכנסות
(24)	14	(45)	13	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
260	255	130	133	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
430	450	245	220	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
167	164	96	77	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
263	286	149	143	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
34,703	38,687	34,703	38,687	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
24,668	23,545	24,668	23,545	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר סווגו כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר המסחרי במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-286 מיליון ש"ח בהשוואה ל-263 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו, שקוזה על-ידי גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו, במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-539 מיליון ש"ח בהשוואה ל-493 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי ובמרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. במחצית הראשונה של שנת 2019 רשם המגזר המסחרי הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 14 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של 24 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי נבעה מגידול בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטני. האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-38.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-37.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו בכ-23.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-25.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

6.1.5. מגזר עסקי

כללי ומבנה המגזר

המגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המגזר פועל באמצעות שלושה סקטורים שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים) בעלי התמחות ייעודית:

- נדל"ן.
- תעשייה, מסחר ומלונאות.
- תשתיות ואנרגיה.

בנוסף, עוסק המגזר במוצרי מימון מורכבים, לרבות: מימון סחר חוץ, מימון הון חוזר, מימון נכסים בחו"ל, עסקות מימון מורכבות, סינדיקציה ומכירת סיכוני אשראי. כמו-כן קיימת בחטיבה העסקית יחידה העוסקת בממשק הדיגיטלי של הלקוחות העסקיים עם הבנק.

החטיבה העסקית כוללת גם את האגף לאשראים מיוחדים, אשר מרכז את הטיפול בלקוחות המגזר העסקי והמגזר המסחרי שנקלעו לקשיים, מתוך ניסיון לסייע לשיקומם תוך מתן תמיכה עסקית.

טבלה 5-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2019	*2018	2019	*2018	
במיליוני ש"ח				
670	687	333	343	סך הכנסות ריבית, נטו
83	39	57	20	הכנסות מימון שאינן מריבית
753	726	390	363	סך-הכל רווח מימוני, נטו
256	233	142	117	עמלות והכנסות אחרות
1,009	959	532	480	סך ההכנסות
(105)	96	(75)	116	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
303	302	149	159	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
811	561	458	205	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
303	203	169	68	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
508	358	289	137	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
69,400	75,718	69,400	75,718	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
41,911	50,014	41,911	50,014	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר סווגו כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות. בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר העסקי במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-358 מיליון ש"ח בהשוואה ל-508 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

הרווח המימוני, נטו, במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-726 מיליון ש"ח בהשוואה ל-753 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווחים בגין מכירת הלוואות. קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי עלייה בהכנסות הריבית, נטו עקב עלייה ביתרות האשראי והפיקדונות ובמרווחים הפיננסיים על הפיקדונות.

ההכנסות מעמלות במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמו ב-233 מיליון ש"ח בהשוואה ל-256 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בעמלות מפעילות סינדיקציה.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-96 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 105 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע בעיקר מעלייה בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטני וכן מגידול בהוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי עקב גידול בהיקף החובות בהשגחה מיוחדת.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-75.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-71.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול נובע בעיקרו מיתרות אשראי לקבוצת ישראל כרס בסך של כ-3.6 מיליארד ש"ח, אשר נכללו לראשונה החל מהרבעון השני של שנת 2019 עקב הפסקת האיחוד.

פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו בכ-50.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-44.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול נבע מעלייה בהפקדות של לקוחות מוסדיים גדולים.

6.1.6. פעילות בינלאומית

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק כוללת את סניף ניו-יורק ונציגויות, הפועלים שוויץ, בנק פוזיטיב תורכיה, וכן קיום קשרים עם בנקים ברחבי העולם. עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בתחומי הפעילות הבאים: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכללים: אשראי, סחר-חוץ, פיקדונות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC. בנוסף הסניף נותן אשראי בדרך של רכישת השתתפויות. תחום הפעילות מול בנקים כולל מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים"). בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית, הבנק פועל להפסקת מכלול הפעילויות בחו"ל ולסגירת החברות הבנות העוסקות במתן השירותים הנלווים. פעולות אילו מביאות, בין השאר, לקיטון בהיקף נכסיהם של תושבי חוץ המופקדים בקבוצת הבנק.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

בנוסף לכללים ולמגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל, פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לתקנות רלוונטיות לאופי הפעילות של הקבוצה במדינות בהן מתקיימת פעילות עסקית (Cross border regulations) ולפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות בהן פועלות שלוחות הבנק בחו"ל, הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה. לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור 10. בתמצית הדוחות הכספיים](#). לפרטים בדבר חקירת הבנק בקשר עם בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור 10. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

היחידות העיקריות בבנקאות הבינלאומית

סניף ניו-יורק

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק. לסניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים. כמו-כן, פועל הסניף בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה. לבנק נציגויות בלוס אנג'לס, ניו ג'רסי, מיאמי ובטורונטו, קנדה.

Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים-שוויץ)

בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותו של הפועלים שוויץ בדרך של מכירת נכסיו או בדרך אחרת. בחודש אפריל 2018 חתם הבנק על הסכם עם Bank J. Safra Sarasin AG ו-Banque J. Safra Sarasin (Luxembourg) S.A. למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג. במהלך חודש נובמבר 2018, בהתאם להסכם, הועברו מרבית נכסי הלקוחות משוויץ ולוקסמבורג לקונה. בחודש יוני 2019 חתם הפועלים שוויץ על הסכם עם Hyposwiss Private Bank Geneva SA למעבר מרבית יתרת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג. העברה מתוכננת במספר פעימות ב-18 החודשים הקרובים. בהתאם למתווה התהליך הנדרש לשם יציאת החברה מגדר אחריותה הפיקוחית של ה-FINMA, עודכנו מסמכי ההתאגדות של החברה בע"מ באופן בו, בין היתר, החל מחודש אפריל 2019 הושמטה המילה "בנק" משמות החברות של הפועלים שוויץ והסניף בלוקסמבורג.

Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. (בנק הפועלים לוקסמבורג)

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) אשר עיקר פעילותה מתן אשראי לתאגידים הפועלים באירופה אשר יש להם זיקה ישראלית. בחודש יוני 2019, החליט דירקטוריון הבנק כחלק ממהלך לחיזוק מוטת השליטה בפעילויות בחו"ל, לפעול לסגירת בנק הפועלים לוקסמבורג, בדרך של העברת תיק האשראי הקיים שלו לישראל או פירעון יתרתו וכן להמשיך בפעילות המימון במדינות מסוימות באירופה ישירות דרך הבנק מישראל.

פעילות הבנק בתורכיה

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן "בנק פוזיטיב"), הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית.

חלקו של הבנק בבנק פוזיטיב עומד על 69.8%. לפרטים נוספים ראה [פרק 2.6 בדוח הדירקטוריון](#). הבנק בוחן אפשרות למכירת מלוא החזקותיו בבנק פוזיטיב, ועל פי התוכנית האסטרטגית הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי.

המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב

מרכז המספק לתושבי חוץ שירותים ומוצרי בנקאות פרטית.

טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
במיליוני ש"ח				
223	234	106	110	סך הכנסות ריבית, נטו
9	1	(5)	(12)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
232	235	101	98	סך-הכל רווח מימוני, נטו
58	34	27	18	עמלות והכנסות אחרות
290	269	128	116	סך ההכנסות
במיליוני ש"ח				
20	18	5	22	הוצאות בגין הפסדי אשראי
515	426	263	253	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(245)	(175)	(140)	(159)	הפסד מפעילות נמשכת לפני מסים
8	15	(4)	(2)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
				הפסד נקי:
(253)	(190)	(136)	(157)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
18	7	11	4	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(235)	(183)	(125)	(153)	הפסד נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
12,696	12,654	12,696	12,654	
21,699	16,957	21,699	16,957	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-183 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-235 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בהפועלים שוויץ בתקופה המקבילה אשתקד. כמו-כן, חלה עלייה ברווחי הפעילות העסקית בארצות-הברית. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-60 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2019 בהשוואה לרווח נקי בסך של 45 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מפעילות ה-Middle-Market בעקבות עלייה בהכנסות הריבית, נטו, כתוצאה מעלייה ביתרות האשראי הממוצעות ובמרווחים הפיננסיים, שקוזה בחלקה על-ידי גידול בהוצאות הפסדי אשראי.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-216 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2019 בהשוואה להפסד בסך של כ-235 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בתקופה המקבילה אשתקד, אשר קוזז בחלקו על-ידי רישום הפסד ממכירת תיק נכסי הלקוחות של הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג ברבעון השני של שנת 2019.
- ההפסד של קבוצת בנק פוזיטיף הסתכם בכ-14 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2019 בהשוואה לכ-39 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקרו מהפרשה משמעותית להפסדי אשראי בתקופה המקבילה אשתקד.

- סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-12.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-14.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-13.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-14.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. בפעילות ה-Middle-Market הסתכם האשראי בכ-10.9 מיליארד ש"ח, מתוכו סך של כ-4.7 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה. זאת, בהשוואה לכ-11.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, מתוכו סך של כ-5.0 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה.
- האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 בהפועלים שוויץ הסתכם בכ-0.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נבע מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ.
- האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2019 בבנק פוזיטיף בתורכיה הסתכם בכ-0.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

- סך פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-17.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-19.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-16.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-18.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. בפעילות ה-Middle-Market הסתכמו הפיקדונות בכ-7.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-6.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת פיקדונות הציבור מסוג Brokered CD's הסתכמה בכ-9.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-11.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 בהפעלים שוויץ הסתכמה בכ-0.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-1.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נובע בעיקרו מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ, כאמור לעיל.

6.1.7. מגזר ניהול פיננסי

כללי ומבנה

פעילות מגזר זה כוללת:

- פעילות בתיק הבנקאי - ניהול המקורות והשימושים לרבות ניהול סיכונים השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה פרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדיסקטוריון וההנהלה), וזאת באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים (ראה להלן), ניהול תיק השקעות, הנפקות אגרות-חוב ושטרי הון וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. פעילות המגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתחייבויות ("נג"ה") בארץ ובחו"ל ובאמצעות היחידה לניהול השקעות נוסטרו האחראיות על ניהול תיק אגרות-חוב (ממשלתי וקונצרני) ותיק המניות, ותאום הפעילות ברמת הקבוצה.
 - פעילות בתיקי המסחר - פעילות עשיית שוק ומסחר בחדר עסקות בתחום מטבע-החוץ, הריביות ונגזרי OTC.
 - פעילות מול לקוחות - מתן שירות ללקוחות הבנק לביצוע עסקות בניירות-ערך (ישראלים וזרים), במכשירים פיננסיים בש"ח, במטבע-חוץ ובריביות באמצעות חדרי העסקות, כמו גם תמיכה בפיתוח ובתמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים.
- בהמשך להחלטת הבנק להפסיק את פעילות מתן שירותי תפעול קופות-גמל וקרנות השתלמות לחברות מנהלות כאמור בסעיף 7.5.7 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2018, הפסקת הפעילות הושלמה ברבעון השלישי לשנת 2019.

טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי⁽¹⁾

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018*	2019	2018*	2019	
במיליוני ש"ח				
505	617	350	405	סך הכנסות ריבית, נטו
471	180	296	143	הכנסות מימון שאינן מריבית
976	797	646	548	סך-הכל רווח מימוני, נטו
87	73	49	33	עמלות והכנסות אחרות
1,063	870	695	581	סך ההכנסות
(2)	4	(2)	2	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
242	205	112	102	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
823	661	585	477	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
281	208	192	154	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
542	453	393	323	רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
8	4	4	4	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח נקי:				
550	457	397	327	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	4	(2)	(1)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
551	461	395	326	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
900	1,354	900	1,354	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
41,169	29,504	41,169	29,504	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים, אשר מרבייתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר הניהול הפיננסי במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-461 מיליון ש"ח בהשוואה ל-551 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-797 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-976 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. בנוסף, חל קיטון בהכנסות מהפרשי שער בעיקר בשל גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים. כמו-כן, חלה ירידה ברווח מהשקעה מאגרות-חוב. מנגד, קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי גידול ברווח מהשקעה במניות. האשראי לציבור, נטו, ליום 30 ביוני 2019 הסתכם בכ-1.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-0.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו בכ-29.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-34.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

6.1.8. התאמות

במסגרת זו נכללות פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח. מסגרת זו כוללת, בין היתר: (1) תוצאות חברות הבת פועלים סהר בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, ופעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ; (2) רווח הון ממכירת בניינים וציוד; (3) הפרשות והוצאות משפטיות ואחרות בקשר עם החקירה של עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שאינם מיוחסות לפעילות הבינלאומית; (4) התאמות של פעולות בין-מגזריות. כמו-כן, המגזר כולל את פעילות קבוצת ישראלכרט, אשר סווגה כ"פעילות מופסקת" החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018, לפרטים לגבי פעילות קבוצת ישראלכרט ראה [פרק ממשל תאגידי בדוחות לשנת 2018](#).

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר אחר במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-215 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 46 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-27 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 123 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי עלייה בהוצאות המשפטיות הכרוכות בחקירה זו. כמו-כן, מגזר אחר כולל רווח נקי המיוחס לפעילות מופסקת, בסך של 242 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2019 בהשוואה ל-170 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מכך שהרווח מפעילות מופסקת ברבעון השני לשנת 2019 כולל רווח נטו בסך של כ-137 מיליון ש"ח, בגין מכירת ההשקעה בישראלכרט. יתרות האשראי לציבור, הנכללות במגזר זה לתקופות השוואה כוללות את פעילות קבוצת ישראלכרט, המהווה פעילות מופסקת.

6.2. דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

טבלה 8-6: דירוג

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע-חוץ טווח קצר	מטבע-חוץ טווח ארוך	סוכנות דירוג
ישראל-סוברני				
אפריל 2019	חיובי		A1	Moody's
אוגוסט 2019	יציב	A-1+	AA-	S&P
מרץ 2019	יציב	F1+	A+	Fitch Ratings
בנק הפועלים				
מרץ 2019	יציב	P-1	A2	Moody's
יולי 2019	יציב	A-1	A	S&P
יולי 2019	יציב	F1+	A	Fitch Ratings
מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע מקומי טווח קצר	מטבע מקומי טווח ארוך	סוכנות דירוג
דירוג מקומי (בישראל)				
יולי 2019	יציב		AAA	S&P מעלות
דצמבר 2018	יציב	P-1	Aaa	מידרוג

בחודש יוני 2019 אישרה חברת S&P מעלות דירוג של AA עבור כתבי התחייבות של הבנק עם מנגנון לספיגת הפסדים (COCO) אשר מוכרים כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל 3. באותו תאריך אישרה גם חברת מידרוג דירוג Aa3 באופק יציב עבור אותם כתבי התחייבות.

6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; אחריות חברתית

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחוייב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותיו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה". מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד - הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם. ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית ענפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. ברבעון השני לשנת 2019 התמקדה פועלים בקהילה בפרייקטים בתחום הנגישות, תעסוקתיות, חינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה. המעורבות החברתית של פועלים בקהילה במחצית הראשונה של שנת 2019 באה לידי ביטוי בהוצאה כספית מצטברת של כ-24 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים אודות פעילות קבוצת הבנק בתחום המעורבות החברתית, התרומה לקהילה ואחריות חברתית, ראה [סעיף 7.8 לחלק ממשל תאגידי](#) [פרטים נוספים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2018](#).

7. נספחים

7.1 התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים

טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו

2018				2019		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
במיליוני ש"ח						
2,528	3,274	2,895	2,975	2,825	3,730	הכנסות ריבית
(442)	(972)	(667)	(685)	(548)	(1,264)	הוצאות ריבית
2,086	2,302	2,228	2,290	2,277	2,466	הכנסות ריבית, נטו
228	361	406	450	89	166	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,314	2,663	2,634	2,740	2,366	2,632	סך הרווח המימוני המדווח
בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:						
68	30	9	73	(23)	76	הכנסות (הוצאות) מממוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
49	27	167	160	155	95	רווח מהשקעות במניות
18	40	-	(2)	-	1	רווחים (הפסדים) בגין הלוואות שנמכרו
(38)	41	96	(35)	(97)	(77)	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(5)	55	6	17	(65)	(35)	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל ⁽²⁾
2,222	2,470	2,356	2,527	2,396	2,572	סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾

(1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 (2) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
 (3) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבוני.
 מזה בגין השפעות שינויים במדד: הכנסה של 158 מיליון ש"ח ברבעון השני של 2019, הוצאה של 33 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019, הכנסה של 5 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2018, הכנסה של 19 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2018, הכנסה של 138 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2018, הוצאה של 34 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 2-7: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים**

2018				2019		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
במיליוני ש"ח						
153	222	167	293	230	268	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(256)	(228)	(289)	(217)	(200)	(254)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונית
(103)	(6)	(122)	76	30	14	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
319	96	240	113	91	305	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבוניות, נטו
216	90	118	189	121	319	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי*
* מזה:						
87	(17)	(37)	81	51	256	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
5	6	20	9	3	8	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
124	103	135	95	65	54	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	(2)	-	4	2	1	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי ולבנקים וממשלות
216	90	118	189	121	319	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי

שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור***:						
(0.22%)	0.32%	0.24%	0.41%	0.32%	0.37%	שיעור ההוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.69%	0.46%	0.59%	0.57%	0.45%	0.79%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור****
0.32%	0.13%	0.17%	0.27%	0.17%	0.44%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.11%	0.25%	0.15%	0.28%	0.17%	0.13%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
8.18%	18.32%	10.94%	21.29%	12.86%	9.47%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

*** על בסיס שנתי.

**** הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 3-7: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים

2018				2019		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
במיליוני ש"ח						
עמלות						
232	227	230	231	218	212	דמי ניהול חשבונות
189	182	174	196	174	174	פעילות בניירות-ערך
67	70	81	64	63	88	כרטיסי אשראי, נטו
55	76	47	45	54	46	טיפול באשראי
*110	*111	*115	114	116	119	עמלות מעסקי מימון
173	178	175	176	160	165	עמלות אחרות
*826	*844	*822	826	785	804	סך-הכל עמלות
22	25	13	45	18	29	הכנסות אחרות
*848	*869	*835	871	803	833	סך-הכל הכנסות עמלות והכנסות ואחרות

* סווג מחדש.

טבלה 4-7: פירוט רבעוני של הוצאות התפעוליות והאחרות

2018				2019		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
במיליוני ש"ח						
הוצאות שכר						
960	952	890	938	941	889	שכר
84	110	130	33	102	129	מענקים ותגמול מבוסס מניות
1,044	1,062	1,020	971	1,043	1,018	סך-הכל שכר
343	343	341	349	314	324	אחזקה ופחת בניינים וציוד
578	629	623	1,657	520	650	אחרות⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾
1,965	2,034	1,984	2,977	1,877	1,992	סך-הכל

- (1) הרבעון השלישי של שנת 2018 כולל סך של 30 מיליון ש"ח בגין הפסקת הפעילות הבנקאית הפרטית בבנק הפועלים שוויץ. הרבעון השני של שנת 2019 כולל סך של 76 מיליון ש"ח בגין סגירת הפעילות הפרטית בחו"ל.
- (2) הרבעון השני של שנת 2019 כולל הוצאה בסך של 111 מיליון ש"ח בגין הוצאות משפטיות הכרוכות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והחקירה בנושא FIFA (סך של 123 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019, סך של 194 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2018, סך של 142 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2018, סך של 103 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2018, 87 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018).
- (3) הרבעון השני של שנת 2019 כולל הכנסה בסך של 41 מיליון ש"ח בגין הוצאות הכרוכות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והחקירה בנושא FIFA (הכנסה בסך של 71 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019, הוצאה בסך של 952 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2018, הכנסה בסך של 14 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2018, ברבעון השני של שנת 2018 הוצאה בסך של 50 מיליון ש"ח, ברבעון הראשון של שנת 2018 הוצאה בסך של 61 מיליון ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
*2018			2019		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
4.58%	2,883	255,956	4.73%	3,064	263,603
בישראל					
5.25%	187	14,520	5.47%	221	16,491
מחוץ לישראל					
4.62%	⁽⁴⁾ 3,070	270,476	4.77%	⁽⁴⁾ 3,285	280,094
סך-הכל					
אשראי לממשלות:					
2.94%	17	2,337	3.48%	19	2,211
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
2.94%	17	2,337	3.48%	19	2,211
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים:					
2.58%	25	3,910	2.68%	37	5,575
בישראל					
(2.52%)	(2)	314	(6.22%)	(4)	251
מחוץ לישראל					
2.20%	23	4,224	2.29%	33	5,826
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.10%	12	47,413	0.26%	26	39,316
בישראל					
1.75%	39	8,987	2.34%	69	11,897
מחוץ לישראל					
0.36%	51	56,400	0.74%	95	51,213
סך-הכל					
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	669	-	-	596
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	669	-	-	596
סך-הכל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) עמלות בסך 125 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 (30 ביוני 2018: 127 מיליוני ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
*2018			2019		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
1.21%	137	45,598	1.66%	251	61,007
בישראל					
2.53%	30	4,794	2.90%	21	2,932
מחוץ לישראל					
1.33%	167	50,392	1.71%	272	63,939
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
0.80%	22	11,046	1.79%	26	5,843
בישראל					
5.84%	1	70	-	-	13
מחוץ לישראל					
0.83%	23	11,116	1.79%	26	5,856
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
-	-	699	-	-	1,804
בישראל					
-	-	-	-	-	1
מחוץ לישראל					
-	-	699	-	-	1,805
סך-הכל					
3.43%	3,351	396,313	3.67%	3,730	411,540
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	15,387	-	-	6,734
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	40,751	-	-	35,920
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	452,451	-	-	454,194
סך-כל הנכסים					
3.60%	255	28,685	3.94%	307	31,585
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הגון של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 בסך של 145 מיליוני ש"ח (30 ביוני 2018: 78 מיליוני ש"ח).

(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
*2018			2019		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.84%	415	197,494	1.12%	547	195,806
בישראל					
0.11%	23	85,741	0.33%	74	88,657
לפי דרישה					
1.41%	392	111,753	1.78%	473	107,149
לזמן קצוב					
1.96%	72	14,766	2.54%	104	16,529
מחוץ לישראל					
1.73%	16	3,725	2.34%	23	3,970
לפי דרישה					
2.04%	56	11,041	2.60%	81	12,559
לזמן קצוב					
0.92%	487	212,260	1.23%	651	212,335
סך-הכל					
פיקדונות הממשלה:					
3.85%	2	211	2.06%	1	196
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
3.85%	2	211	2.06%	1	196
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
בישראל					
-	-	71	2.18%	3	556
מחוץ לישראל					
-	-	71	2.18%	3	556
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים:					
0.61%	5	3,312	0.18%	1	2,173
בישראל					
6.98%	5	294	8.52%	5	242
מחוץ לישראל					
1.11%	10	3,606	1.00%	6	2,415
סך-הכל					
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
-	-	-	-	-	-
בישראל					
-	-	67	-	-	13
מחוץ לישראל					
-	-	67	-	-	13
סך-הכל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
*2018			2019		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
7.06%	459	26,669	8.35%	594	29,323
בישראל					
5.99%	9	614	4.59%	3	266
מחוץ לישראל					
7.04%	468	27,283	8.32%	597	29,589
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
2.45%	6	989	4.03%	6	604
בישראל					
-	-	2	-	-	4
מחוץ לישראל					
2.44%	6	991	4.01%	6	608
סך-הכל					
1.60%	973	244,489	2.07%	1,264	245,712
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
-	-	133,013	-	-	140,710
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
-	-	14,558	-	-	6,135
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	23,863	-	-	22,801
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾					
-	-	415,923	-	-	415,358
סך-כל ההתחייבויות					
-	-	36,528	-	-	38,836
סך-כל האמצעים ההוניים					
-	-	452,451	-	-	454,194
סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.83%	-	-	1.60%	-	-
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾ :					
2.43%	2,209	367,628	2.42%	2,274	379,955
בישראל					
2.38%	169	28,685	2.45%	192	31,585
מחוץ לישראל					
2.42%	2,378	396,313	2.42%	2,466	411,540
סך-הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות					
2.19%	86	15,814	2.64%	115	17,610
לפעילויות מחוץ לישראל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לרבות מכשירים נגזרים.

(4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני*					
2018			2019		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
4.01%	5,055	254,369	4.11%	5,380	264,509
בישראל					
4.95%	357	14,611	5.49%	453	16,736
מחוץ לישראל					
4.06%	⁽⁴⁾ 5,412	268,980	4.19%	⁽⁴⁾ 5,833	281,245
סך-הכל					
אשראי לממשלות:					
2.60%	33	2,556	3.29%	36	2,208
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
2.60%	33	2,556	3.29%	36	2,208
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים:					
2.35%	61	5,216	2.82%	75	5,361
בישראל					
(1.59%)	(3)	377	(6.04%)	(8)	261
מחוץ לישראל					
2.08%	58	5,593	2.40%	67	5,622
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.10%	23	45,356	0.25%	55	43,796
בישראל					
1.57%	77	9,873	2.49%	138	11,137
מחוץ לישראל					
0.36%	100	55,229	0.70%	193	54,933
סך-הכל					
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	631	-	-	667
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	631	-	-	667
סך-הכל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) עמלות בסך של 254 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (30 ביוני 2018: 258 מיליוני ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני*					
2018			2019		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
1.11%	267	48,426	1.56%	433	55,901
בישראל					
2.31%	56	4,879	3.06%	51	3,354
מחוץ לישראל					
1.22%	323	53,305	1.64%	484	59,255
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
0.56%	25	8,881	1.16%	32	5,514
בישראל					
2.84%	1	71	-	-	25
מחוץ לישראל					
0.58%	26	8,952	1.16%	32	5,539
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
-	-	494	-	-	1,499
בישראל					
-	-	-	-	-	1
מחוץ לישראל					
-	-	494	-	-	1,500
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
3.03%	5,952	395,740	3.26%	6,645	410,969
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	15,283	-	-	11,603
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	40,262	-	-	35,584
סך-כל הנכסים					
-	-	451,285	-	-	458,156
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					
3.30%	488	29,811	4.06%	634	31,514

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הגון של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 בסך של 41 מיליוני ש"ח (30 ביוני 2018: 10 מיליוני ש"ח).

(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני*					
2018			2019		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.65%	645	197,973	0.89%	876	197,094
בישראל					
0.11%	47	85,607	0.28%	124	90,149
לפי דרישה					
1.07%	598	112,366	1.41%	752	106,945
לזמן קצוב					
1.79%	130	14,561	2.47%	203	16,508
מחוץ לישראל					
1.42%	28	3,966	2.20%	41	3,752
לפי דרישה					
1.93%	102	10,595	2.56%	162	12,756
לזמן קצוב					
0.73%	775	212,534	1.01%	1,079	213,602
סך-הכל					
פיקדונות הממשלה:					
2.88%	3	210	3.36%	3	180
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
2.88%	3	210	3.36%	3	180
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
בישראל					
1.19%	1	169	2.38%	7	592
מחוץ לישראל					
1.19%	1	169	2.38%	7	592
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים:					
0.37%	6	3,225	0.20%	3	3,035
בישראל					
6.58%	10	309	5.57%	7	255
מחוץ לישראל					
0.91%	16	3,534	0.61%	10	3,290
סך-הכל					
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
-	-	-	-	-	-
בישראל					
(1.57%)	(1)	127	-	-	8
מחוץ לישראל					
(1.57%)	(1)	127	-	-	8
סך-הכל					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני*					
2018			2019		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
4.43%	597	27,268	4.86%	704	29,326
בישראל					
5.47%	19	704	3.85%	6	315
מחוץ לישראל					
4.45%	616	27,972	4.85%	710	29,641
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
1.35%	6	893	1.22%	5	819
בישראל					
-	-	2	-	-	6
מחוץ לישראל					
1.35%	6	895	1.22%	5	825
סך-הכל					
1.16%	1,416	245,441	1.47%	1,814	248,138
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
-	-	131,262	-	-	138,697
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
-	-	14,476	-	-	10,745
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	23,809	-	-	22,157
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾					
-	-	414,988	-	-	419,737
סך-כל ההתחייבויות					
-	-	36,297	-	-	38,419
סך-כל האמצעים ההוניים					
-	-	451,285	-	-	458,156
סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.87%	-	-	1.79%	-	-
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾					
2.31%	4,207	365,929	2.34%	4,420	379,455
בישראל					
2.22%	329	29,811	2.63%	411	31,514
מחוץ לישראל					
2.31%	4,536	395,740	2.36%	4,831	410,969
סך-הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
2.01%	159	15,872	2.54%	223	17,684

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לרבות מכשירים נגזרים.

(4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
*2018			2019		
שיעור הכנסה/הוצאה	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/הוצאה	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
2.76%	1,935	283,270	2.86%	2,002	282,864
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.32%)	(122)	151,726	(0.42%)	(153)	146,750
					סך התחייבויות נושאות ריבית
2.44%	-	-	2.44%	-	-
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד					
7.75%	895	47,501	8.87%	1,097	51,075
					סך נכסים נושאי ריבית
(6.47%)	(622)	39,394	(7.95%)	(795)	41,171
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.28%	-	-	0.92%	-	-
					פער הריבית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
2.92%	266	36,857	2.85%	324	46,016
					סך נכסים נושאי ריבית
(1.53%)	(143)	37,555	(2.02%)	(201)	40,181
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.39%	-	-	0.83%	-	-
					פער הריבית
סך פעילות בישראל					
3.41%	3,096	367,628	3.65%	3,423	379,955
					סך נכסים נושאי ריבית
(1.56%)	(887)	228,675	(2.03%)	(1,149)	228,102
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.85%	-	-	1.62%	-	-
					פער הריבית

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני*					
2018			2019		
שיעור הכנסה/הוצאה	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/הוצאה	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (המשך)					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
2.77%	3,857	280,690	2.88%	4,057	284,153
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.32%)	(246)	152,625	(0.40%)	(298)	148,870
					סך התחייבויות נושאות ריבית
2.45%	-	-	2.48%	-	-
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד					
4.76%	1,096	46,605	5.28%	1,312	50,329
					סך נכסים נושאי ריבית
(3.86%)	(749)	39,168	(4.39%)	(891)	41,019
					סך התחייבויות נושאות ריבית
0.90%	-	-	0.89%	-	-
					פער הריבית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
2.66%	511	38,634	2.88%	642	44,973
					סך נכסים נושאי ריבית
(1.39%)	(262)	37,776	(1.99%)	(402)	40,565
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.27%	-	-	0.89%	-	-
					פער הריבית
סך פעילות בישראל					
3.01%	5,464	365,929	3.19%	6,011	379,455
					סך נכסים נושאי ריבית
(1.10%)	(1,257)	229,569	(1.39%)	(1,591)	230,454
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.91%	-	-	1.80%	-	-
					פער הריבית

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 ביוני 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 לעומת שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018*			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018		
שינוי נטו	גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾		שינוי נטו	גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾	
	מחיר	כמות		מחיר	כמות
במיליוני ש"ח					
ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור:					
	325	119	206	181	92
בישראל					89
מחוץ לישראל	96	38	58	34	8
סך-הכל	421	157	264	215	100
נכסים נושאי ריבית אחרים:					
	222	203	19	146	132
בישראל					14
מחוץ לישראל	50	55	(5)	18	13
סך-הכל	272	258	14	164	145
סך-כל הכנסות הריבית	693	415	278	379	245
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
	231	235	(4)	132	137
בישראל					(5)
מחוץ לישראל	73	49	24	32	21
סך-הכל	304	284	20	164	158
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:					
	103	65	38	130	109
בישראל					21
מחוץ לישראל	(9)	(7)	(2)	(3)	(3)
סך-הכל	94	58	36	127	106
סך-כל הוצאות הריבית	398	342	56	291	264
סך-כל הכנסות הריבית פחות הוצאות הריבית	295	73	222	88	(19)

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על-ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

אופציה

חוזה בין שני צדדים (כותב האופציה ורוכש האופציה). כותב האופציה מעניק לרוכש האופציה זכות לרכוש או למכור נכס כלשהו תמורת מחיר קבוע מראש, בדרך כלל במועד קבוע מראש.

איגום

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות, המתבצע על-ידי רכישת מצרף של תזרימים צפויים, שקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות-ערך, הניתנים להנפקה.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל

באזל 2/באזל 3 - תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקות בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

הון על בסיס מתמשך (going-concern capital) כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנסאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות פנטום

מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן המבוסס על שווי מניית החברה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter - מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

ניהול המשכיות עסקית

גישה כלל-ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לשמור על קיומו של הבנק כישות פיננסית פעילה ואיתנה, ויכולתו להמשיך ולספק שירות מיטבי ללקוחותיו גם בעיתות חירום ושיבושים תפעוליים משמעותיים.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

פעילות מופסקת

בהתאם לתקינה האמריקאית, פעילות מופסקת מוגדרת כרכיב של ישות (או קבוצת רכיבים), העומד בשני הקריטריונים הבאים:

1. הרכיב מקיים את הקריטריונים של "מוחזק למכירה".
2. מדובר ב: א. שינוי אסטרטגי ו-ב. שיש לו או שתהיה לו השפעה מהותית על פעילויות הישות והתוצאות הפיננסיות שלה.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

שעת חירום

תקופת הפעלת מערך משק לשעת חירום בהתאם להחלטת הממשלה הכרזה על מצב מיוחד בעורף או הכרזת המפקח על שעת חירום.

תאגיד עזר

תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.

B2B

Business To Business - פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

B2C

Business To Consumer - פעילות עסקית אשר בה מוכרים מוצרים או מספקים שירותים לצרכן הסופי.

B.O.T

Build Operate Transfer - הסדר מימון פרויקטים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרוייקט לממשלה.

CVA

Credit Valuation Adjustment - חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

Dodd-Frank

Dodd-Frank Act - תקנות פדרליות בארצות-הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות במערכת הפיננסית בארצות-הברית ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.

EMIR

European Market Infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי אשר אומצה בשנת 2012 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות בשווקי הנגזרים באיחוד האירופי, ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation - התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

GRI

Global Reporting Initiative - תקן בינלאומי לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפוחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country - ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

Middle Market

פעילות מסחרית המבוצעת עם עסקים בינוניים, לרוב בארצות-הברית.

MTM

Mark to Market - שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Non Performing Loan - אשראי פגום שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk - מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

VOLCKER

Volcker Rule - חוק וולקר הוא דבר חקיקה אמריקאי החל על תאגידים בנקאיים מסוימים וכולל איסורים והגבלות הנוגעים לפעילות מסחר נוסטרו (proprietary trading) ולפעילות השקעה ו/או מתן חסות בקרנות מכוסות (covered funds) כהגדרתן בחוק וולקר.

מ
מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 8, 42, 43, 44, 46, 73, 154, 155, 156,
 208, 205, 159, 158, 157
מגזרי פעילות פיקוחיים 7, 8, 35, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 73, 134,
 158, 157, 156, 155, 154, 152, 150, 148, 146, 144, 142, 140, 138, 136
מדינות זרות 27
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים 116
מימון ממונף 8, 61, 62
מינוף 8, 12, 34, 73, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120
מסגרות אשראי 26, 180

נ
נגזרים 8, 20, 26, 29, 40, 47, 51, 52, 53, 55, 56, 62, 73, 78, 80, 82,
 85, 88, 89, 90, 91, 108, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 182, 183,
 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 217,
 218, 220, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234
נזילות 7, 12, 14, 30, 46, 54, 64, 65, 66, 120, 121, 133
ניירות-ערך 8, 11, 12, 14, 20, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 33, 46, 51, 52, 53,
 55, 77, 78, 82, 83, 88, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101,
 102, 103, 104, 118, 121, 130, 134, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 167,
 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 182, 183, 184,
 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 195, 199, 200, 207, 209,
 210, 223, 225, 227, 229, 234
נכסים אחרים 34, 51, 52, 53, 78, 82, 102, 103, 104, 159, 160, 161, 162,
 163, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178,
 179, 228, 224, 184, 183, 182
נכסי סיכון 32, 34, 114, 136, 140, 144, 148, 152

ס
סייבר 14, 46, 66
סיכון אשראי 7, 8, 14, 22, 26, 32, 34, 35, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, 54,
 55, 58, 59, 60, 62, 66, 73, 86, 103, 104, 105, 106, 114, 131, 132, 133,
 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174,
 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 185, 186, 188, 210, 221
סיכונים אחרים 7, 65, 66
סיכון מוניטין 14, 46, 66
סיכון מימון 65
סיכון נזילות 7, 12, 14, 46, 64, 66, 133
סיכון סביבתי 65
סיכון רגולטורי 14, 46
סיכון ריבית 14, 30, 46, 63, 66
סיכון שוק 7, 8, 14, 34, 46, 63, 66, 133
סיכון תפעולי 14, 32, 34, 46, 65, 66, 114, 133

א
איגוח 34, 89, 234
אשראי לציבור 8, 14, 22, 25, 41, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53,
 55, 73, 78, 83, 86, 87, 102, 103, 104, 105, 106, 136, 140, 144, 148, 152,
 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168,
 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183,
 184, 185, 186, 187, 188, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 217, 221, 222, 223,
 233, 234

ג
גידור 20, 21, 24, 40, 46, 57, 77, 85, 88, 89, 91, 92, 93, 94, 95, 130, 218

ד
דיבידנד 8, 14, 29, 30, 44, 45, 79, 80, 81, 83, 89, 113, 114, 124, 182, 196, 198

ה
הון והלימות הון 46
הון מניות 33, 79, 80, 81
הלבנת הון 18, 65, 215
הלוואות לדיור 8, 25, 26, 34, 41, 42, 43, 44, 47, 51, 52, 53, 56, 58, 86,
 102, 103, 104, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154,
 155, 156, 157, 158, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 179, 180, 205, 212,
 182, 18
הליכים משפטיים 18, 122
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 167, 168, 169
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 22, 221

ו
ועדת שטרומ 199, 209

ז
זכויות עובדים 73, 82, 108, 109, 110, 111, 112, 113

ח
חובות פגומים 13, 14, 48, 49, 55, 102, 103, 104, 136, 140, 144, 148,
 152, 163, 164, 165, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177,
 178, 185, 178, 223, 227

י
ירידת-ערך 85

ע

עמלות 8, 13, 14, 19, 22, 23, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 76, 87, 122,
134, 138, 142, 146, 150, 154, 155, 156, 157, 158, 205, 208, 210, 211,
212, 213, 214, 216, 217, 222, 223, 227
ענפי משק 8, 25, 26, 28, 35, 55, 62

פ

פיקדונות הציבור 14, 25, 28, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 73,
78, 86, 88, 107, 136, 140, 144, 148, 152, 154, 155, 156, 157, 182,
183, 184, 186, 187, 188, 210, 211, 213, 214, 216, 217, 218, 225, 226, 229,
230, 233

ר

רווח למניה 76

ש

שווי הוגן 9, 20, 24, 29, 33, 47, 63, 64, 73, 77, 85, 89, 91, 92, 93, 94,
95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 109, 129, 130, 131, 132, 133, 186, 185,
187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 220

ת

תגמול 79, 80, 81, 113, 234
תיק בנקאי 63, 64
תיק למסחר 27
תשלום מבוסס מניות 79, 80, 81, 82